

20.11.2023

A9-0343/ 001-001

**PAKEITIMAI 001-001**

pateikė Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

**Pranešimas**

**Christian Ehler**

**A9-0343/2023**

Priemonių sistema Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų produktų gamybos ekosistemai stiprinti (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)

Pasiūlymas dėl reglamento (COM(2023)0161 – C9-0062/2023 – 2023/0081(COD))

---

**Pakeitimas 1**

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI\*

Komisijos pasiūlymas

-----  
2023/0081 (COD)

Pasiūlymas

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**

**dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)**

(Tekstas svarbus EEE)

---

\* Pakeitimai: naujos arba iš dalies pakeistos teksto dalys žymimos pusjuodžiu kursyvu; išbrauktas tekstas nurodomas simboliu **■**.

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę<sup>1</sup>,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę<sup>2</sup>,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

**(-1) pagrindinis Europos pramonės politikos vidutinio laikotarpio tikslas yra sudaryti sąlygas Sąjungos pramonei įgyvendinti energetikos, su klimato kaita susijusių, ekologinę ir skaitmeninę pertvarką, kartu išsaugant savo konkurencingumą pasaulinėje rinkoje, išlaikant kokybiškas darbo vietas Europoje ir stiprinant gebėjimą diegti inovacijas ir vykdyti gamybą Europoje, visų pirma kalbant apie švarias technologijas;**

(1) Sąjunga įsipareigojo paspartinti savo ekonomikos dekarbonizavimą ir plataus užmojo atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, kad iki 2050 m. būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas arba išmetamųjų teršalų poveikio neutralumas (išmetamas teršalų kiekis atėmus absorbuojamą kiekį). Tas tikslas yra Europos žaliojo kurso ir atnaujintos ES pramonės strategijos pagrindas ir atitinka Sąjungos įsipareigojimą vykdyti pasaulinius klimato srities veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą. Kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumo tikslas, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119<sup>3</sup> nustatytas privalomas Sąjungos klimato srities tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. Siūlomą Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu siekiama įgyvendinti Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslą ir šiuo atžvilgiu peržiūrėti ir atnaujinti Sąjungos teisės aktus;

---

<sup>1</sup> OL C 349, 2023 9 29, p. 179.

<sup>2</sup> OL L, C/2023/254, 2023 10 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj>

<sup>3</sup> 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

- (1a) *kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane, Sąjunga turi imtis priemonių siekdama užtikrinti, kad būtų galima ES viduje sparčiau pertvarkyti pramonę taip, kad jos poveikis klimatui būtų neutralus. Šis reglamentas yra tų priemonių dalis ir juo siekiama sustiprinti verslo motyvus dekarbonizuoti Sąjungos pramonę;*
- (1b) *siekiant užtikrinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, būtina daugiau dėmesio skirti žiedžiškumui ir ilgam technologijų naudojimui laikui, kad būtų sustiprintas Sąjungos gamybos pramonės atsparumas, kartu mažinant jos poveikį aplinkai, kad būtų prisidedama prie jos tvaraus konkurencingumo;*
- (2) bendroji rinka sudaro tinkamas sąlygas reikiamu mastu ir sparčiai naudotis technologijomis, kurių reikia Sąjungos užmojams klimato srityje pasiekti, *taip pat Europos žaliojo kurso pažadui, kad priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas taps tvariu konkurencingumu, įgyvendinti.* Atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sudėtingumą ir tarpvalstybinį pobūdį, nekoordinuotos nacionalinės priemonės, kuriomis užtikrinama prieiga prie tų technologijų, turėtų didelį konkurencijos iškraipymo ir bendrosios rinkos suskaidymo potencialą. Todėl, siekiant apsaugoti bendrosios rinkos veikimą, būtina sukurti bendrą Sąjungos teisinę sistemą, kuri padėtų kolektyviai spręsti šį pagrindinį uždavinį didinant Sąjungos atsparumą ir tiekimo saugumą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje;
- (2a) *bet koks papildomas valstybės pagalbos sutelkimas turėtų būti tikslingas ir laikinas, taip pat suderinamas su Sąjungos politikos tikslais, pvz., Žaliojo kursu ir Europos socialinių teisių ramsčiu. Toks finansavimas neturėtų sukelti papildomų valstybių narių skirtumų, laikantis ES konkurencijos ir sanglaudos politikos;*
- (2b) *Tarptautinė energetikos agentūra apskaičiavo, kad iki 2030 m. pasaulinės pagrindinių masiškai gaminamų švarios energijos technologijų rinkos vertė išaugs iki maždaug 650 mlrd. JAV dolerių per metus, t. y. bus trigubai didesnė nei dabar. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonė visame pasaulyje auga vis sparčiau, o pasiūla kartais nepaveja paklausos. Sąjungos pramonė yra atviros, į eksportą orientuotos, kapitalui imlios, socialinės rinkos ekonomikos dalis, kuri gali užtikrinti gerovę Sąjungos piliečiams tik tuo atveju, jei ji yra konkurencinga ir atvira pasaulinei rinkai. Sąjungos užmojai dėl poveikio klimatui neutralizavimo pramonės turėtų būti suderinti su šia realybe ir turėtų būti siekiama užimti didelę pasaulinės rinkos dalį;*

- (3) kalbant apie išorės aspektus, *Sąjunga dės daugiau pastangų, kad suvienytų jėgas su atvirais ir demokratiškais partneriais, įsipareigojusiais laikytis Paryžiaus susitarimo*. Kalbant apie besiformuojančias rinkas ir besivystančią ekonomiką, *Sąjunga sieks abipusiškai naudingų* partnerystių pagal strategiją „Global Gateway“, kuria prisidedama prie jos žaliavų tiekimo grandinės įvairinimo, *pasaulinių klimato srities tikslų įgyvendinimo*, taip pat prie valstybių partnerių pastangų vykdyti dvejopą pertvarką ir plėtoti vietos pridėtinę vertę;
- (4) kad įvykdytų šiuos įsipareigojimus, Sąjunga turi paspartinti perėjimą prie *neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, be kita ko, didindama švarios energijos dalį savo energijos rūšių derinyje, taip pat didindama energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį*. Tai padės pasiekti 2030 m. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano Sąjungos tikslus – bent 78 % užimtumo lygį ir bent 60 % suaugusiųjų dalyvavimą mokymuose. Tai taip pat padės užtikrinti, kad žalioji pertvarka būtų sąžininga ir teisinga;
- (5) didesnės energijos kainos po nepateisinamos ir neteisėtos Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą suteikė stiprų postūmį paspartinti Europos žaliojo kurso įgyvendinimą ir sustiprinti energetikos sąjungos atsparumą paspartinant perėjimą prie švarios energijos ir panaikinant bet kokią priklausomybę nuo iš Rusijos Federacijos eksportuojamo iškastinio kuro. Planas „REPowerEU“<sup>1</sup> atlieka svarbų vaidmenį reaguojant į sunkumus ir pasaulinės energijos rinkos sutrikdymą, kuriuos sukėlė Rusijos Federacijos invazija į Ukrainą. Šiuo planu siekiama paspartinti energetikos pertvarką Europos Sąjungoje, kad būtų sumažintas Sąjungos dujų ir elektros energijos suvartojimas ir skatinamos investicijos į efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų sprendimų diegimą. Plane, be kita ko, nustatyti tikslai iki 2025 m. padvigubinti saulės fotovoltinės energijos pajėgumus ir iki 2030 m. įdiegti 600 GW saulės fotovoltinės energijos pajėgumus, dvigubai paspartinti šilumos siurblių diegimo tempą, iki 2030 m. pagaminti 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių vidaus rinkoje ir gerokai padidinti biometano gamybą, *iki 2030 m. pasiekiant 35 mlrd. m<sup>3</sup> apimtį*. Plane taip pat nustatyti, kad norint pasiekti „REPowerEU“ tikslus, reikės diversifikuoti mažo anglies dioksido kiekio energijos

---

<sup>1</sup> *2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU““ (COM(2022)230, 2022 05 18).*

įrangos ir svarbiausių žaliavų tiekimą, mažinti sektorių priklausomybę, įveikti tiekimo grandinės kliūtis ir didinti Sąjungos švarios energijos technologijų gamybos pajėgumus. Siekdama padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį elektros energijos gamybos, pramonės, pastatų ir transporto sektoriuose, Komisija siūlo Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje nustatytą tikslą iki 2030 m. padidinti iki 45 %, o Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytą tikslą padidinti iki 13 %. Taip iki 2030 m. bendras atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumai būtų 1 236 GW, palyginti su 1 067 GW iki 2030 m., kaip numatyta 2021 m. pasiūlyme, ir padidės saugojimo naudojant baterijas poreikis, kad būtų galima spręsti elektros tinklo kintamumo problemą. Be to, su kelių sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu susijusi politika, pavyzdžiui, Reglamentas (ES) 2019/631<sup>1</sup> ir *Europos Parlamento ir Tarybos* reglamentas (ES) 2019/1242<sup>2</sup>, bus stipri paskata toliau elektrifikuoti kelių transporto sektorių ir taip didinti baterijų paklausą;

- (6) poveikio klimatui neutralizavimo pertvarka jau sukelia visame pasaulyje didžiulius pramonės, ekonominius ir geopolitinius pokyčius, kurie taps vis ryškesni pasauliui siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Siekiant *neutralaus poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo ir nulinio poveikio klimatui ekonomikos*, atsiranda didelių galimybių plėsti Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonę, pasinaudojant bendrosios rinkos privalumais, skatinant investicijas į *poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir jų tiekimo grandines. Tai technologijos, kurių reikia nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų tikslams pasiekti, prisidedant prie Sąjungos pramonės atsparumo ir konkurencingumo*, sudarant sąlygas mažinti mūsų ekonomikos sektorių – nuo energijos tiekimo iki transporto, pastatų ir pramonės – priklausomybę nuo iškastinio kuro. Stipri poveikio klimatui neutralizavimo pramonė Sąjungoje gali labai padėti veiksmingai pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus, taip pat remti kitus žaliojo kurso tikslus, *pvz., kurti kokybiškas darbo vietas ir skatinti tvarų ekonomikos*

---

<sup>1</sup> 2019 m. balandžio 17 d. *Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/631, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO<sub>2</sub> normos ir kuriuo panaikinami reglamentai (EB) Nr. 443/2009 ir (ES) Nr. 510/2011 (OL L 111, 2019 4 25, p. 13).*

<sup>2</sup> 2019 m. birželio 20 d. *Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1242, kuriuo nustatomi naujų sunkiųjų transporto priemonių išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio standartai ir kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 595/2009 ir (ES) 2018/956 bei Tarybos direktyva 96/53/EB (OL L 198, 2019 7 25, p. 202).*

*augimą, sukuriant į eksportą ir vidaus pasiūlą orientuotą pramoninę bazę;*

- (7) norint pasiekti **Sajungos** klimato ir energetikos srities tikslus, pirmenybė turi būti teikiama energijos vartojimo efektyvumui. Energijos taupymas yra pigiausias, saugiausias ir švariausias būdas šiems tikslams pasiekti. Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ yra bendras Sajungos energetikos politikos principas; jis svarbus tiek jį praktiškai taikant priimant politinius sprendimus, tiek priimant investicinius sprendimus. Todėl būtina didinti Sajungos efektyvaus energijos vartojimo technologijų, pvz., šilumos siurblių ir išmaniųjų elektros tinklų technologijų, kurios padeda ES sumažinti ir kontroliuoti savo energijos suvartojimą, gamybos pajėgumus;
- (8) siekiant Sajungos dekarbonizavimo tikslų, energijos tiekimo saugumo, energetikos sistemos skaitmeninimo ir paklausos elektrifikavimo, pavyzdžiui, judumo srityje ir dėl greitojo įkrovimo priėgų poreikio, reikia labai išplėsti Sajungos elektros tinklus tiek perdavimo, tiek skirstymo lygmenimis. Perdavimo lygmeniu jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijai sujungti reikalingos aukštos įtampos nuolatinės srovės (AİNS) sistemos; nors skirstymo lygmeniu elektros energijos tiekėjų sujungimas ir paklausos lankstumo valdymas grindžiamas investicijomis į novatoriškas tinklų technologijas, pavyzdžiui, elektrinių transporto priemonių išmanųjį įkrovimą (ETPIĮ), energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir pramonės automatizavimą bei išmaniają kontrolę, išmaniosios apskaitos infrastruktūrą (IAI) ir namų energijos valdymo sistemas (NEVS). Elektros tinklas turi sąveikauti su daugeliu subjektų ar įrenginių užtikrinant detalų stebimumo lygį, taigi ir duomenų prieinamumą, kad būtų galima užtikrinti lankstumą, išmanųjį įkrovimą ir išmaniuosius pastatus su išmaniaisiais elektros tinklais *bei nedidelio masto lankstumo paslaugas*, kad vartotojai galėtų reaguoti į paklausą ir naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Norint prie Sajungos tinklo prijungti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, reikia gerokai išplėsti elektros tinklų gamybos pajėgumus tokiose srityse, kaip jūros ir sausumos kabeliai, pastotės ir transformatoriai;
- (8a) *pramonės simbiozės tikslais vykdomos pramonės veiklos grupavimas gali sumažinti veiklos poveikį aplinkai ir padidinti pramonės efektyvumą. Todėl grupavimas gali labai padėti siekti šio reglamento tikslų. Šiuo atžvilgiu šiuo reglamentu skatinama kurti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės slėnius (toliau – slėniai). Siekiant skatinti pramonės simbiozę, šių slėnių geografinė ir technologinė aprėptis turėtų*

*būti ribota. Slėnius turėtų paskirti valstybės narės, o prie kiekvieno paskyrimo turėtų būti pridėtas planas, kuriame būtų numatytos konkrečios nacionalinės priemonės slėnio, kaip gamybos vietos, patrauklumui didinti. Slėniai visų pirma turėtų būti naudojami kaip regionų reindustrializacijos priemonė, ypač pereinamojo laikotarpio anglių pramonės regionuose;*

*(8b) valstybės narės turėtų turėti galimybę paskirti slėnius ir juos remti. Skirdama slėnį, valstybė narė turėtų parengti slėnio planą, kuriame būtų nurodyta, kokia su poveikio klimatui neutralizavimu susijusi gamybos veikla bus vykdoma slėnyje (toliau – planas). Valstybė narė taip pat turėtų prireikus atlikti poveikio aplinkai vertinimus dėl su poveikio klimatui neutralizavimu susijusios gamybos veiklos, kuri bus vykdoma slėnyje. Atlikus tokius poveikio vertinimus, įmonėms reikės atlikti mažiau vertinimų, kad gautų leidimus vykdyti su poveikio klimatui neutralizavimu susijusią gamybos veiklą, kuri patenka į slėnio veiklos sritį. Į planą turėtų būti įtraukti poveikio aplinkai vertinimų rezultatai ir nacionalinės priemonės, kurių reikia imtis siekiant kuo labiau sumažinti arba sušvelninti neigiamą poveikį aplinkai. Plane taip pat turėtų būti numatytos konkrečios nacionalinės priemonės pramoninei veiklai slėnyje remti. Tos priemonės turėtų apimti priemones, kuriomis siekiama investuoti arba skatinti privačias investicijas į energetikos, skaitmeninę ir transporto infrastruktūrą, taip pat priemones, skirtas mažinti pramonės veiklos išlaidas slėnyje, pavyzdžiui, sutartis dėl energijos kainų skirtumo. Kitos svarstytinios priemonės yra intelektinės nuosavybės apsaugos stiprinimo priemonės, inovacijų centro įkūrimas slėnyje ir startuolių pritraukimas į slėnį. Siekiant užtikrinti pramonei investicijų saugumą, plane taip pat turėtų būti nurodyta paramos priemonių trukmė;*

(9) reikia papildomų politikos pastangų, kad būtų remiamos tos technologijos, kurios yra komerciškai prieinamos ir kurios turi didelį sparčios plėtros potencialą, kad būtų remiami Sąjungos klimato tikslai, didinamas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų tiekimo grandinių tiekimo saugumas ir užtikrinamas arba stiprinamas bendras Sąjungos energetikos sistemos atsparumas ir konkurencingumas. Tai apima galimybę naudotis saugiu ir tvariu aukščiausios klasės kuro šaltiniu, kaip aprašyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1214 8 konstatuojamojoje dalyje;

(10) norint pasiekti 2030 m. tikslus, ypatingą dėmesį reikia skirti kai kuriems poveikio klimatui neutralizavimo *strateginiams projektams*, be kita ko, atsižvelgiant į didelį jų

indėlių siekiant poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. **Šie projektai** atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą, užtikrinant, kad piliečiai turėtų prieigą prie švarios, įperkamos ir saugios energijos. Atsižvelgiant į šių **projektų** vaidmenį, joms turėtų būti taikomos dar spartesnės leidimų išdavimo procedūros, joms turėtų būti suteiktas aukščiausios nacionalinės svarbos statusas pagal nacionalinę teisę ir papildoma parama pritraukimo investicijoms. **Kad projektas būtų pripažintas strateginiu, projekto rengėjas turėtų laikytis Sąjungos arba nacionalinėje teisėje nustatytų socialinės ir darbo teisės sričių pareigų;**

**(10a) poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai turėtų būti įgyvendinami tvariai, remiantis socialiai atsakingos veiklos naudojimu, įskaitant pagarbą žmogaus ir darbuotojų teisėms, prasmingu bendradarbiavimu su vietos bendruomenėmis ir skaidria verslo veikla, laikantis tinkamos atitikties užtikrinimo politikos, siekiant užkirsti kelią neigiamam poveikiui tinkamam viešojo administravimo veikimui, be kita ko, korupcijai ir kyšininkavimui, ir kuo labiau sumažinti tokio poveikio riziką;**

(11) siekiant užtikrinti, kad būsima Sąjungos energetikos sistema būtų atspari, šis išplėtimas turėtų būti vykdomas visoje atitinkamų technologijų tiekimo grandinėje, visapusiškai papildant Svarbiausiųjų žaliavų aktą;

**(11a) nuo 2007 m. Strateginis energetikos technologijų planas (SET planas) yra Sąjungos energetikos technologijų inovacijų varomoji jėga<sup>1</sup>. SET planas labai prisidėjo prie tvirtos žinių apie energetikos technologijas bazės ir buvo labai svarbus derinant strateginius mokslinių tyrimų, inovacijų ir švarios energijos technologijų diegimo prioritetus. Siekiant užtikrinti, kad iki 2050 m. Sąjunga galėtų visiškai įgyvendinti savo anglies dioksido poveikio neutralumo tikslus, reikia pasinaudoti šia žinių baze ir ją toliau stiprinti. Todėl SET planas yra nepakeičiama priemonė šio reglamento tikslams pasiekti ir yra šio reglamento inovacijų darbotvarkės pagrindas;**

(12) 2020 m. ■ Komisija priėmė ES energetikos sistemos integravimo strategiją. Joje išdėstyta vizija, kaip paspartinti perėjimą prie labiau integruotos energetikos sistemos, kuria visuose sektoriuose mažiausiomis sąnaudomis būtų remiama neutralaus poveikio klimatui ekonomika. Tai apima tris viena kitą papildančias ir sustiprinančias koncepcijas. Pirma, užtikrinti, kad energetikos sistema būtų žiediškesnė, pagrindinį

---

<sup>1</sup> [Bus pridėta nuoroda į 2007 ir 2015 m. Komisijos komunikatus dėl SET plano]



dėmesį skiriančią energijos vartojimo efektyvumui. Antra kryptis – didesnė tiesioginė galutinio vartojimo sektorių elektrifikacija. Trečia – iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintų ir mažo anglies dioksido kiekio degalų ar kuro, įskaitant vandenilį, naudojimas. ■ Su energetikos sistemos integravimu susiję svarstymai siejami su sprendimais, kaip visą atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių pagamintą elektros energiją integruoti į platesnę energetikos sistemą. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, reikia priimti techninius sprendimus, kurie leistų integruoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių įrenginių perteklinę elektros energiją *ir plėsti planuojamus iškastinio kuro sudėtyje neturinčius energijos išteklius tinkle*, be kita ko, pasitelkiant įvairių formų saugojimą ir paklausos valdymą;

(12a) *Anglies dioksido surinkimas ir saugojimas (CCS) – tai technologija, padėsianti švelninti klimato kaitą. Ji susideda iš pramonės įrenginių išmetamo anglies dioksido (CO<sub>2</sub>) surinkimo, jo transportavimo į saugyklą ir suleidimo į tinkamą požeminę geologinę formaciją nuolatiniam saugojimui;*

(13) pramonei skirtų anglies dioksido surinkimo ir saugojimo sprendinių kūrimui kliudo nesėkmingas koordinavimas. *Pirma*, nepaisant pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą teikiamos didėjančios CO<sub>2</sub> kainų paskatos pramonei investuoti į išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio surinkimą, kad tokios investicijos būtų ekonomiškai perspektyvios, joms kyla didelis pavojus, kad nebus galima naudotis leidžiamomis geologinėmis saugyklomis. *Antra*, investuotojai į pirmąsias CO<sub>2</sub> saugyklas patiria išankstinių išlaidų, kad galėtų jas nustatyti ir įvertinti dar prieš pateikdami prašymą išduoti leidimą saugoti. Skaidrumas dėl galimų CO<sub>2</sub> saugojimo pajėgumų, susijusių su atitinkamų teritorijų geologiniu tinkamumu ir turimais geologiniais duomenimis, visų pirma dėl angliavandenilių gavybos vietų žvalgymo, gali padėti rinkos dalyviams planuoti savo investicijas. Valstybės narės turėtų viešai skelbti tokius duomenis ir, žvelgdamos į ateitį, reguliariai teikti ataskaitas apie pažangą kuriant CO<sub>2</sub> saugyklas ir atitinkamus pirmiau minėtų įleidimo ir saugojimo pajėgumų poreikius, kad būtų kolektyviai pasiektas visos Sąjungos CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslas. *Trečia, CO<sub>2</sub> saugojimo projektai yra ekonomiškai perspektyvūs tik tada, kai egzistuoja verslo scenarijų visoje vertės grandinėje, įskaitant transportą. Todėl bet kokius teisinius įpareigojimus dėl saugojimo turėtų lydėti veiksminga Sąjungos ir nacionalinė politika ir priemonės, kuriomis būtų užtikrintas koordinavimas ir investicijos visoje vertės grandinėje;*

(14) pagrindinė kliūtis investicijoms į anglies dioksido surinkimą, kurios šiuo metu tampa vis ekonomiškai perspektyvesnės, yra galimybė eksploatuoti CO<sub>2</sub> saugyklas *Sajungoje*, kurios yra itin svarbios *Europos Parlamento ir Tarybos* direktyvoje 2003/87/EB<sup>1</sup> numatytoms paskatoms. Siekdama išplėsti technologiją ir padidinti savo pirmaujančius gamybos pajėgumus, *Sajunga* turi užtikrinti perspektyvią nuolatinių geologinių CO<sub>2</sub> saugyklų, kurias leidžiama naudoti pagal *Europos Parlamento ir Tarybos* direktyvą 2009/31/ES<sup>2</sup>, pasiūlą. Nustatydami Sąjungos tikslą iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumą, atsižvelgiant į numatomus pajėgumus, kurių reikės 2030 m., atitinkami sektoriai gali koordinuoti savo investicijas į *Sajungos* CO<sub>2</sub> poveikio klimatui neutralizavimo transporto ir saugojimo vertės grandinę, kurią pramonės sektoriai gali naudoti savo veiklos priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti. Šiais pradiniais diegimo veiksmais taip pat bus remiamas tolesnis CO<sub>2</sub> saugojimas laikotarpiu iki 2050 m. Remiantis Komisijos skaičiavimais, Sąjungai iki 2050 m. gali reikėti surinkti iki 550 mln. tonų CO<sub>2</sub> per metus, kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralizavimo tikslas, įskaitant anglies dioksido absorbavimą. Tokie pirmieji pramoninio masto saugojimo pajėgumai sumažins investicijų į išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio surinkimą riziką, nes tai yra svarbi priemonė siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. *Atsižvelgiant į numatomus saugojimo reikalavimus 2050 m., Sąjungos CO<sub>2</sub> saugojimo rinką turės papildyti rinka, apimanti trečiąsias valstybes Europoje, turinčias didelį saugojimo potencialą.* Kai šis reglamentas bus įtrauktas į EEE susitarimą, bus atitinkamai pakoreguotas Sąjungos tikslas ■ užtikrinti metinį CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumą. *Siekdamos užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas, valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių, kad palengvintų ir paskatintų anglies dioksido surinkimo ir saugojimo projektų plėtrą. Tokios priemonės turėtų apimti priemones, kuriomis teršėjai skatinami surinkti teršalus, finansuojama parama investuotojams į infrastruktūrą, reikalingą CO<sub>2</sub>*

---

<sup>1</sup> 2003 m. spalio 13 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).*

<sup>2</sup> 2009 m. balandžio 23 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).*

*transportavimui į saugyklą, ir teikiamas tiesioginis CO<sub>2</sub> saugojimo projektų finansavimas;*

- (15) CO<sub>2</sub> saugykla, kurios padeda siekti Sąjungos 2030 m. tikslo, apibrėžus kaip poveikio klimatui neutralizavimo *technologijų gamybos* projektus *arba poveikio klimatui neutralizavimo* strateginius projektus, galima paspartinti ir palengvinti CO<sub>2</sub> saugyklų plėtrą, o didėjančią pramoninę saugyklų paklausą galima nukreipti į ekonomiškai efektyviausias saugyklas. Vis daugiau išekvotų dujų ir naftos telkinių, kuriuos būtų galima paversti saugiomis CO<sub>2</sub> saugyklomis, naudingo tarnavimo laikas baigiasi. Be to, naftos ir dujų pramonė patvirtino esanti pasiryžusi pradėti energetikos pertvarką ir turi išteklių, įgūdžių ir žinių, reikalingų papildomoms saugykloms tirti ir plėtoti. Kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas iki 2030 m. pasiekti 50 mln. tonų metinį CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumą, sektorius turi sutelkti savo įnašus, kad būtų užtikrinta, kad anglies dioksido surinkimas ir saugojimas, kaip klimato kaitos sprendinys, būtų prieinamas prieš atsirandant paklausai. Siekiant užtikrinti, kad CO<sub>2</sub> saugyklos būtų kuriamos laiku ir ekonomiškai efektyviai, laikantis *Sąjungos* tikslo dėl įleidimo pajėgumo, naftos ir dujų gavybos *Sąjungos* licencijų turėtojai turėtų prisidėti prie šio tikslo proporcingai pagal savo naftos ir dujų gamybos pajėgumus, kartu suteikiant lankstumo bendradarbiauti ir atsižvelgti į kitus trečiųjų šalių įnašus. *Naftos ir dujų gavybos Sąjungos licencijų turėtojai savo įgaliojimų ribose turėtų dėti visas pastangas, kad imtųsi reikiamų investicijų, kuriomis atitinkamai prisidėtų siekiant tikslo iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumą. Vis dėlto šios pastangos priklauso nuo objektyvių komercinių, finansinių, techninių, teisinių ir aplinkosaugos apribojimų, kurių šios bendrovės negali kontroliuoti, todėl atskiri saugyklos projektai, nepaisant pagrįstų ir komerciškai apdairių pastangų, gali būti objektyviai neįgyvendinti laiku, iki kurio turi būti įvykdyti šiame reglamente nustatyti įpareigojimai;*

- (15a) *norint remti tarpvalstybinį CO<sub>2</sub> transportavimą, reikia papildomų politinių pastangų, nes Londono protokole iš pradžių buvo draudžiama eksportuoti CO<sub>2</sub>, skirtą nuolatiniam geologiniam saugojimui po jūros dugnu. 2009 m. susitariančiosios šalys iš dalies pakeitė Londono protokolą, kad būtų sudarytos sąlygos tarpvalstybiniam CO<sub>2</sub> transportavimui į po jūros dugnu esančias saugyklas, tačiau tam, kad šis pakeitimas įsigaliotų, jį turi ratifikuoti du trečdaliai susitariančiųjų šalių. Mažai tikėtina, kad tai įvyks artimiausiu metu. Siekiant*

*pašalinti kliūtis, trukdančias diegti ir sukurti tarpvalstybinio CO<sub>2</sub> transportavimo vidaus rinką, būtinos papildomos politinės pastangos;*

- (15b) *Siekiant užtikrinti tarpvalstybinės infrastruktūros planavimo diegimą, būtinos papildomos politinės pastangos. Visų anglies dioksido CO<sub>2</sub> transportavimo būdų prieinamumas ir sujungiamumas yra labai svarbūs įgyvendinant CCS ir anglies dioksido surinkimo ir naudojimo (CCU) projektus. Šie būdai apima laivus, baržas, traukinius ir sunkvežimius, taip pat stacionarius įrenginius, siekiant sujungti ir prijungti bei suskystinti, tarpines saugyklas ir CO<sub>2</sub> konverterius, kad būtų galima toliau transportuoti CO<sub>2</sub> vamzdynais ir specialių rūšių transportu;*
- (15c) *Komisija užtikrins nuolatinį CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo ir saugojimo tikslo persvarstymą ir išplėtimą laikotarpiui po 2030 m., kad atspindėtų Sąjungos poreikius iki 2040 m. pasiekti savo klimato srities tikslą ir poveikio klimatui neutralizavimo tikslą iki 2050 m., užtikrinant sinergiją su kitais susijusiais Sąjungos teisės aktais;*
- (15d) *surinkto CO<sub>2</sub> naudojimas tam tikruose gamybos procesuose gali užtikrinti nuolatinį CO<sub>2</sub> saugojimą ir (arba) prisidėti prie Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Todėl visi subjektai, dalyvaujantys šiame reglamente nustatytoje CO<sub>2</sub> įleidimo veiklos vertės grandinėje, turėtų būti skatinami apsvarstyti, ar saugotinas CO<sub>2</sub> galėtų būti nuolat saugomas naujuose produktuose ir ar galėtų padėti siekti Sąjungos tikslų mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro;*
- (16) *Sąjunga padėjo sukurti atvirą, skaidrią ir taisyklėmis grindžiamą pasaulinę ekonomikos sistemą, kuria skatinama laikytis socialinio ir aplinkos tvarumo bei klimato pertvarkos standartų ir juos tobulinti, ir yra visapusiškai įsipareigojusi gerbti šias vertybes. Sąjunga siekia suvienodinti sąlygas ir kovoti su nesąžiningos prekybos praktika ir pertekliniais gamybos pajėgumais, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencinga aplinka Sąjungos pramonei, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, kuriant kokybiškas darbo vietas darbuotojams;*
- (17) *siekiant spręsti tiekimo saugumo klausimus ir prisidėti prie Sąjungos energetikos sistemos atsparumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo bei modernizavimo pastangų rėmimo, Sąjungoje reikia didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą. Sąjungos saulės fotovoltinės*

energijos technologijų gamintojai turi padidinti savo konkurencinį pranašumą ir pagerinti tiekimo saugumo perspektyvas, siekdami iki 2030 m. sukurti bent 30 gigavatų saulės fotovoltinės energijos gamybos pajėgumus visoje fotovoltinės energijos vertės grandinėje, laikantis Europos saulės fotovoltinės energijos pramonės aljanse, kuris remiamas pagal Sąjungos saulės energijos strategiją, nustatytų tikslų. Sąjungos vėjo ir šilumos siurblių technologijų gamintojai turi sustiprinti savo konkurencinį pranašumą ir išlaikyti arba padidinti savo dabartinės rinkos dalis per šį dešimtmetį, atsižvelgdami į Sąjungos technologijų diegimo prognozes, susijusiomis su siekiamais 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslais. Tai reiškia, kad 2030 m. Sąjungos vėjo energijos gamybos pajėgumai atitinkamai turėtų būti bent 36 GW, o šilumos siurblių – bent 31 GW. Sąjungos baterijų ir elektrolizerių gamintojai turi stiprinti savo pirmavimą technologijų srityje ir aktyviai prisidėti prie šių rinkų formavimo. Baterijų technologijų atveju tai reikėtų, kad būtų prisidedama prie Europos baterijų aljanso tikslų ir siekiama, kad beveik 90 % Sąjungos baterijų paklausos per metus patenkintų Sąjungos baterijų gamintojai, o 2030 m. Sąjungos gamybos pajėgumai būtų bent 550 GWh. Kalbant apie **Sąjungos** elektrolizerių gamintojus, plane „REPowerEU“ prognozuojama iki 2030 m. 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių vidaus rinkoje ir dar 10 mln. tonų importuojamo vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių. Siekiant užtikrinti, kad **Sąjungos** pirmavimas technologijų srityje taptų komerciniu pirmavimu, kaip pritariama Komisijos ir Europos švaraus vandenilio aljanse bendroje deklaracijoje dėl elektrolizerio, **Sąjungos** elektrolizerių gamintojai turėtų toliau didinti savo pajėgumus, kad iki 2030 m. bendri elektrolizerių įrengtieji pajėgumai pasiektų bent 100 GW vandenilio. **Be to, „REPowerEU“ plane nustatytas tikslas iki 2030 m. padidinti tvarią biometano gamybą iki 35 mlrd. m<sup>3</sup>. Biometanu, kurio tiekimo grandinė daugiausia veikia Europoje, jau prisidedama prie Sąjungos atsparumo, kurį reikėtų toliau skatinti;**

- (18) atsižvelgiant į šiuos tikslus kartu, taip pat atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų tiekimo grandinės elementų (pvz., inverterių, taip pat saulės elementų, plokščių ir saulės fotovoltinės energijos luitų arba baterijų katodų ir anodų) Sąjungos gamybos pajėgumai yra maži, **Sąjungos** poveikio klimatui neutralizavimo **technologijų** metiniai gamybos pajėgumai iki 2030 m. turėtų **pasiekti** bent 40 % **šiame reglamente** išvardytų **poveikio klimatui neutralizavimo** technologijų metinio diegimo poreikių. **Be to,**

*Sajungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos metinis pajėgumas turėtų apimti bent 25 % pasaulinės atitinkamų technologijų paklausos;*

- (19) padidinus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus **█** Sąjungoje taip pat bus *padidintas* visame pasaulyje *teikiamų* poveikio klimatui neutralizavimo *technologijų kiekis* ir *pereita* prie švarios *ekonominės plėtros* visame pasaulyje. *Kartu su kitomis priemonėmis, kuriomis didinamas Sąjungos konkurencingumas, gamybos pajėgumų didinimo Sąjungoje priemonėmis taip pat turėtų būti užtikrinta, kad Sąjunga galėtų atlikti lemiamą vaidmenį strateginėse vertės grandinės dalyse, įskaitant galutinius produktus, siekiant užtikrinti tokių tiekimo saugumo lygį, kurio Sąjungai reikia savo klimato srities tikslams pasiekti;*
- (20) be to, poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktai padės didinti Sąjungos atsparumą ir švarios energijos tiekimo saugumą. Saugus švarios energijos tiekimas yra būtina ekonominio vystymosi, taip pat viešosios tvarkos ir saugumo sąlyga. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktai taip pat bus naudingi kitiems strategiškai svarbiems ekonomikos sektoriams, pavyzdžiui, žemės ūkiui ir maisto gamybai, nes bus užtikrinta prieiga prie švarios energijos ir mašinų konkurencingomis kainomis, taip tvariai prisidedant prie ES apsirūpinimo maistu saugumo ir užtikrinant vis daugiau biologinių alternatyvų realizavimą per žiedinę ekonomiką. Be to, Sąjungos klimato srities užmojų įgyvendinimas lems ir ekonomikos augimą, ir socialinę gerovę;
- (21) *poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamyba priklauso nuo sudėtingų ir pasauliniu mastu tarpusavyje susijusių vertės grandinių.* Siekdama išlaikyti konkurencingumą ir sumažinti dabartinę strateginę priklausomybę nuo importo pagrindiniuose poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktuose ir jų tiekimo grandinėse, kartu išvengiant naujų grandinių formavimosi, Sąjunga turi toliau stiprinti savo **█** pramonės bazę ir tapti konkurencingesne bei palankesne inovacijoms. Sąjunga turi sudaryti sąlygas greičiau, paprasčiau ir labiau nuspėjamai plėtoti gamybos pajėgumus, *mažindama pramonės veiklos reguliavimo ir administracinę naštą savo teritorijoje ir užtikrindama vienodas sąlygas su tarptautiniais konkurentais. Visų pirma Sąjunga turėtų siekti iki 2030 m. 20 % sumažinti pramonei tenkančią bendrą reguliavimo naštą, 40 % sumažinti reguliavimo naštą, susijusią su naujo produkto pateikimu vidaus rinkai, ir 40 % sumažinti MVĮ ir startuoliams tenkančią administracinę naštą. Tos pastangos visų pirma turėtų būti dedamos pagal geresnio*

*reglamentavimo principą ir nedarant poveikio Sąjungos aplinkos ir darbo standartams. Komisija turėtų pranešti apie pažangą siekiant šių tikslų savo metiniame naštos tyrime;*

- (21a) siekiant užtikrinti Sąjungos prieigą prie saugaus ir tvaraus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo, kurio reikia Sąjungos atsparumui užtikrinti ir tam, kad būtų pasiekti jos poveikio klimatui neutralumo tikslai, vidaus rinka turi būti palanki aplinka diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų inovacijas. Inovacijos bus labai svarbus veiksnys siekiant užtikrinti Sąjungos konkurencingumą ir kuo greičiau įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo tikslus. Atsižvelgiant į sparčius anglies dioksido poveikio neutralizavimo technologijų pokyčius ir į svarbias žaliosios pertvarkos reglamentavimo gaires, siekiant šio reglamento tikslų nepaprastai svarbu, kad jų rengimo, peržiūros ir persvarstymo metu būtų nuodugniai atsižvelgta į galimą Sąjungos teisės aktų ir politikos iniciatyvų poveikį inovacijoms, taikant inovacijų principą, nustatytą geresnio reglamentavimo priemonėje #22 ir 2018 m. gegužės 15 d. Komisijos komunikate „Atnaujinta Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė. Europos galimybė formuoti savo ateitį“;*
- (21b) MVĮ ypač svarbu mažinti reguliavimo ir administracinę naštą, taip pat turėti tinkamą reguliavimo sistemą. Todėl Komisija turėtų paskirti MVĮ atstovą savo pirmininko patarėju. MVĮ atstovas turėtų būti įgaliotas užtikrinti, kad Sąjungos politikoje ir teisės aktuose būtų pakankamai atsižvelgta į mažųjų ir vidutinių įmonių interesus. Kiekviena nauja Komisija turėtų turėti galimybę paskirti MVĮ atstovą per šešis mėnesius nuo jos pačios paskyrimo;*
- (21c) pertvarkos kryptys, kurios rengiamos pagal 2021 m. atnaujintą ES pramonės strategiją, turėtų būti atnaujintos, kad atspindėtų šio reglamento tikslus, ir jose turėtų būti nustatytos Sąjungos pramonės pertvarką ir pasaulinį konkurencingumą skatinantys veiksniai ir jų kliūtys;*
- (22) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES )2018/1999<sup>1</sup> valstybės narės*

---

<sup>1</sup> 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos

turėtų 2023 m. birželio mėn. pateikti atnaujintus savo 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus. Kaip pabrėžiama Komisijos valstybėms narėms skirtose 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairėse<sup>1</sup>, atnaujintuose planuose turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos jų teritorijoje plėtoti komerciniais tikslais prieinamų efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų, įrangos ir pagrindinių komponentų gamybos projektus. Tuose planuose taip pat turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kuriais siekiama tokio masto plėtros pasitelkiant įvairinimo pastangas trečiosiose valstybėse ir kad jų pramonė galėtų nuolat rinkti ir saugoti išmetamą CO<sub>2</sub> kiekį geologinėse saugyklose. ***Tie nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turėtų būti pagrindas, kuriuo remiantis nustatomas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų poreikis;***

- (23) be to, Komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui nustatytas visapusiškas požiūris, kaip remti švarios energijos technologijų plėtrą, grindžiamas keturiais ramsčiais. Pirmuoju ramsčiu siekiama sukurti reglamentavimo aplinką, kuri supaprastintų ir paspartintų naujų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ir surinkimo vietų kūrimą ir palengvintų Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės plėtrą. Antrasis plano ramstis – skatinti investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir jos finansavimą pasitelkiant 2023 m. kovo mėn. priimtą peržiūrėtą Laikinąją sistemą krizės ir pertvarkos sąlygomis ir sukuriant Europos suverenumo fondą, kad būtų išsaugotas ***Sąjungos*** pranašumas ypatingos svarbos ir besiformuojančių technologijų, susijusių su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis, srityje. Trečiasis ramstis susijęs su įgūdžių, reikalingų pertvarkai įgyvendinti, ugdymu ir kvalifikuotų darbuotojų gausinimu švarios energijos technologijų sektoriuje. Pagal ketvirtąjį ramstį daugiausia dėmesio skiriama prekybai svarbiausiosiomis žaliavomis ir jų tiekimo grandinės įvairinimui. Tai, be kita ko, apima svarbiausiųjų žaliavų klubo sukūrimą, bendradarbiavimą su panašiai mąstančiais partneriais, kad būtų bendrai stiprinamos

---

*2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).*  
<sup>1</sup> *Komisijos pranešimas dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių 2022/C 495/02, (OL C 495, 2022 12 29, p. 24).*



tiekimu grandinės ir vyktų įvairinimas, kad svarbiausių išteklių tiekėjas būtų ne vienas;

- (24) pagal pirmąjį ramstį Sąjunga turėtų sukurti ir išlaikyti pramoninį pagrindą, kad būtų galima teikti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sprendinius, kad Sąjungoje būtų užtikrintas energijos tiekimas, kartu laikantis jos užmojų poveikio klimatui neutralumo srityje. Siekiant remti tą tikslą ir išvengti priklausomybės nuo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo, dėl kurio Sąjungos pastangos sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų vilkinamos arba kiltų pavojus energijos tiekimo saugumui, šiame reglamente įtvirtinamos nuostatos, kuriomis skatinama tvarių ir atsparių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausa;
- (25) *Europos Parlamento ir Tarybos* direktyvose 2014/23/ES<sup>1</sup>, 2014/24/ES<sup>2</sup> ir 2014/25/ES<sup>3</sup> perkančiosioms organizacijoms ir subjektams, skiriantiems sutartis pagal viešųjų pirkimų procedūras, be kainos ar sąnaudų, jau leidžiama remtis papildomais ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nustatymo kriterijais. Tokie kriterijai susiję, pavyzdžiui, su pasiūlymo kokybe, įskaitant socialinius, **valdysenos**, aplinkosauginius ir novatoriškus ypatumus. Skirdami sutartis dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijos viešųjų pirkimų būdu, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų tinkamai įvertinti pasiūlymų indėlį į **aplinkosauginį ir socialinį** tvarumą ir atsparumą, atsižvelgdami į įvairius kriterijus, susijusius su pasiūlymo aplinkosauginiu tvarumu, novatoriškumu, sistemos integravimu ir atsparumu. **Perkančiosios organizacijos ir subjektai turi užtikrinti, kad pagal procedūras kitose valstybėse narėse įsisteigę paslaugų teikėjai būtų traktuojami taip pat, kaip ir nacionaliniai paslaugų teikėjai, ir užtikrinti, kad nustatant kriterijus nebūtų diskriminuojama;**
- (26) socialinio tvarumo kriterijai jau gali būti taikomi pagal esamus teisės aktus ir gali

---

<sup>1</sup> 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių skyrimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

<sup>2</sup> 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

<sup>3</sup> 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

apimti darbo sąlygas ir kolektyvines derybas pagal Europos socialinių teisių ramstį, laikantis Direktyvos 2014/23/ES 30 straipsnio 3 dalies, Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalies ir Direktyvos 2014/25/ES 36 straipsnio 2 dalies. Perkančiosios organizacijos **turėtų atsižvelgti į tai, kad konkursai** turėtų prisidėti prie socialinio tvarumo, imdamosi tinkamų priemonių, siekiant užtikrinti, kad vykdydami viešųjų pirkimų sutartis ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi **taikomos Sąjungos ir nacionalinės** socialinės ir darbo teisės **■**, kolektyvinių sutarčių arba Direktyvos 2014/23/ES X priede, Direktyvos 2014/24/ES X priede ir Direktyvos 2014/25/ES XIV priede išvardytų tarptautinių aplinkos, socialinės ir darbo srities teisės aktų nuostatų, **ir siūlytų patrauklų užimtumą;**

- (27) nedarant poveikio Sąjungos teisės aktams, taikomiems konkrečiai technologijai, įskaitant pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, ir pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, ir jei juose nenurodyta kitaip, vertindami pagal šį reglamentą įsigytų poveikio klimatui neutralizavimo sprendinių aplinkosauginį tvarumą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai **raginami** atsižvelgti į įvairius elementus, darančius poveikį klimatui ir aplinkai. Tai gali būti, pavyzdžiui, sprendinio patvarumas bei patikimumas, paprastas taisymas ir priežiūra, paprastas modernizavimas ir atnaujinimas, perdirbimo paprastumas bei kokybė, **tam tikrų** medžiagų naudojimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų suvartojama energija, vanduo ir kiti išteklių, gaminio ir jo pakuotės svoris ir tūris, **atsinaujinančiųjų medžiagų ar** naudotų sudedamųjų dalių įkomponavimas, tinkamam naudojimui ir techninei priežiūrai reikalingų vartojimo reikmenų kiekis, savybės ir prieinamumas, gaminio aplinkosauginis pėdsakas ir jo poveikis aplinkai per gyvavimo ciklą, gaminio anglies dioksido pėdsakas, mikroplastiko atsiskyrimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų į orą, vandenį ar dirvožemį išmetami teršalai, susidarančių atliekų kiekis. naudojimo sąlygos. **Pagal Sąjungos kibernetinio saugumo strategiją perkančiosios organizacijos, teikiančios pasiūlymus pagal šį reglamentą, turėtų atmesti pasiūlymus, kurie nebuvo sertifikuoti pagal atitinkamą kibernetinio saugumo sertifikavimo schemą;**
- (28) siekiant **užtikrinti saugesnį tiekimą ir dėl to** viešųjų pirkimų procedūros metu atsižvelgti į poreikį įvairinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimą

šaltinius, kad tiekimo šaltinis būtų ne vienas, kaip tai suprantama 19 straipsnio 2 dalyje, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, tiekimas turėtų būti bent jau laikomas nepakankamai diversifikuotu, jei iš vieno šaltinio Sąjungoje patenkinama daugiau kaip 65 % konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos paklausos;

- (29) siekiant sukurti namų ūkiams, *verslo* įmonėms ar vartotojams naudingas sistemas, kuriomis būtų skatinama pirkti poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, turėtų būti laikoma, kad tiekimas nepakankamai diversifikuotas, kai iš vieno šaltinio patenkinama daugiau kaip **50 %** visos konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos paklausos *Sąjungoje*. Siekiant užtikrinti nuoseklų taikymą, nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos Komisija turėtų paskelbti metinį prie šios kategorijos priskiriamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių gaminių kilmės sąrašą, suskirstytą pagal Sąjungos iš įvairių šaltinių tiekiamą dalį praėjusiais metais, kurių duomenys turimi;
- (30) Tarybos sprendimu 2014/115/ES<sup>1</sup> visų pirma patvirtintas Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP) pakeitimas. SVP tikslas – nustatyti subalansuotą teisių ir pareigų, susijusių su viešosiomis sutartimis, daugiašalę sistemą, siekiant liberalizuoti ir išplėsti pasaulio prekybą. Sutartims, kurioms taikomas SVP Europos Sąjungos I priedėlis, taip pat kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, įskaitant laisvosios prekybos susitarimus ir 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos III straipsnio 8 dalies a punktą, kai vyriausybės įstaigos perka gaminius, įsigytus komercinio perpardavimo tikslais arba siekiant juos panaudoti komerciniam pardavimui skirtų prekių gamyboje, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai 19 straipsnio **2a dalies ir 19 dalies 4a dalies a punkto** reikalavimų neturėtų taikyti susitarimus pasirašiusiems tiekimo šaltinių ekonominės veiklos vykdytojams;
- (31) *šio reglamento 19* straipsnyje nustatytų nuostatų dėl atsparumo viešųjų pirkimų procedūrose taikymas neturėtų daryti poveikio *Europos Parlamento ir Tarybos*

---

<sup>1</sup> 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas 2014/115/ES dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Sutartis dėl viešųjų pirkimų, sudarymo (OL L 68, 2014 3 7, p. 1).

*reglamento 2022/1031/ES<sup>1</sup>,* **■** Direktyvos 2014/24/ES 47 25 straipsnio ir **■** Direktyvos 2014/25/ES 48 43 ir 85 straipsnių taikymui, kaip nustatyta 2019 m. Komisijos gairėse. Be to, viešųjų pirkimų nuostatos ir toliau turėtų būti taikomos darbams, prekėms ir paslaugoms, kuriems taikomas Direktyvos 2014/24/ES 19 straipsnis, įskaitant Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 4 dalį ir visas įgyvendinimo priemones, nustatytas pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, *ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/1542<sup>2</sup>*;

- (32) pasiūlymo poveikio tvarumui ir atsparumui kriterijų lyginamasis svoris viešųjų pirkimų procedūrose yra *minimali ribinė vertė. Neviršydamos šios minimalios ribinės vertės*, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai *gali laisvai diferencijuoti atskirų kriterijų lyginamąjį svorį, visiškai jo neatsisakydami. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai visada gali* nustatyti aukštesnę *vieno ar kelių svarbių su poveikiu tvarumui ir atsparumui susijusių kriterijų* ribą. *Atsižvelgiant į tai, kad svarbu didinti Sąjungos energetikos sistemos atsparumą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų skirti itin daug dėmesio poveikiui atsparumui;*
- (33) siekiant sumažinti administracinę naštą, atsirandančią dėl poreikio atsižvelgti į kriterijus, susijusius su konkurso poveikiu tvarumui ir atsparumui, visų pirma mažesniems viešiesiems pirkėjams ir mažesnės vertės sutartims, kurios nedaro reikšmingo poveikio rinkai, atitinkamų šio reglamento nuostatų taikymas viešiesiems pirkėjams, kurie nėra centrinės perkančiosios organizacijos, ir sutartims, kurių vertė mažesnė nei 25 mln. EUR, turėtų būti atidėtas dvejiems metams;
- (34) taikant nuostatas dėl viešųjų pirkimų pagal *šio reglamento* 19 straipsnį, kai gaminiui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą

---

<sup>1</sup> *2022 m. birželio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1031 dėl trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į Sąjungos viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas ir procedūrų, kuriomis remiamos derybos dėl Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas (Tarptautinių viešųjų pirkimų priemonė (TVPP)) (OL L 173, 2022 6 30, p. 1).*

<sup>2</sup> *2023 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1542 dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB bei Reglamentas (ES) 2019/1020 ir panaikinama Direktyva 2006/66/EB (OL L 191, 2023 7 28, p. 1).*

(ES) 2017/1369<sup>1</sup>, perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai turėtų pirkti tik tuos gaminius, kurie atitinka to reglamento 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą įpareigojimą;

(35) namų ūkiai, *verslas* ir galutiniai vartotojai yra esminė Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinių gaminių paklausos dalis, o viešosios paramos schemas, kuriomis siekiama skatinti namų ūkius pirkti tokių gaminių, visų pirma skirtos pažeidžiamiems mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams ir vartotojams, yra svarbios priemonės žaliajai pertvarkai paspartinti. Pagal ES saulės energijos strategijoje paskelbtą stoginių saulės energijos įrenginių iniciatyvą valstybės narės turėtų, pavyzdžiui, parengti nacionalines programas, kuriomis būtų remiamas masinis stoginių saulės energijos įrenginių naudojimas. Plane „REPowerEU“ Komisija paragino valstybes nares visapusiškai pasinaudoti paramos priemonėmis, kuriomis skatinamas perėjimas prie šilumos siurblių. Tokios valstybių narių nacionaliniu lygmeniu arba vietos ar regionų valdžios institucijų sukurtos paramos schemas taip pat turėtų padėti didinti *Sąjungos* poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tvarumą ir atsparumą. Pavyzdžiui, valdžios institucijos turėtų teikti didesnę finansinę kompensaciją paramos gavėjams už poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių produktų, kuriais bus labiau prisidedama prie atsparumo didinimo Sąjungoje, pirkimą. Valdžios institucijos turėtų užtikrinti, kad jų schemas būtų atviros, skaidrios ir nediskriminacinės, kad jomis būtų prisidedama prie poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų paklausos Sąjungoje didinimo. Valdžios institucijos taip pat turėtų apriboti papildomą finansinę kompensaciją už tokius gaminius, kad nesulėtintų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimo Sąjungoje. Siekdamas padidinti tokių schemų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija būtų lengvai prieinama ir vartotojams, ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamintojams nemokamoje svetainėje. Tai, kad valdžios institucijos vartotojams ar namų ūkiams skirtose schemose atsižvelgia į poveikį tvarumui ir atsparumui, neturėtų daryti poveikio valstybės pagalbos taisyklėms ir PPO taisyklėms dėl subsidijų;

(36) kurdamos namų ūkiams, *verslui* ar vartotojams naudingas schemas, kuriomis

---

<sup>1</sup> 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

skatinama pirkti *šio reglamento 3 straipsnyje* išvardytus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių institucijų arba viena ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų, turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant, kad schemas **būtų suderinamos su PPO nuostatomis ir** nepasiektų tokio masto, kuris labai pakenktų PPO narių interesams;

(37) *Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma* taip pat turėtų atlikti svarbų vaidmenį spartinant tvarumo ir atsparumo didinimo priemonių, kurias valstybės narės ir valdžios institucijos taiko savo viešųjų pirkimų ir aukcionų praktikoje, įgyvendinimą, o Komisija taip pat turėtų padėti valstybėms narėms kurti namų ūkiams, verslui ir vartotojams skirtas schemas, kad būtų kuriama sinergija ir keičiamasi geriausia patirtimi. Svarbu, kad tiek perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai, tiek gamybos įmonės aiškiai suprastų kiekvieną tvarumo ir atsparumo kriterijų. Todėl Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma, turėtų priimti įgyvendinimo aktą, kuriame būtų nurodyti poveikio atsparumui ir tvarumui vertinimo kriterijai, ypač daug dėmesio skiriant MVI, kurios turėtų turėti sąžiningas galimybes dalyvauti stambioje viešųjų pirkimų rinkoje. Svarbiausias veiksnys bus suderinamumas su visais esamais teisės aktais. Tame įgyvendinimo akte taip pat turėtų būti paaiškintos 19 straipsnio 4 dalyje numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos. Be to, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma, turėtų paskelbti gaires, kaip susieti tvarumo ir atsparumo kriterijus su būsimais teisės aktais. Tose gairėse galima papildomai pateikti konkrečių ir specifinių pavyzdžių bei geriausios patirties pavyzdžių. Siekdama, kad jos atitiktų visus būsimus teisės aktus, Komisija turėtų atnaujinti savo gaires bent kas šešis mėnesius;

(38) *siekiant užtikrinti, kad viešieji pirkimai ir aukcionai, skirti atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrai, iš tiesų prisidėtų prie Sąjungos atsparumo, ši veikla turi būti nuspėjama pramonei.* Kad pramonė galėtų laiku pritaikyti savo gamybą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų iš anksto informuoti rinką apie numatomus poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų pirkimo

poreikius. *Aukcionai taip pat turėtų atspindėti tai, kad infliacija ir ilgas atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo projektų įgyvendinimo laikotarpis kelia didelę riziką įmonėms, o tai gali atgrasyti įmones nuo pirkimo pasiūlymų teikimo. Siekdamas užtikrinti tikrumą dėl pirkimo aukciono ekonominio pagrįstumo, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad į visus aukcionus būtų įtrauktas infliacijos indeksavimo mechanizmas. Be to, valstybės narės, kai tinkama, turėtų neįtraukti neigiamų pirkimo pasiūlymų į aukcionus, nes šie pirkimo pasiūlymai gali lemti netikėtai dideles energijos kainas įdiegtos gamybos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartotojams;*

(39) kaip nurodyta 2023 m. vasario 1 d. paskelbtame Komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, Sąjungos pramonei išsikovoti didesnę dalį rinkoje nėra lengva dėl to, kad trečiosiose valstybėse teikiamos subsidijos sukuria nelygias sąlygas. *Kai kurios trečiosios šalys taiko paramos schemas, kuriomis siekiama įtvirtinti ir pritraukti švarių technologijų pramonę. Tokia padėtis Sąjungai yra konkurencijos uždavinys, kad ji išlaikytų ir plėtotų savo pramonę.* Todėl jai reikia greitai ir ryžtingai reaguoti modernizuojant savo teisinę sistemą, *kad ji galėtų konkuruoti pasauliniu mastu gindama atvirą ir sąžiningą prekybą, visapusiškai ir veiksmingai naudodamasi visomis turimomis priemonėmis bei skatindama pagrindinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų Europos standartus;*

(39a) *atsižvelgiant į Sąjungos tikslą sumažinti strateginę priklausomybę nuo trečiųjų šalių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje, labai svarbu, kad viešosios paramos mechanizmai, pavyzdžiui, viešasis pirkimas ir aukcionai, tokios priklausomybės nedidintų. Todėl pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013<sup>1</sup> ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/25/ES<sup>2</sup> tiekimo sutartyse turėtų būti nustatyti iš trečiųjų šalių pagamintų produktų dalies apribojimai. Be to, Reglamentas (ES) 2022/1031 ir Europos Parlamento ir Tarybos*

---

<sup>1</sup> 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

<sup>2</sup> 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

*reglamentas (ES) 2022/2560<sup>1</sup> turėtų būti visapusiškai naudojami siekiant užtikrinti, kad Sąjungos įmonės viešojo pirkimo srityje nesusidurtų su nesąžininga konkurencija;*

- (39b) *kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai, būtinas specialus viešojo finansavimo šaltinis pagal jį vykdomiems projektams remti. Tuo finansavimu turėtų būti užtikrinta, kad įmonės visoje Sąjungoje galėtų gauti reikiamą finansavimą, neatsižvelgiant į valstybių narių, kuriose bus plėtojamas projektas, fiskalinius pajėgumus. 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje (DFP), dėl kurios susitarta 2020 m., to nėra numatyta. Projektams pagal šį reglamentą reikalingą paramą iš dalies galima gauti iš Strateginių Europos technologijų platformos (STEP). STEP grindžiama esamų programų perprogramavimu ir stiprinimu siekiant remti strategines investicijas, tačiau ši platforma taip pat yra svarbus elementas nustatant naujų intervencinių priemonių, kuriomis grindžiamas Europos suverenumo fondas, galimybes ir jas rengiant. 2025 m. atliekant STEP vertinimą bus įvertintas veiksmų, kurių buvo imtasi, aktualumas ir juo bus remiamasi vertinant poreikį padidinti strateginiams sektoriams teikiamą paramą;*
- (40) *galimybė gauti viešojo ir privačiojo sektorių finansavimą yra labai svarbi siekiant užtikrinti Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir sukurti tvirtą ir konkurencingą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų tiekimo grandinių gamybos bazę visoje Sąjungoje. Didžioji dalis investicijų, reikalingų žaliojo kurso tikslams pasiekti, bus gautos iš privataus kapitalo, pritraukto dėl poveikio klimatui neutralizavimo ekosistemos augimo potencialo. Todėl gerai veikiančios, gilios ir integruotos kapitalo rinkos bus labai svarbios siekiant surinkti ir nukreipti lėšas, reikalingas žaliajai pertvarkai ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams. Taigi tam, kad Sąjunga pasiektų poveikio klimatui neutralizavimo tikslus, būtina sparčiai daryti pažangą kuriant kapitalo rinkų sąjungą. Tvaraus finansavimo darbotvarkė (ir mišrusis finansavimas) taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį didinant investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, kartu užtikrinant sektoriaus konkurencingumą. Kaip nurodyta kartu su šiuo reglamentu pateiktame Komisijos tarnybų darbo dokumente, investicijų poreikiai 2023–2030 m. laikotarpiu sudaro apie 92 mlrd. EUR, o tai reiškia, kad reikės skirti nuo 52 mlrd. EUR iki*

---

<sup>1</sup> 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinkų iškraipiančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1).



*maždaug 119 mlrd. EUR, priklausomai nuo įvairių scenarijų; vadinasi, viešojo finansavimo reikalavimai sudarytų 16–18 mlrd. EUR. Atsižvelgiant į tai, kad atliekant šį vertinimą atsižvelgiama tik į penkias konkrečias technologijas, tikėtina, kad realus investicijų poreikis bus gerokai didesnis;*

(41) kai vien privačių investicijų nepakanka, norint veiksmingai įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus gali prireikti viešosios paramos valstybės pagalbos forma. Tokia pagalba turi būti skatinamojo poveikio, būtina, tinkama ir proporcinga. Pagal esamas valstybės pagalbos gaires, kurios neseniai buvo nuodugniai peržiūrėtos atsižvelgiant į dvejopos pertvarkos tikslus, suteikiama daug galimybių tam tikromis sąlygomis remti investicijas į projektus, kuriems taikomas šis reglamentas. Valstybės narės gali atlikti svarbų vaidmenį sudarant palankias galimybes gauti finansavimą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, spręsdamos rinkos nepakankamumo problemas tikslinės valstybės pagalbos priemonėmis. 2023 m. kovo 9 d. priimta Laikiną sistema krizės ir pertvarkos sąlygomis vidaus rinkoje siekiama užtikrinti vienodas sąlygas, skirtas sektoriams, kuriuose nustatyta perkėlimo į trečiąsias valstybes rizika, ir proporcingas pagalbos dydžio atžvilgiu. Tai sudarytų sąlygas valstybėms narėms nustatyti priemones, kuriomis būtų remiamos naujos investicijos į gamybos priemones apibrėžtuose strateginiuose poveikio neutralizavimo sektoriuose, be kita ko, taikant mokesčių lengvatas. Siekiant prisidėti prie valstybių narių ir regionų konvergencijos tikslo, leidžiama pagalbos suma gali būti moduluojama nustatant didesnę pagalbos intensyvumą ir didesnes pagalbos sumos viršutines ribas, jei investicijos vykdomos remiamose vietovėse. Taip pat, *siekiant išvengti vidaus rinkos susiskaidymo*, dar turi būti nustatytos atitinkamos sąlygos, kad būtų galima patikrinti, ar yra konkreti rizika, kad investicijos bus nukreiptos už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų, ir ar nėra perkėlimo EEE viduje rizikos. Siekdamos tuo tikslu sutelkti nacionalinius išteklius, valstybės narės gali panaudoti dalį *Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS)* pajamų, kurias valstybės narės turi skirti su klimatu susijusiems tikslams;

(41a) *turėtų būti suteikiamos visos galimybės naudoti kelis finansavimo šaltinius, kaip antai nepanaudotas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšas, specialią ES inovacijų fondo paramą, specialias Europos investicijų banko finansavimo schemas ir kiek įmanoma visas dar nepanaudotas DFP lėšas. Didesnės*

*privataus sektoriaus investicijos turėtų būti skatinamos teikiant specialias valstybės garantijas, visų pirma kai jos susijusios su pramonės investicijomis į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus.*

- (42) investicijoms į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus taip pat gali būti naudojamos kelios Sąjungos finansavimo programos, pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, programa „InvestEU“, sanglaudos politikos programos arba inovacijų fondas. ***Dabartinio ES biudžeto nepakanka, kad būtų galima paremti šio reglamento tikslus ar užtikrinti vienodas sąlygas visose valstybėse narėse. Todėl persvarstant 2021–2027 m. DFP turėtų būti sudarytas paskirtį atitinkantis Europos biudžetas. Šiomis aplinkybėmis STEP taip pat turėtų suteikti naujų papildomų finansinių priemonių, iš dalies skirtų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kuriais prisidedama prie strateginės priklausomybės mažinimo ES;***
- (43) iš dalies pakeistu Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentu<sup>54</sup> valstybėms narėms suteikta papildoma 20 mlrd. EUR negrąžintina parama, siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir pakeisti iškastinį kurą, be kita ko, įgyvendinant ES poveikio klimatui neutralizavimo pramonės projektus. Kaip nurodyta Komisijos gairėse dėl skyrių „REPowerEU“, valstybės narės raginamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241 į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų skyrių „REPowerEU“ įtraukti priemones, kuriomis remiamos investicijos į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir pramonės inovacijas;
- (43a) padidėjus ES ATLPS kainoms reikšmingai padidėjo ir valstybių narių pajamos iš ES ATLPS. Siekdamos skatinti Sąjungos pramonės dekarbonizaciją, valstybės narės turėtų gerokai padidinti savo nacionalinių pajamų, gaunamų iš ES ATLPS, dalį, skiriamą pramonės dekarbonizacijai remti, todėl turėtų stengtis bent 25 % savo nacionalinių pajamų, gaunamų iš ES ATLPS, skirti šio reglamento tikslams remti;***
- (44) programa „InvestEU“ yra pavyzdinė ***Sąjungos*** programa, kuria siekiama skatinti investicijas, visų pirma žaliają ir skaitmeninę pertvarką, teikiant finansavimą ir techninę pagalbą, pavyzdžiui, taikant derinimo mechanizmus. Toks požiūris padeda pritraukti papildomą viešąjį ir privatųjį kapitalą. Be to, nedarant poveikio taikytinoms valstybės pagalbos taisyklėms, valstybės narės raginamos prisidėti prie programos

„InvestEU“ valstybių narių skyriaus, kad būtų remiami finansiniai produktai, skirti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai;

- (45) valstybės narės gali teikti paramą pagal sanglaudos politikos programas laikydamosi taikytinų taisyklių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kad *visuose regionuose, o ypač mažiau išsivysčiusiuose regionuose, pereinamojo laikotarpio regionuose ir Teisingos pertvarkos fondo teritorijose* paskatintų įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus *ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus*, pasitelkdamos infrastruktūros investicinių produktų paketus, gamybines investicijas į inovacijas, gamybos pajėgumus MVI, paslaugas, mokymo ir kvalifikacijos kėlimo priemones, įskaitant paramą valdžios institucijų ir projektų vykdytojų gebėjimų stiprinimui. Programose nustatytos taikytinos bendro finansavimo normos gali būti iki 85 % mažiau išsivysčiusiems regionams ir iki 60 % arba 70 % pereinamojo laikotarpio regionams, priklausomai nuo atitinkamo fondo ir regiono statuso, tačiau valstybės narės gali viršyti šias viršutines ribas atitinkamo projekto lygmeniu, kai tai įmanoma pagal valstybės pagalbos taisykles. Techninės paramos priemonė gali padėti valstybėms narėms ir regionams parengti poveikio klimatui neutralumą užtikrinančio augimo strategijas, pagerinti verslo aplinką, sumažinti biurokratizmą ir paspartinti leidimų išdavimą. Valstybės narės turėtų būti raginamos skatinti poveikio klimatui neutralizavimo projektų tvarumą įtraukiant šias investicijas į Europos vertės grandines, visų pirma remiantis tarpregioninio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo tinklais. *Tokių priemonių priėmimas visų pirma turėtų būti svarstomas pramonės slėniuose;*
- (46) inovacijų fondas taip pat yra labai daug žadantis ir ekonomiškai efektyvus būdas remti *švaraus* vandenilio ir kitų strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ir diegimo plėtrą Europoje, taip stiprinant Europos suverenumą pagrindinių technologijų, susijusių su klimato srities veiksmis ir energetiniu saugumu, srityje;
- (47) Europos suverenumo fondas būtų struktūrinis atsakas į investicijų poreikius. Jis padės išsaugoti Europos pranašumą ypatingos svarbos ir besiformuojančių technologijų, susijusių su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, srityje. Ši struktūrinė priemonė bus grindžiama patirtimi, įgyta įgyvendinant koordinuotus daugiašalius BEISP projektus, be to, bus siekiama pagerinti visų valstybių narių galimybes dalyvauti tokiuose projektuose ir

taip saugoti sanglaudą ir bendrąją rinką nuo rizikos, kylančios dėl skirtingų valstybės pagalbos galimybių. **[STEP reglamentas] gali būti laikomas žingsniu siekiant įsteigti Europos suverenumo fondą, kuris galėtų prisidėti prie Europos pramonės politikos formavimo ir stiprinimo teikiant didesnę finansavimą Europos pramonei pagal daugiametę finansinę programą po 2027 m.;**

- (48) siekdamos įveikti dabartinių fragmentiškų viešųjų ir privačiųjų investicijų pastangų ribotumą, palengvinti integraciją ir investicijų grąžą, Komisija ir valstybės narės turėtų geriau koordinuoti esamas finansavimo programas Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis ir sukurti jų sinergiją, taip pat užtikrinti geresnę koordinavimą ir bendradarbiavimą su pramonės ir pagrindiniais privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais. Europinei poveikio klimatui neutralizavimo platformai tenka svarbus vaidmuo siekiant susidaryti išsamų esamų bei aktualių finansavimo galimybių vaizdą ir aptarti **bei koordinuoti** individualius poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansavimo **paramos** poreikius. **Svarstytiniais projektais turėtų būti laikomi tie, kuriuos pateiks valstybė narė arba Komisija;**
- (49) siekiant, kad įdiegti arba išplėsti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos **projektai kuo greičiau prisidėtų prie** Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo **saugumo užtikrinimo**, svarbu garantuoti planavimo ir investicijų tikrumą, kuo labiau sumažinant projektų rengėjams tenkančią administracinę naštą, **nepažeidžiant Sąjungos aplinkosaugos ir socialinių standartų**. Dėl šios priežasties valstybių narių leidimų išdavimo procesai, susiję su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais **ir poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais**, turėtų būti supaprastinti, kartu užtikrinant, kad tokie projektai būtų saugūs, patikimi, aplinkosauginiu požiūriu veiksmingi ir atitiktų aplinkosaugos, socialinius ir saugos reikalavimus. Sąjungos aplinkos teisės aktuose nustatytos bendros nacionalinių leidimų išdavimo proceso ir turinio sąlygos, taip užtikrinant aukštą aplinkos apsaugos lygį; ■ .
- (50) be to, nuspėjamumas, sudėtingumas ir kartais pernelyg ilga nacionalinių leidimų išdavimo procesų trukmė kenkia investicijų saugumui, kurio reikia norint veiksmingai plėtoti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Todėl, siekdamos užtikrinti ir paspartinti veiksmingą jų įgyvendinimą, valstybės narės turėtų taikyti supaprastintas ir nuspėjamas leidimų išdavimo procedūras. Be to, poveikio klimatui neutralizavimo **strateginiams** projektams nacionaliniu lygmeniu turėtų būti

teikiamas prioritetas, kad visose su jais susijusiose teisminėse ir ginčų sprendimo procedūrose būtų užtikrintas greitas administracinis tvarkymas ir skubus nagrinėjimas

**■ .Valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti politikos naujovių diegimą šioje srityje. Siekdamos užtikrinti, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams būtų teikiama pirmenybė, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos būtų aprūpintos reikiama įranga ir turėtų pakankamai darbuotojų;**

- (51) atsižvelgiant į jų vaidmenį užtikrinant Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumą ir jų indėlį į Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką, atsakingos leidimus išduodančios institucijos turėtų laikyti, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai atitinka viešąjį interesą. Remdamasi kiekvienu konkrečiu atveju atliktu vertinimu, atsakinga leidimus išduodanti institucija gali padaryti išvadą, kad viešasis interesas, kuriuo grindžiamas projektas, yra viršesnis už viešuosius interesus, susijusius su gamta ir aplinkos apsauga, ir kad dėl to projektui gali būti suteiktas leidimas, jei tenkinamos visos *Europos Parlamento ir Tarybos* direktyvoje 2000/60/EB<sup>1</sup>, *Tarybos* direktyvoje 92/43/EEB<sup>2</sup> ir *Europos Parlamento ir Tarybos* direktyvoje 2009/147/EB<sup>3</sup> nustatytos atitinkamos sąlygos;
- (52) siekiant sumažinti sudėtingumą ir padidinti veiksmingumą bei skaidrumą, poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, **įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus**, rengėjams turėtų būti suteikta galimybė bendrauti su viena nacionaline institucija, atsakinga už viso leidimų išdavimo procedūros koordinavimą ir bendrojo sprendimo priėmimą per taikytiną laikotarpį. Tuo tikslu valstybės narės turėtų paskirti **įsteigti** vieną nacionalinę kompetentingą instituciją (**paskirtąją instituciją**). Priklausomai nuo valstybės narės vidaus organizacinės struktūros, **■** kompetentingos institucijos užduotis turėtų būti galima tomis pačiomis sąlygomis perduoti kitai institucijai. Siekdamos užtikrinti **aukštą tikrinimo lygį leidimų išdavimo procese** ir veiksmingą savo pareigų vykdymą,

---

<sup>1</sup> 2000 m. spalio 23 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).*

<sup>2</sup> 1992 m. gegužės 21 d. *Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).*

<sup>3</sup> 2009 m. lapkričio 30 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).*

valstybės narės savo kompetentingai institucijai arba bet kuriai jų vardu veikiančiai institucijai turėtų skirti pakankamai darbuotojų ir išteklių;

(52a) *valstybės narės turėtų būti atsakingos už poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atranką, kad būtų galima atsizvelgti į strateginius aspektus, visų pirma kiek jie susiję su NEKSVP įgyvendinimu. Tačiau siekiant užtikrinti, kad projektai taip pat padėtų siekti bendrų Sąjungos tikslų, įskaitant Sąjungos biudžeto tikslus, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai prieštarauti valstybės narės sprendimui laikyti projektą strateginiu projektu. Jei Komisija prieštarauja tokiam sprendimui, projektas turėtų būti perduotas Poveikio klimatui neutralizavimo Europos platformai. Poveikio klimatui neutralizavimo Europos platforma turėtų priimti galutinį sprendimą dėl projekto statuso;*

(53) siekiant užtikrinti aiškumą dėl poveikio klimatui neutralizavimo *technologijų gamybos projektų* ir poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų leidimų suteikimo statuso ir apriboti galimo piktnaudžiavimo bylinėjimusi veiksmingumą, kartu nepakenkiant veiksmingai teisminei peržiūrai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi ginčai dėl leidimų išdavimo procedūros būtų išsprendžiami laiku. Tuo tikslu nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad pareiškėjai ir projektų rengėjai galėtų pasinaudoti paprasta ginčų sprendimo procedūra ir kad *tiems* projektams būtų taikomas skubus nagrinėjimas vykdant visas su jais susijusias teismines ir ginčų sprendimo procedūras, kartu užtikrinant, kad būtų gerbiamos teisės į gynybą;

(54) kad įmonės ir projektų rengėjai, be kita ko, tarpvalstybinių projektų atveju, galėtų tiesiogiai naudotis vidaus rinkos teikiama nauda nepatirdami nereikalingos papildomos administracinės naštos, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724<sup>1</sup> nustatytos bendrosios vidaus rinkos veikimui svarbių procedūrų vykdymo internetu taisyklės. Informacija, kurią reikia pateikti nacionalinėms kompetentingoms institucijoms vykdant leidimų išdavimo procesus, kuriems taikomas šis reglamentas, turi būti įtraukta į Reglamento (ES) 2018/1724 I priedą, jį iš dalies pakeitus šiuo reglamentu, o susijusios procedūros yra įtrauktos į jo II priedą, siekiant

---

<sup>1</sup> *2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriama bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).*

užtikrinti, kad projektų rengėjai galėtų naudotis tik internetu vykdomomis procedūromis ir vienkartinio duomenų pateikimo technine sistema. **Paskirtosios** institucijos, pagal šį reglamentą veikiančios vieno langelio principu, yra įtrauktos į Reglamento (ES) 2018/1724 III priede pateiktą pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų sąrašą;

- (55) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams taikomos ilgos ir sudėtingos leidimų išdavimo procedūros, truncančios 2–7 metus, priklausomai nuo valstybės narės, technologijos ir vertės grandinės segmento. Atsižvelgiant į reikiamų investicijų dydį, visų pirma į gigafabrikų dydžio projektus, kurių reikia, kad būtų pasiekta numatoma masto ekonomija, netinkamas leidimų išdavimas sukuria papildomą ir dažnai žalingą kliūtį didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą Sąjungoje. Kad projektų rengėjams ir kitiems investuotojams būtų užtikrintas saugumas ir aiškumas, kurių reikia norint padidinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad su tokiais projektais susijęs leidimų išdavimo procesas neviršytų iš anksto nustatytų terminų. Poveikio klimatui neutralizavimo **strateginių** projektų atveju leidimų išdavimo proceso trukmė neturėtų viršyti devynių mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra didesnė nei 1 GW, ir šešių mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektuose ■ leidimų išdavimo procesas neturėtų trukti ilgiau kaip **12** mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra didesnė nei 1 GW, ir **9** mėnesius įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, kurioms GW parametras nėra svarbus, pvz., elektros tinklams ir ■ CCS ar ■ CCU technologijoms, turėtų būti taikomos pirmiau minėtų terminų viršutinės ribos. Norint išplėsti esamas gamybos linijas, visi pirmiau minėti terminai turėtų būti sutrumpinti perpus;
- (56) be to, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo **technologijų gamybos projektų ir poveikio klimatui neutralizavimo** strateginių projektų svarbą Sąjungos energijos tiekimui, reikėtų iš dalies panaikinti arba supaprastinti tam tikrus administracinius apribojimus, kad būtų paspartintas jų įgyvendinimas;
- (57) poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę, be kita ko, susiję su vandeniu, oru, ekosistemomis, buveinėmis, biologine įvairove ir paukščiais, yra neatsiejama poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos

projekto leidimų išdavimo procedūros dalis ir esminė apsaugos priemonė, kuria užtikrinama, kad būtų užkirstas kelias neigiamam poveikiui aplinkai arba kad jis būtų kuo labiau sumažintas. Tačiau siekiant užtikrinti, kad leidimų išdavimo procedūros dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų būtų nuspėjamos ir savalaikės, turėtų būti išnaudotos visos galimybės supaprastinti reikalaujamus vertinimus ir leidimus, kartu nesumažinant aplinkos apsaugos lygio. Šiuo atžvilgiu reikėtų užtikrinti, kad būtini vertinimai būtų susieti siekiant išvengti nereikalingo dubliavimosi, ir turėtų būti užtikrinta, kad prieš atliekant vertinimą projektų rengėjai ir atsakingos institucijos aiškiai susitartų dėl susietojo vertinimo apimties siekiant išvengti nereikalingų tolesnių veiksmų;

- (58) konfliktai dėl žemės naudojimo gali sudaryti kliūčių įgyvendinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Tinkamai parengti planai, įskaitant teritorijų planus ir zonavimą, kuriuose atsižvelgiama į galimybes įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus ir kurių galimas poveikis aplinkai yra įvertintas, gali padėti subalansuoti viešąsias gėrybes ir interesus, sumažinti konfliktų potencialą ir paspartinti tvarų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų diegimą Sąjungoje. Todėl atsakingos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, rengdamos atitinkamus planus, turėtų apsvarstyti galimybę įtraukti nuostatas dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų;
- (59) kosmoso duomenys ir paslaugos pagal ES kosmoso programą, visų pirma programą „Copernicus“, kiek įmanoma naudojami informacijai apie geologiją, biologiją, ekologiją, socialinę bei ekonominę vystymąsi ir išteklių prieinamumą poveikio aplinkai vertinimams ir leidimams teikti; tokie duomenys ir paslaugos, visų pirma programos „Copernicus“ antropogeninės kilmės išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio stebėsenos ir tikrinimo pajėgumai, yra svarbiausi vertinant pramonės projektų poveikį ir antropogeninės kilmės CO<sub>2</sub> absorbentų poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijai ir srautams pasaulyje;
- (60) kaip numatyta *Europos Parlamento ir Tarybos* reglamento (ES) Nr. 1025/2012<sup>1</sup> 10

---

<sup>1</sup> **2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir**



straipsnio 1 dalyje, Komisija turėtų paprašyti vienos ar kelių Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartų projektus, kuriais būtų remiami šio reglamento tikslai;

- (61) vandenilio slėniai, kuriuose naudojamos pramonės galutinio naudojimo technologijos, atlieka svarbų vaidmenį mažinant energijai imlių pramonės šakų priklausomybę nuo iškastinio kuro. Plane „REPowerEU“ nustatytas tikslas Sąjungoje padvigubinti vandenilio slėnių skaičių. Kad būtų pasiektas šis tikslas, valstybės narės turėtų paspartinti leidimų išdavimą ir apsvarstyti galimybę sukurti apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką bei teikti pirmenybę galimybei gauti finansavimą. Siekdamos sustiprinti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės atsparumą, valstybės narės turėtų užtikrinti vandenilio slėnių jungtis per Sąjungos sienas. Pramonės įrenginiai, gaminantys savo energiją ir galintys teigiamai prisidėti prie elektros energijos gamybos, turėtų būti skatinami prisidėti prie išmaniojo elektros tinklo kaip energijos gamintojai, supaprastinant reglamentavimo reikalavimus;
- (62) apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka gali būti svarbi priemonė siekiant skatinti inovacijas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir reglamentavimo mokymosi srityje. Inovacijoms turi būti sudarytos sąlygos eksperimentavimo erdvėse, nes moksliniai rezultatai turi būti bandomi kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje. Apribota bandomoji reglamentavimo aplinka turėtų būti sukurta siekiant ribotą laiką bandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas *ir kitas novatoriškas technologijas* kontroliuojamoje aplinkoje. Reikėtų užtikrinti pusiausvyrą tarp teisinio tikrumo apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos dalyviams ir Sąjungos teisės tikslų pasiekimo. Kadangi apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka bet kuriuo atveju turi atitikti Sąjungos ir nacionalinėje teisėje nustatytus esminius reikalavimus, susijusius su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, tikslinga nustatyti, kad dalyviams, kurie atitinka tinkamumo reikalavimus, taikomus apribotai bandomajai poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkai, ir kurie sąžiningai laikosi kompetentingų institucijų pateiktų gairių ir su tomis institucijomis sutarto plano nuostatų bei sąlygų, nebūtų taikomos jokios administracinės baudos ar nuobaudos. Tai

pagrįsta, nes taikomomis apsaugos priemonėmis iš esmės bus užtikrinta, kad būtų veiksmingai laikomasi Sąjungos arba valstybių narių teisės aktų dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, prižiūrimos apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje. 2023 m. Komisija paskelbs dokumentą „Atribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos gairės“, kaip paskelbta Naujojoje Europos inovacijų darbotvarkėje, kad padėtų valstybėms narėms sukurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų atribotą bandomąją aplinką. Šios novatoriškos technologijos ilgainiui galėtų būti būtinos siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, užtikrinant Sąjungos energetikos sistemos tiekimo saugumą bei atsparumą ir atitinkamai patenkant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų aprėptį;

- (63) siekiant *padidinti Sąjungos pramonės konkurencingumą pasaulyje, taip pat* padėti spręsti priklausomybės nuo importo ir pažeidžiamumo problemas ir užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslai, pateikiamas bendras lyginamasis rodiklis ir orientaciniai pagrindinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos Sąjungoje tikslai;
- (64) *vienas iš pagrindinių Sąjungos pramonės politikos tikslų – sudaryti sąlygas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, kartu išsaugant tvarų Sąjungos augimą ir konkurencingumą bei kokybiškas darbo vietas ir stiprinant jos gebėjimą diegti inovacijas ir gaminti, visų pirma švarių technologijų srityje.* Norint plėsti Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonę *ir užtikrinti atvirą Sąjungos strateginį savarankiškumą*, reikia daug papildomų kvalifikuotų darbuotojų, o tai reiškia, kad reikia didelių investicijų į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, be kita ko, profesinio rengimo ir mokymo srityje. **Konkrečiai**, energetikos pertvarkai reikės gerokai padidinti kvalifikuotų darbuotojų skaičių įvairiuose sektoriuose, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir energijos kaupimą, **tinklų technologijas, baterijų gamybą, IT ir (arba) išmaniuosius energetikos sistemos optimizavimo ir valdymo sprendimus ir kitas pramonės dekarbonizacijos technologijas.** *Tyrimai rodo, kad žiedinė ekonomika galėtų padėti iki 2030 m. vien Sąjungoje sukurti apie 700 000 darbo vietų<sup>1</sup>. Todėl labai svarbu, kad šios darbo vietos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje būtų patrauklios ir pasiekiamos, ypač techninės*

---

<sup>1</sup> 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujo žiedinės ekonomikos veiksmų plano (2020/2077 (INI)) (OL C465, 2021 11 17, p. 11).

*profesijos, be kita ko, rengiant Sąjungos masto informacinės kampanijas, kuriomis būtų skatinamas ne tik techninis ir profesinis mokymas, bet ir apskritai su žiedine ekonomika, išteklių valdymu ir pramonės pertvarka, taip pat dekarbonizacija susijusios darbo vietos. Be to, būtina spręsti šiuo metu esančios Sąjungoje egzistuojančios darbuotojų įgūdžių ir įmonių poreikių neatitikties problemą.* Pagal Komisijos Europos strateginį energetikos technologijų planą<sup>1</sup> apskaičiuota, kad iki 2030 m. vien tik gamybos sektoriuje reikės 180 000 kvalifikuotų darbuotojų, technikų ir inžinierių. Saulės fotovoltinės energijos sektoriuje vien tik gamybai reikėtų iki 66 000 darbo vietų. *Be to, tai, kad nėra švietimo programų, kuriomis būtų skatinami įgūdžiai, būtini poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje (dėl to tam tikruose Sąjungos regionuose trūksta kvalifikuotų darbuotojų ir supratimo vietos administracijose), gali sudaryti didelių kliūčių tvariai pramonės plėtrai;*

- (65) kadangi be didelės kvalifikuotos darbo jėgos Sąjungoje nebus įmanoma stiprinti pagrindinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumų, būtina nustatyti priemones, kuriomis būtų skatinamas *didesnio žmonių skaičiaus integravimas į darbo rinką, ir kad pramonės šakos ir techninės profesijos, kurioms taikomas šis reglamentas, taptų patrauklesnės, ypač moterims (nes su technologijomis susijusiose profesijose lyčių pusiausvyrą toli gražu nėra pasiekta) ir jaunimui*, be kita ko, taikant principą „svarbiausia – įgūdžiai“ kaip papildomą veiksnį kvalifikacija paremtam įdarbinimui. Be to, taip pat turėtų būti orientuojamasi į darbuotojus iš trečiųjų šalių, nes Sąjunga pritraukia tik nedidelę kvalifikuotų migrantų dalį. Be to, atsižvelgiant į Tarybos rekomendacijos dėl teisingo perėjimo prie poveikio klimatui neutralumo užtikrinimo tikslus svarbu teikti specialią paramą nykstančių ir nuosmukį patiriančių sektorių darbuotojų darbo vietos keitimui *ir jų mokymosi visą gyvenimą bei profesinio tobulėjimo skatinimui*. Tai reiškia, kad reikia investuoti į *visų darbuotojų įgūdžius ir sykiu laikytis tikslinio požiūrio į pažeidžiamas grupes. Toms grupėms priskiriami nesimokantys, nedirbantys ir mokymuose nedalyvaujantys asmenys (NEET), teisėtai gyvenantys darbuotojai migrantai, taip pat į darbo rinką nepatenkantys asmenys, turintys ribotas galimybes mokytis, arba dirbantys asmenys, kurių darbo vietoms yra iškilęs išnykimo pavojus arba kurių*

---

<sup>1</sup> *Europos Komisija, Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas, Jungtinis tyrimų centras, Strateginis energetikos technologijų (SET) planas, Leidinių biuras, 2019 m., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.*

*darbo turinį ir užduotis labai keičia naujos technologijos, visų pirma regionuose, kurie patyrė perėjimo prie Sąjungos 2030 m. tikslų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1056<sup>1</sup> 2 straipsnį ir Reglamento (ES) 2021/1060 5 straipsnio 1 dalį poveikį. Galutinis tikslas turėtų būti kokybiškų darbo vietų, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms Sąjungoje, kūrimas laikantis Europos socialinių teisių ramsčio užimtumo ir mokymo tikslų, įskaitant teisingą ir deramą darbo užmokestį, gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2041<sup>2</sup>, galimybes gauti socialinę apsaugą, mokymosi visą gyvenimą galimybes, geras darbo sąlygas saugioje ir sveikoje darbo aplinkoje, taip pat kolektyvinių derybų teises. Kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas yra svarbios priemonės, tačiau jos neužtikrina kokybiškų darbo vietų. Darbo jėgos trūkumą taip pat gali lemti mažas darbo užmokestis, nepatrauklios darbo vietos, prastos darbo sąlygos ir investicijų į profesinį rengimą ir mokymą trūkumas. Šių klausimų sprendimas ir darbo kokybės gerinimas sektoriuose ir įmonėse, pasižyminčiuose prastomis darbo sąlygomis, taip pat yra svarbūs elementai pritraukiant darbuotojus ir sprendžiant protų nutekėjimo problemą, dėl kurios didėja nelygybė tarp regionų, nevienodas vystymasis ir nevienodas gebėjimas skatinti inovacijas ir kurti kokybiškas darbo vietas. Remiantis esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, ES įgūdžių paktu, ES lygmens veikla, susijusia su įgūdžių duomenų rinkimu ir prognozavimu, pavyzdžiui, Europos profesinio mokymo plėtros centro, **EUROFOUND** ir Europos darbo institucijos, ir sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planais, ir visapusiškai į juos atsižvelgiant, siekiama sutelkti visus subjektus: valstybių narių valdžios institucijas, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, **be kita ko, universitetus, tyrimų universitetus, taikomųjų mokslų universitetus ir universitetų aljansus, taip pat** socialinius partnerius ir pramonę, MVĮ, **startuolius ir socialines įmones**, kad nustatytų įgūdžių poreikius, plėtotų švietimo ir mokymų programas ir jas plačiu mastu įgyvendintų greitai ir operatyviai. Šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį turi atlikti poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai. Valstybės narės ir Komisija **turėtų** užtikrinti finansinę paramą **jų poveikiui ir informavimo veiklai didinti**, be kita ko,*

---

<sup>1</sup> 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas (OL L 231, 2021 6 30, p. 1).

<sup>2</sup> 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (OL L 275, 2022 10 25, p. 33).

pasinaudodamos Sąjungos biudžeto galimybėmis, pasitelkdamas tokias priemones kaip „Europos socialinis fondas +“, „**InvestEU**“, Teisingos pertvarkos fondas, Europos regioninės plėtros fondai, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, Modernizavimo fondas, „REPowerEU“ ir Bendrosios rinkos programa;

- (66) remdamosi *vietos ir regioninėmis iniciatyvomis ir* ankstesne patirtimi, pavyzdžiui, *įgūdžių ugdymo centrais*, ES įgūdžių paktu ir Europos baterijų aljansu *arba Jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos aljansu*, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos, *kurios yra atitinkamų ekspertų tinklas (toliau – akademijos)*, turėtų plėtoti ir diegti švietimo ir mokymo turinį, kad galėtų kelti darbuotojų kvalifikaciją ir perkvalifikuoti darbuotojus, kurie yra reikalingi pagrindinėms poveikio klimatui neutralizavimo technologijų vertės grandinėms, pavyzdžiui, saulės fotovoltinės energijos ir saulės šiluminės energijos technologijoms, *jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos* ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijoms bei žaliavoms, *taip pat CCU. Akademijų aprėptį ir skaičių turėtų nustatyti Komisija ir valstybės narės, remdamosi poveikio klimatui neutralizavimo platforma, esamais objektyviais tyrimais, atitinkančiais technologinio neutralumo principą, taip pat dabartinių ir prognozuojamų poreikių poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektoriuose, įskaitant pertvarką vykdančius regionus, padėties analizę. Tokia padėties analizė turėtų suteikti informacijos apie esamą ir būsimą įgūdžių trūkumą pagrindiniuose poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektoriuose visoje Sąjungoje ir apie tai, kaip tokiuose pramonės sektoriuose teikiamos mokymo galimybės. Atliekant padėties analizę taip pat turėtų būti išanalizuota pagrindinė įgūdžių ir darbuotojų trūkumo priežastis, visų pirma susijusi su darbo pasiūlymų kokybe poveikio klimatui neutralizavimo pramonėje, pavyzdžiui, vertinant darbo sąlygas ir kolektyvinių derybų aprėptį. Be to, remdamosi padėties analizės ir esamų tyrimų rezultatais bei konsultuodamosi su poveikio klimatui neutralizavimo platforma, Komisija turėtų paskelbti kvietimą teikti pasiūlymus dėl konkrečios technologijos akademijos įsteigimo, kai nustatomas kritinis įgūdžių, susijusių su tam tikra poveikio klimatui neutralizavimo technologija, trūkumo lygis. Turėtų būti skiriamas pradinis Sąjungos finansavimas Akademijoms steigti ir sudaryti sąlygas joms veikti, tačiau siekiama, kad po trejų metų nuo įsteigimo jos taptų finansiškai savarankiškos ir būtų finansuojamos iš privačiojo sektoriaus. Kad akademijos kuo greičiau pradėtų veikti*

*ir būtų rengiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų mokymų programos, reikalingas tvirtas valdymas. Tai turėtų būti daroma nepažeidžiant socialinių partnerių ir universitetų vaidmens, kurį jie taip pat gali atlikti kuriant tokias akademijas, kaip buvo baterijų aljanso atveju. Visų pirma reikėtų apsvarstyti tarptautinių ir daugiadalykių universitetų aljansų, tokių kaip „Transform4Europe“, vaidmenį, kad būtų pasiekti vienesni ir bendri mokymo ir perkvalifikavimo arba kvalifikacijos kėlimo veiklos standartai. Apskritai pirmenybė turėtų būti teikiama jau esamos mokslinių tyrimų ir mokymo infrastruktūros naudojimui;*

- (66a) vienas iš akademijų tikslų turėtų būti indėlis į Sąjungos reindustrializaciją ir dekarbonizaciją, taip pat į jos atvirą strateginį savarankiškumą. Akademijos taip pat turėtų tenkinti poreikį Sąjungoje kurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, atitinkančias aukštus socialinius ir klimato standartus. Akademijos turėtų būti įsteigtos iki 2024 m. gruodžio 31 d. ir turėtų teikti mokymosi turinį kiek įmanoma daugiau Sąjungos institucijų kalbų, kad būtų užtikrinta geografinė valstybių narių pusiausvyra. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. jos turėtų pradėti platinti pirminį mokymų turinį konkreitiems valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, pavyzdžiui, universitetams, mokslinių tyrimų universitetams, taikomųjų mokslų universitetams ir universitetų aljansams, tokį švietimą ir mokymo paslaugas teikiančioms įmonėms, įskaitant MVĮ, startuolius ir socialines įmones, socialiniams partneriams ir mokymo instruktoriams. Kiekviena Akademia praėjus trejiems metams nuo jos įsteigimo turėtų sudaryti sąlygas mokytis ir gauti išsilavinimą 100 000 asmenų, atsižvelgiant į nustatyto įgūdžių trūkumo mastą, kuris gali koreguoti skirtingose akademijose besimokančių asmenų skaičių. Akademijos turėtų padėti įgyti įgūdžių, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje, įskaitant MVĮ. Mokymų turinys turėtų būti parengtas atsižvelgiant į jau esamas mokymų programas, parengtas pagal vietos įgūdžių paktą, ir profesinės kompetencijos centrus ir turėtų būti skirtas visų lygių švietimui ir kvalifikacijai bei visiems darbuotojams, įskaitant pameistrius, visoje vertės grandinėje, kurioje atsižvelgiama į visus vienas po kito einančius pramonės etapus – nuo produkto (arba paslaugos) projektavimo iki gamybos etapo, įskaitant medžiagų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą, kai atsižvelgiama į visas skirtingas profesijas visoje vertės grandinėje. Tas turinys taip pat turėtų apimti mokymų modulius su atitinkama informacija apie sveikatą ir saugą darbe pagal kiekvieną konkrečią technologiją,*

*taip pat bendra aktualia informacija apie darbuotojų teises ir darbo sąlygas, įskaitant informaciją apie darbo laiką ir darbuotojų teises gauti informacijos ir konsultacijų. Tą turinį, kai aktualu, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai galėtų toliau koreguoti atsižvelgdami į nacionalinę teisę, taikytinas kolektyvines sutartis ir teritorinius bei sektorių ypatumus. Mokymų turinys taip pat turėtų būti skirtas nacionalinių ir vietos administracijų darbuotojams (visų pirma atsakingiems už leidimų išdavimą, poveikio vertinimą ir naujų technologijų reglamentavimą), taip prisidedant prie nacionalinių administracijų gebėjimų stiprinimo ir valstybių narių skirtumų mažinimo;*

- (66b) valstybės narės turėtų naudoti ir įgyvendinti akademijų parengtą mokymų turinį esamose priemonėse, pavyzdžiui, sustiprintoje Jaunimo garantijų iniciatyvoje, kurios vienas iš tikslų yra suteikti išsilavinimą ir mokymą nesimokantiems, nedirbantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems jaunuoliams, ir esamose mentorystės programose. Siekiant užtikrinti įgūdžių skaidrumą bei perkeliamumą ir darbuotojų judumą, taip pat remti valstybes nares šioje srityje, akademijos parengs ir įdiegs kredencialus, įskaitant mikrokredencialus, apimančius mokymosi rezultatus. Jie turėtų būti išduodami kaip Europos mokymosi kredencialai ir galėtų būti įtraukiami į EUROPASS bei, kai aktualu, įtraukti į nacionalinę kvalifikacijų sandarą. Valstybės narės turėtų būti skatinamos naudoti akademijų parengtą turinį nuolatiniam perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui ir jų teritorijose veikiančiams atitinkamiems švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams paremti pagal nacionalines programas ir skiriant Sąjungos finansavimą, be kita ko, iš „Europos socialinio fondo +“, sustiprintos Jaunimo garantijų iniciatyvos, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, programos „InvestEU“, Europos regioninės plėtros fondo, Teisingos pertvarkos mechanizmo, Modernizavimo fondo ir techninės paramos priemonės, ir moterų integracijai laikantis Europos lyčių lygybės strategijos remti siekiant spręsti švietimo ir profesinių lyčių stereotipų problemą. Europos užimtumo tarnybų tinklas gali atlikti svarbų vaidmenį naudojant įgūdžių akademijų rengiamų mokymų programų mokomąjį turinį kuriant ir diegiant Europos profesijų profilius ir teikiant informaciją apie juos nacionalinėms užimtumo tarnyboms;*
- (66c) Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma turėtų padėti vadovauti akademijų darbui, užtikrindama, kad jo turinys atitiktų atlikus padėties analizę*

*nustatytas įgūdžių spragas, ir vykdyti priežiūrą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad paskirtas nacionalinis atstovas galėtų veikti kaip tarpininkas tarp atitinkamų valstybių narių ministerijų ir kompetentingų institucijų ir nacionalinių socialinių partnerių ir pramonės atstovų. Poveikio klimatui neutralizavimo platformoje turėtų būti renkama informacija apie skirtingų akademijų daromą pažangą, o iki 2026 m. pabaigos turėtų būti parengta apžvalginė ataskaita mokymų programų diegimo klausimais, įskaitant besimokančiųjų pagal akademijų programas skaičių, suskirstytą pagal pramonės sektorius, lytį, amžių ir išsilavinimo bei kvalifikacijos lygį;*

- (67) nors Sąjungos teisėje nėra konkrečių nuostatų, kuriomis nustatomi būtiniausi rengimo reikalavimai, taikomi norint užsiimti reglamentuojamąja profesija ar ja verstis, valstybės narės kompetencijai priklauso nuspręsti, ar ir kaip reglamentuoti profesiją, tačiau nacionalinės taisyklės, kuriomis reglamentuojama galimybė užsiimti reglamentuojamosiomis profesijomis, neturi būti nepagrįsta ar neproporcinga kliūtis naudotis tomis pagrindinėmis teisėmis. Kompetencija reglamentuoti galimybę užsiimti profesine veikla turi būti naudojama laikantis nediskriminavimo ir proporcingumo principų pagal **■** Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/958. Atlikdamos vertinimą valstybės narės turėtų atsižvelgti į bet kokią neigiamą poveikį, kurį reglamentavimas ar profesijos gali turėti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės įgūdžių prieinamumui, ir stengtis kuo labiau apriboti reglamentavimą šiose srityse;
- (68) tais atvejais, kai pagal **■** akademijų parengtas mokymų programas suteikiami kredencialai, kurie padėtų, *be kita ko*, asmenims, norintiems užsiimti reglamentuojamąja profesija, valstybės narės *ir darbdaviai, siekdami* sudaryti palankesnes sąlygas strateginių poveikio klimatui neutralizavimo pramonės profesijų judumui, turėtų pripažinti šiuos kredencialus kaip pakankamą žinių, įgūdžių ir gebėjimų, kuriuos jie patvirtina, įrodymą;
- (68a) *poveikio klimatui neutralizavimo technologijos gali padėti siekti Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų tik tuo atveju, jei bus įdiegtos. Šis diegimas tam tikru mastu vyks privačiuose namų ūkiuose, tačiau didžioji dalis priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo bus pasiekta dekarbonizavus pramonės procesus. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungoje būtų investuojama į tokį priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, o tai labai svarbu siekiant užtikrinti*



*geras darbo vietas ir gerovę Sąjungoje, taip pat įgyvendinti Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus, labai svarbu, kad jomis būtų prisidedama prie Sąjungos pramonės investicijų aplinkos gerinimo;*

- (69) Sąjungos lygmeniu turėtų būti įsteigta platforma „Net-Zero Europe“, kurią sudaro valstybių narių *ir Europos Parlamento* atstovai ir kuriai pirmininkauja Komisija. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma gali patarti Komisijai ir valstybėms narėms ir joms padėti konkrečiais klausimais, taip pat būti pagrindinė vieta, kurioje Komisija ir valstybės narės koordinuotų savo veiksmus ir sudarytų palankesnes sąlygas keistis informacija su šiuo reglamentu susijusiais klausimais. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma turėtų toliau vykdyti įvairiuose šio reglamento straipsniuose išdėstytas užduotis, visų pirma su leidimų išdavimu susijusias užduotis, įskaitant vieno langelio principu veikiančias įstaigas, poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, finansavimo koordinavimą *ir galimybes jį gauti*, patekimą į rinkas ir prieigą prie įgūdžių, taip pat *bandomąją reglamentavimo aplinką, skirtą novatoriškoms* poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms *ir kitoms novatoriškoms technologijoms*. Prireikus *Europinė poveikio klimatui neutralizavimo* platforma *turėtų galėti steigti* nuolatinis arba laikinus pogrupius ir pakviesti trečiąsias šalis, pavyzdžiui, ekspertus arba atstovus iš poveikio klimatui neutralizavimo pramonės šakų;
- (70) Žaliojo kurso pramonės plane Komisija paskelbė ketinanti sudaryti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, apimančias poveikio klimatui neutralizavimo technologijas. *Bendradarbiaujant pagal tokias partnerystes galima tikėtis, kad bus skatinama* visame pasaulyje diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, *siekiant remti abipusiškai stiprinančias Sąjungos ir trečiųjų šalių partnerystes, įskaitant tvarias investicijas ir techninę pagalbą. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystės taip pat gali padėti įvairinti Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų sudedamųjų dalių pasiūlą bei didinti jos atsparumą, gerinti Sąjungos ir jos partnerių keitimąsi informacija apie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų kūrimą ir padėti Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonei patekti į pasaulinę švarios energijos rinką, sykiu remiant besiformuojančius švarios energijos technologijų pramonės sektorius trečiosiose šalyse, turinčiose akivaizdžių lyginamųjų pranašumų*. Komisija ir valstybės narės *Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo* platformoje *turėtų* koordinuoti

partnerystes, aptardamos esamas atitinkamas partnerystes ir procesus, pavyzdžiui, žaliąsias partnerystes, dialogus energetikos klausimais ir kitas esamų dvišalių sutartinių priemonių formas, taip pat galimą sinergiją su atitinkamų valstybių narių dvišaliais susitarimais su trečiosiomis valstybėmis. Susitarimuose su trečiosiomis šalimis, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, turėtų atsispindėti pagrindinės **Sajungos** vertybės ir tikslai, visų pirma tie, kurie susiję su darbo ir **tarptautinių aplinkos apsaugos standartų** tose šalyse skatinimu. Be to, poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystėmis **turėtų būti siekiama prisidėti** prie pramonės pertvarkos visoje **Sajungos** ir trečiųjų valstybių įmonių vertės grandinėje, kartu užtikrinant atviras rinkas ir sąžiningą prekybą;

- (71) Sąjunga turėtų siekti įvairinti tarptautinę prekybą ir investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, **užmegzdama abipusiškai naudingas** partnerystes, remdamasi partnerių darnaus vystymosi planais, atitinkamais aplinkosaugos ir žmogaus teisių standartais, kartu skatindama pasauliniu mastu aukštus socialinius, **darbo** bei aplinkos apsaugos standartus. **Tai** turėtų būti daroma glaudžiai bendradarbiaujant ir palaikant partnerystę su panašiai mažančiomis valstybėmis **laikantis galiojančių susitarimų arba sudarant naujus strateginius susitarimus. Atitinkamai turėtų būti vykdomas glaudesnis tarptautinis bendradarbiavimas** mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, kad būtų kuriamos ir diegiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, **glaudžiai, atvirai ir subalansuotai bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis, tinkamai atsižvelgiant į Sajungos strateginius interesus ir poreikius;**
- (71a) **2023 m. pranešime apie Sajungos padėtį Komisijos pirmininkė pranešė, kad konkurencingumo patikrą atliks nepriklausoma valdyba. Šis darbas turėtų būti vykdomas remiantis jau atliktu darbu apie Sajungos ir nacionalinės teisės sukuriamą reguliavimo našta bei jos poveikį Sajungos pramonės, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės šakas, konkurencingumui. Siekiant palengvinti tą darbą šiuo reglamentu sukuriama Europos mokslinė patariamoji taryba peržiūros ir reglamentavimo naštos klausimais. Ta patariamoji taryba, remdamasi atskirais atvejais, turėtų parengti moksliskai pagrįstas rekomendacijas reglamentavimo naštos poveikio Sąjungoje klausimu.**
- (72) kai remiantis Sutarties **dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)** 290 straipsniu Komisijai pagal šį reglamentą suteikiami įgaliojimai priimti aktus, ypač svarbu, kad

atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros<sup>1</sup> nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (73) tiek, kiek bet kuri iš šiame reglamente numatytų priemonių yra valstybės pagalba, su tokiomis priemonėmis susijusiomis nuostatomis nedaroma poveikio *SESV* 107 ir 108 straipsnių taikymui;
- (74) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nereikalaujama daugiau, nei būtina nurodytam tikslui pasiekti,

---

<sup>1</sup> *Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).*

## I skyrius

### Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

#### *I straipsnis*

#### *Dalykas*

1. Šiuo reglamentu nustatoma priemonių sistema, *kurios tikslas – visoje Sąjungoje užtikrinti koordinuotą požiūrį į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, taip pat tų technologijų tiekimo grandinėse naudojamų komponentų, medžiagų ir mašinų, būtinų tų technologijų gamybai ir veikimui Sąjungoje, inovacijas ir gamybos pajėgumų didinimą, siekiant:*
  - a) *padėti siekti Sąjungos klimato tikslų ir poveikio klimatui neutralumo tikslo, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2021/1119;*
  - b) *puoselėti Sąjungos tarptautinį pramonės konkurencingumą, prisidedant prie kokybiškų darbo vietų kūrimo;*
  - c) *gerinti Sąjungos prieigą prie saugaus ir tvaraus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo;*
  - d) *stiprinti Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą;*
  - e) *užtikrinti atitinkamų Sąjungos tiekimo grandinių atsparumą, taip pat*
  - f) *panaikinti Sąjungos ekonomikos ir visuomenės priklausomybę nuo iškastinio kuro.*
2. Siekiant 1 dalyje nurodyto bendrojo tikslo, šiame reglamente numatomos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti:
  - a) *kad Sąjungoje būtų sumažinta strateginė priklausomybė susijusi su strateginėmis poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis, taip pat tų technologijų tiekimo grandinėse naudojamais komponentais, medžiagomis ir mašinomis, kurie būtini tų technologijų gamybai ir veikimui Sąjungoje ir kurie iki 2030 m. pasieks gamybos pajėgumus, atitinkančius:*
    - i) *bent 40 proc. Sąjungos metinių atitinkamų technologijų diegimo poreikių, reikalingų Sąjungos klimato ir energetikos tikslams pasiekti,*

*remiantis technologijų diegimu, planuojamu visoje Sąjungoje pagal nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kuriuos valstybės narės rengia ir pateikia pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, taip pat*

*ii) ne mažiau kaip 25 proc. pasaulinės atitinkamų technologijų paklausos;*

b) *garantuotą laisvą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir susijusių paslaugų, teikiamų vidaus rinkai, judėjimą.*

3. Jeigu, remdamasi 35 straipsnyje nurodyta ataskaita, Komisija padaro išvadą, kad tikėtina, jog Sąjunga nepasieks 1 *ir 2 dalyse* nustatytų tikslų, ji įvertina siūlomų priemonių arba naudojimosi savo įgaliojimais Sąjungos lygmeniu įgyvendinamumą ir proporcingumą, kad užtikrintų tų tikslų įgyvendinimą. *Visų pirma Komisija įvertina galimybę deleguotaisiais aktais pagal 33 straipsnį nustatyti išsamesnius pagrindinių technologijų ir komponentų tikslus, kuriais papildomas šis reglamentas, siekiant užtikrinti, kad tie tikslai būtų pasiekti. Komisija konsultuojasi su Europos poveikio klimatui neutralizavimo platforma, kad nustatytų, kurias priemones ar įgaliojimus taikyti.*

#### *2 straipsnis*

##### *Taikymo sritis*

*Išskyrus šio reglamento 26 ir 27 straipsnius, kurie taikomi novatoriškoms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, šis reglamentas taikomas 3a straipsnio 1 dalyje išvardytoms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, taip pat tų technologijų tiekimo grandinėse naudojamiems komponentams, medžiagoms ir mašinoms, kurie būtini tų technologijų gamybai ir veikimui. Į šio reglamento taikymo sritį neįtraukiamos perdirbtos žaliavos ir komponentai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) .../... [įrašyti išnašą su Svarbiausiųjų žaliavų reglamento paskelbimo nuorodomis] arba Reglamentas (ES) 2023/1781.*

#### *3 straipsnis*

##### *Terminų apibrėžtys*

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – *3a straipsnio 1 dalyje išvardytos technologijos;*

- b) komponentas – *pagamintas poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinio produkto elementas;*
- ba) *medžiagos – žaliavos arba perdirbtos medžiagos, reikalingos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos komponentui arba galutiniam produktui pagaminti;*
- c) novatoriškos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – *iš tiesų novatoriškos technologijos, kurių šiuo metu nėra vidaus rinkoje ir kuriomis bent vienu būdu patobulinama dominuojanti palyginama poveikio klimatui neutralizavimo technologija, taip pat bet kuri technologija, įtraukta į 26d straipsnyje nurodytą strateginį energetikos technologijų planą;*
- ca) *kitos novatoriškos technologijos – iš tiesų novatoriškos technologijos, kurios gali sudaryti sąlygas pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ir švarios ekonomikos bei sumažinti strateginę priklausomybę, kurių šiuo metu nėra vidaus rinkoje ir kurios yra pakankamai išvystytos, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje;*
- cb) *ikiprekybinės novatoriškos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – novatoriškos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, kuriomis neprekiuojama, tačiau jos yra pakankamai išvystytos, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje;*
- cc) *naujos komercinės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, kurios dar nėra dideliu mastu prieinamos komercinėmis sąlygomis, užima nedidelę rinkos dalį bei bent vienu būdu pagerina dominuojančias palyginamas technologijas ir kurių rizikos lygis, įtraukus jas į pirkimus, yra aiškus;*
- cd) *ikiprekybiniai viešieji pirkimai – ikiprekybinių novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų viešieji pirkimai, dalijantis rizika ir nauda rinkos sąlygomis ir konkurencingai kuriant technologijas etapais, kai nupirktų produktų kūrimo veikla aiškiai atskirta nuo galutinių produktų naudojimo komerciniais kiekiais;*

- ce) *inovacinių sprendimų viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kuriuose perkančiosios organizacijos veikia kaip komercinių novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pirmieji klientai ir kurie gali apimti tinkamumo testavimą;*
- d) *poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas – planuojamas pramoninis įrenginys arba esamo įrenginio išplėtimas arba paskirties keitimas, skirtas gaminti poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, taip pat tų technologijų tiekimo grandinėse naudojamiems komponentams, medžiagoms ir mašinoms, kurie būtini tų technologijų gamybai ir veikimui;*
- e) *poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas – poveikio klimatui neutralizavimo technologijos gamybos projektas, atrinktas pagal 10 straipsnyje nustatytus kriterijus;*
- ea) *poveikio klimatui neutralizavimo pramonės slėnis (toliau – slėnis) – konkretus žemės plotas, kurį valstybė narė paskyrė poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinės gamybos įrenginių statybai ir plėtrai skatinti;*
- f) *leidimų išdavimo procedūra – procesas, apimantis visus atitinkamus administracinius leidimus planuoti, statyti, plėsti ir vykdyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus (pavyzdžiui, poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus), įskaitant statybos, cheminių medžiagų ir prijungimo prie tinklo leidimus, poveikio aplinkai vertinimus ir leidimus, kai jų reikia, ir visus administracinius prašymus ir procedūras nuo paskirtosios institucijos gaunamo prašymo iki atsakingos nacionalinės kompetentingos institucijos arba, kai tinkama, tinklo operatoriaus pranešimo apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų;*
- g) *bendrasis sprendimas – valstybių narių institucijų, išskyrus teismines institucijas, priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kuriuo nustatoma, ar projekto rengėjui leidžiama įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą, nedarant poveikio bet kokiam sprendimui, priimtam taikant administracinę apeliacinę procedūrą;*
- h) *projekto rengėjas – įmonė arba įmonių konsorciumas, plėtojantis poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą arba poveikio klimatui neutralizavimo strateginį projektą;*

**I**

*ia) apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo reglamentavimo aplinka – schema, pagal kurią įmonės gali išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir kitas novatoriškas technologijas kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje pagal konkretų planą, kuri parengė ir stebi kompetentinga institucija;*

- I**
- k) susijusi institucija – institucija, kuri pagal nacionalinę teisę yra kompetentinga išduoti leidimus, susijusius su nekilnojamojo turto, įskaitant energetikos infrastruktūrą, planavimu, projektavimu ir statyba;
- l) viešųjų pirkimų procedūra – bet kuri iš šių procedūrų:
- i) bet kokios rūšies sutarties skyrimo procedūra, kuriai taikoma Direktyva 2014/24/ES, siekiant sudaryti viešąją sutartį, arba Direktyva 2014/25/ES, siekiant sudaryti prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartį;
  - ii) darbų arba paslaugų koncesijos, kuriai taikoma Direktyva 2014/23/ES, skyrimo procedūra;
- m) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnyje;
- n) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkantysis subjektas – perkantysis subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 7 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnyje;
- o) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, sutartis – viešųjų pirkimų sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte, sutartys, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 punkte apibrėžtos sąvokos „prekių, darbų ir paslaugų sutartys“ apibrėžtyje, ir koncesijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 5 straipsnio 1 punkte;
- p) aukcionas – konkurso procedūrų mechanizmas, kuriam netaikoma sąvokos „koncesijos“ apibrėžtis pagal Direktyvos 2014/23/ES 5 straipsnio 1 punktą;



- q) CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumas – tonomis per metus matuojamas metinis CO<sub>2</sub> kiekis, kurį galima įleisti į veikiančią geologinę saugyklą, **įskaitant druskingus vandeninguosius sluoksnius**, leidžiamą pagal Direktyvą 2009/31/EB **ir aprūpintą CO<sub>2</sub> surinkimo ir transportavimo į saugyklą priemonėmis**, siekiant sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį arba padidinti absorbuojamą anglies dioksido kiekį, ypač iš didelių pramoninių įrenginių;
- qa) **CO<sub>2</sub> transportavimo tinklai – CO<sub>2</sub> daugiarūšio transportavimo infrastruktūra, įskaitant vamzdynų tinklą ir susijusias kompresorines, skirta CO<sub>2</sub> transportavimui į saugyklą;**
- r) energetikos sistemos integravimas – energetikos sistemos kaip visumos – įskaitant įvairius energijos nešiklius, infrastruktūrą ir vartojimo sektorius – veiklos planavimas ir vykdymas sukuriant tvirtesnes jų sąsajas, kad patikimos energetikos paslaugos būtų teikiamos nenaudojant iškastinio kuro ir efektyviai naudojant išteklius bei kuo mažesnėmis sąnaudomis visuomenei;
- s) gamybos pajėgumas – bendras gamybos projekte pagamintų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumas. Jei vykdamas gamybos projektą gaminami ne galutiniai produktai, o tam tikri komponentai ar specialios mašinos, pirmiausia naudojamos tokiems produktams gaminti, gamybos pajėgumas – galutinio produkto, kuriam gaminti būtų naudojami tokie komponentai arba specialios mašinos, gamybos pajėgumas.

### **3a straipsnis**

#### ***Poveikio klimatui neutralizavimo technologijos***

1. ***Šis reglamentas taikomas šioms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms:***
- a) ***atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai naudojamoms technologijoms, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/2001;***
- b) ***branduolių dalijimosi ir branduolių sintezės energijos technologijoms, įskaitant branduolinio kuro ciklo technologijas;***
- c) ***energijos kaupimo technologijoms;***
- d) ***anglies dioksido (CO<sub>2</sub>), metano (CH<sub>4</sub>) ir azoto oksido (N<sub>2</sub>O) šalinimo, surinkimo, transportavimo, įleidimo, saugojimo ir panaudojimo technologijoms;***
- e) ***vandenilio (H<sub>2</sub>) transportavimo infrastruktūros technologijoms;***

- f) elektrolizerių ir kuro elementų technologijoms;*
- g) elektros, vandenilio (H<sub>2</sub>), tvarių alternatyviųjų degalų, kaip apibrėžta Reglamente (ES).../... (OL prašoma įtraukti nuoroda į Tvaraus jūrų kuro reglamentą 2021/0210(COD)), ir vėjo varomo transporto technologijoms;*
- h) elektros įkrovimo transporto reikmėms technologijoms;*
- i) vandenilio (H<sub>2</sub>), tvarių alternatyviųjų degalų, kaip apibrėžta Reglamente (ES).../... (OL prašoma įtraukti nuoroda į Reglamentą dėl iniciatyvos „ReFuelEU Aviation“ 2021/0205(COD)) bei biometano (CH<sub>4</sub>) gamybos ir degalų papildymo infrastruktūros technologijoms;*
- j) šilumos siurblių technologijoms;*
- k) efektyvaus energijos vartojimo technologijoms;*
- l) šiluminės energijos paskirstymo ir elektros tinklų technologijoms;*
- m) energijos valdymo technologijoms;*
- n) didelio efektyvumo pramoninių procesų ir elektrifikavimo technologijoms daug energijos naudojančiose ir daug anglies dioksido išskiriančiose pramonės šakose;*
- o) biologinių medžiagų gamybos technologijoms, įskaitant biologinės chemijos gamybos technologijas;*
- p) atliekų perdirbimo technologijoms.*

2. *Per šešis mėnesius nuo kiekvieno nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano pateikimo termino pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnio 1 dalį ir per šešis mėnesius nuo kiekvieno atnaujinto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano pateikimo termino pagal to reglamento 14 straipsnio 2 dalį Komisija įvertina poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašą, pateiktą šio straipsnio 1 dalyje, ir pagal šio reglamento 33 straipsnį gali pasiūlyti deleguotuosius aktus, kuriais tas sąrašas iš dalies keičiamas siekiant užtikrinti, kad jis atspindėtų technologijų poreikius, kylančius iš valstybių narių nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų.*

## II skyrius

# Reikiamos sąlygos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai

### I SKIRSNIS.

#### ADMINISTRACINIŲ IR LEIDIMŲ IŠDAVIMO PROCESŲ RACIONALIZAVIMAS

##### 4 straipsnis

##### *Vieno langelio sistema*

1. Ne vėliau kaip... [3 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės paskiria **arba įsteigia** vieną kompetentingą instituciją (**toliau – paskirtoji institucija**). **Paskirtoji institucija yra** atsakinga už leidimų išdavimo proceso, susijusio su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais, palengvinimą ir koordinavimą, taip pat teikia konsultacijas dėl administracinės naštos mažinimo pagal 5 straipsnį.
2. **Paskirtoji** institucija yra vienintelis projekto rengėjo kontaktinis punktas leidimų išdavimo procese, po kurio priimamas bendrasis sprendimas dėl konkretaus projekto, ir koordinuoja visų susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą.
3. 1 dalyje nurodytos **paskirtosios** institucijos pareigos arba su ja susijusios užduotys gali būti perduotos kitai institucijai arba jos vykdomos bet kurio konkretaus projekto atžvilgiu, jeigu:
  - a) **paskirtoji** institucija praneša projekto rengėjui apie tokį delegavimą;
  - b) už kiekvieną projektą atsakinga viena institucija;
  - c) visų susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą koordinuoja viena institucija.
4. Projektų rengėjams leidžiama visus su leidimų išdavimu susijusius dokumentus pateikti elektronine forma.
5. **Paskirtoji** institucija atsižvelgia į visus galiojančius atliktus tyrimus ir leidimus, išduotus konkrečiam projektui, prieš pradėdama vykdyti konkretaus projekto leidimų

išdavimo procedūrą pagal šį straipsnį, ir nereikalauja pakartotinių tyrimų ir leidimų, nebent pagal Sąjungos teisę būtų reikalaujama kitaip.

6. **Paskirtoji** institucija užtikrina, kad pareiškėjai galėtų lengvai gauti informaciją ir naudoti paprastas ginčų, susijusių su leidimų išdavimo procesu ir leidimų statyti ar plėsti projektus išdavimu, sprendimo procedūras, įskaitant, kai taikytina, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus.
7. Valstybės narės užtikrina, kad **atitinkamos nacionalinės institucijos ar kitos kompetentingos institucijos, atsakingos už bet kuriuos** leidimų išdavimo procesus, įskaitant visus procedūrinius etapus, turėtų pakankamai kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai finansinių, techninių ir technologinių išteklių, kurių reikia, be kita ko, kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą.
8. 28 ir 29 straipsniuose nurodyta platforma periodiškai aptaria šio skirsnio ir 12 bei 13 straipsnių įgyvendinimą ir dalijasi geriausia patirtimi, kaip organizuoti nacionalines kompetentingas institucijas ir paspartinti leidimų išdavimo procedūras.
- 8a. **Valstybės narės apsversto galimybę padidinti tiesioginę paramą paskirtajai institucijai pagal nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus. Komisija teikia techninę paramą paskirtajai institucijai ir valstybėms narėms, kad jos galėtų vykdyti leidimų išdavimo procesą.**
- 8b. **Prieš pradėdant leidimų išdavimo procesą, paskirtoji institucija nustato ir paskelbia išsamius reikalavimus projekto rengėjui ir nurodo reikalaujamos informacijos apimtį.**

#### 5 straipsnis

#### **Informacijos prieinamumas internetu**

Valstybės narės internetu centralizuotai ir lengvai prieinamu būdu pateikia šią informaciją apie administracinius procesus, susijusius su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus:

- a) leidimų išdavimo procesas;
- b) finansavimo ir investavimo paslaugos;
- c) finansavimo galimybės Sąjungos **ir** valstybių narių lygmeniu;

- d) verslo rėmimo paslaugos, be kita ko, susijusios su pelno mokesčio deklaracijomis, vietos mokesčių teise ir darbo teise.

### *5a straipsnis*

#### *Spartesnis įgyvendinimas*

1. *Valstybės narės ir, kai tinkama, Komisija imasi veiksmų, kad paspartintų ir pritrauktų viešąsias ir privačiąsias investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Tokia veikla, nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, gali apimti paramos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kuriems sunku gauti finansavimą, teikimą ir koordinavimą. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad parama projekto rengėjui būtų suteikta per šešis mėnesius nuo poveikio klimatui neutralizavimo projekto prašymo pateikimo.*
2. *Valstybės narės teikia administracinę ir veiklos paramą jų teritorijoje vykdomiems poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kad palengvintų greitą ir veiksmingą jų įgyvendinimą, ypatingą dėmesį skirdamos projektuose dalyvaujančioms MVI, be kita ko, teikdamos:*
  - a) *pagalbą siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi taikomų administracinių ir ataskaitų teikimo prievolių;*
  - b) *pagalbą projektų rengėjams siekiant dar labiau padidinti visuomenės pritarimą projektui;*
  - c) *pagalbą projektų rengėjams leidimų išdavimo procese, visų pirma MVI.*

*Neskaitant valstybių narių teikiamos paramos, Komisija poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams teikia paramą, nurodytą a, b ir c punktuose.*

*Tam valstybės narės užtikrina, kad atitinkamos administracinės institucijos turėtų pakankamai išteklių ir darbuotojų ir galėtų reaguoti į būsimus prašymus iki nustatyto termino pabaigos.*
3. *Komisija ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. pasiūlo Tarybai ir Parlamentui įvairių poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams skirtų Sąjungos ir valstybių narių viešojo finansavimo šaltinių koordinavimo priemones, kuriomis siekiama sparčiau įgyvendinti projektus.*

**Leidimų išdavimo proceso trukmė**

1. Leidimų išdavimo procesas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams turi neviršyti nė vieno iš šių terminų:
  - a) **9** mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW;
  - b) **12** mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra didesnis nei 1 GW.
2. Jei poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektuose metiniai gamybos pajėgumai nėra matuojami GW, leidimų išdavimo procesas neviršija **12** mėnesių.
3. Esamų gamybos įrenginių gamybos pajėgumų plėtrai 1 ir 2 dalyse nurodyti terminai taikomi sutrumpinti perpus.
4. Išimtiniais atvejais, kai to reikia dėl siūlomo projekto pobūdžio, sudėtingumo, vietos ar dydžio, kompetentingos institucijos kiekvienu konkrečiu atveju gali pratęsti 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus prieš jiems pasibaigiant ne daugiau kaip 1 mėnesiu.

Jei kompetentingos institucijos mano, kad siūlomas projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų arba plačiosios visuomenės sveikatai ir saugai, ir kai reikia papildomo laiko nustatyti, kad įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės, jos kiekvienu konkrečiu atveju gali pratęsti tuos terminus prieš jiems pasibaigiant dar 6 mėnesiams.
5. Bet kuriuo tokiu atveju **paskirtoji** institucija raštu informuoja projekto rengėją apie pratęsimo priežastis ir datą, kada tikimasi, kad bendrasis sprendimas bus priimtas.
6. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo išduoti leidimą gavimo kompetentingos institucijos patvirtina prašymą arba, jei projekto rengėjas neišsiuntė visos prašymui išnagrinėti reikalingos informacijos, paprašo projekto rengėjo per keturiolika dienų nuo to prašymo pateikimo pateikti išsamų prašymą. Leidimų išdavimo procedūros pradžia laikoma data, kai **paskirtoji** institucija patvirtina, kad gavo **pradinį** prašymą.
7. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo galiojimo patvirtinimo dienos **paskirtoji** institucija, glaudžiai bendradarbiaudama su projekto rengėju ir kitomis susijusiomis institucijomis, parengia išsamų leidimų išdavimo procedūros tvarkaraštį. **Paskirtoji** institucija šį tvarkaraštį skelbia laisvai prieinamoje interneto svetainėje.

8. Šiame straipsnyje nustatyti terminai nedaro poveikio pareigoms pagal Sąjungos bei tarptautinę teisę ir administracinėms apeliacinėms procedūroms bei apskundimo teismine tvarka priemonėms.
9. Šiame straipsnyje nustatyti terminai bet kuriai leidimų išdavimo procedūrai taikomi nedarant poveikio valstybių narių nustatytiems trumpesniems terminams.
- 9a. *Paskirtoji institucija užtikrina, kad atitinkamoms administracinėms įstaigoms nepateikus atsakymo per šiame straipsnyje nurodytus taikytinus terminus, konkretūs tarpiniai veiksmai būtų laikomi patvirtintais, išskyrus atvejus, kai nacionalinėje teisinėje tvarkoje netaikomas administracinio tylaus pritarimo principas. Ši dalis taip pat taikoma galutiniams sprendimams dėl proceso rezultatų. Kai galutinis sprendimas dėl proceso rezultatų priimamas remiantis tyliu pritarimu, projekto rengėjui per savaitę nuo tylaus patvirtinimo įsigaliojimo išsiunčiamas aiškus pranešimas. Visi sprendimai, įskaitant pranešimą apie tylų pritarimą, skelbiami viešai.*
- 9b. *Vadovaudamasi šiuo reglamentu Komisija patvirtina gaires, pagal kurias nustatomi minimalūs leidimų išdavimų reikalavimai, kurių valstybės narės turi laikytis poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų atžvilgiu, visų pirma siekiant supaprastinti parengiamąjį darbą projektų rengėjams, teikiantiems gamybos projektus, kartu supaprastinant administravimo įstaigų nurodymus dėl prašymų.*

#### 7 straipsnis

##### *Poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai*

1. Jeigu pagal Direktyvos 2011/92/ES 5–9 straipsnius turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas, atitinkamas projekto rengėjas paprašo 4 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos pateikti nuomonę dėl informacijos, kuri turi būti įtraukta į poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą pagal tos direktyvos 5 straipsnio 1 dalį, apimties ir išsamumo. Nacionalinė kompetentinga institucija užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodyta nuomonė būtų pateikta kuo greičiau ir *jokiu būdu* ne vėliau kaip per **20** dienų nuo projekto rengėjo prašymo pateikimo dienos, *su sąlyga, kad kartu su prašymu pateikti visi reikalaujami dokumentai. Kompetentingos institucijos, gavusios prašymą, projekto rengėjui pateikia reikalaujamų dokumentų sąrašą, siekia supaprastinti procesą ir pataria projekto rengėjui viso proceso metu.*

2. Jei pareiga įvertinti poveikį aplinkai tuo pačiu metu kyla iš Direktyvos 2011/92/ES, Direktyvos 92/43/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB, Direktyvos 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB<sup>1</sup>, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB<sup>2</sup>, Direktyvos 2010/75/ES arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/18/ES<sup>3</sup>, nacionalinė kompetentinga institucija numato suderintas arba bendras procedūras, atitinkančias tų Sąjungos teisės aktų reikalavimus.

Pagal pirmoje dalyje nurodytą suderintą procedūrą nacionalinė kompetentinga institucija koordinuoja įvairius individualius konkreto projekto poveikio aplinkai vertinimus, kurių reikalaujama pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus.

Pagal pirmoje dalyje nurodytą bendrą procedūrą nacionalinė kompetentinga institucija numato vieną konkreto projekto poveikio aplinkai vertinimą, kurio reikalaujama pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus.

***Bendros ar suderintos procedūros taikymas neturi daryti įtakos poveikio aplinkai vertinimo turiniui.***

3. Nacionalinė kompetentinga institucija užtikrina, kad susijusios institucijos pateiktų pagrįstą išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo, nurodytą Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies g punkto iv papunktyje, per **80 dienų** nuo visos būtinos informacijos, surinktos pagal tos direktyvos 5, 6 ir 7 straipsnius, gavimo, **jos kokybės patikrinimo** ir tos direktyvos 6 ir 7 straipsniuose nurodytų konsultacijų užbaigimo.

- 3a. *Išimtiniais atvejais, kai to reikia dėl siūlomo projekto pobūdžio, sudėtingumo, vietos ar dydžio, 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta nacionalinė kompetentinga institucija kiekvienu konkrečiu atveju gali pratęsti šio straipsnio 3 dalyje nurodytą terminą prieš jam pasibaigiant ne daugiau kaip 30 dienų. Tokiu atveju 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta nacionalinė kompetentinga institucija raštu informuoja projekto rengėją apie pratęsimo priežastis ir datą, iki kurios tikimasi raštu priimti pagrįstą išvadą.***

---

<sup>1</sup> 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

<sup>2</sup> 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

<sup>3</sup> 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarių pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB (OL L 197, 2012 7 24, p. 1).



4. Terminai konsultacijoms su suinteresuota visuomene dėl Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos yra ne ilgesni kaip 80 dienų *ir ne trumpesni kaip 40 dienų*. 6 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytais atvejais šis laikotarpis gali būti pratęsiamas *ne daugiau kaip 90 dienų, kiekvienu atskiru atveju sprendžiant atskirai. Tokiu atveju nacionalinė kompetentinga institucija informuoja projekto rengėją apie priežastis, pateisinančias pratęsimą. Viešosios konsultacijos pradamos, kai tik kompetentinga administravimo institucija nusprendžia, kad projekto rengėjo pateikti dokumentai yra išsamūs, ir jos vykdomos tuo pat metu kaip nacionalinės kompetentingos institucijos atliekamas projekto prašymo vertinimas, laikantis Direktyvoje 2011/92/ES nustatytų reikalavimų dėl konsultavimosi su suinteresuotąja visuomene ir viešųjų konsultacijų rezultatų pateikimo kompetentingai institucijai.*
- 4a. *Jei projektas darytų poveikį nustatytai „Natura 2000“ teritorijai, poveikio aplinkai vertinimui taikomos Direktyvoje 92/43/EEB nustatytos sąlygos.*
- 4b. *Valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos ir kitos institucijos, paskirtos pagal Direktyvos 2011/92/ES 6 straipsnio 1 dalį, būtų tinkamai aprūpintos, kad galėtų vykdyti savo pareigas pagal šį straipsnį.*

#### 8 straipsnis

#### Planavimas

1. Rengdamos planus, įskaitant zonavimą, teritorijų planus ir žemės naudojimo planus, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos prireikus į tuos planus įtraukia nuostatas dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus *ir visą būtiną esminę infrastruktūrą bei poveikio klimatui neutralizavimo pramonės slėnius*, plėtojimo. Pirmenybė teikiama dirbtiniams ir užstatytiems paviršiams, pramoniniams plotams, urbanistinėms dykroms ir, kai tinkama, plyno lauko teritorijoms, kurios nėra naudojamos žemės ūkiui ir miškininkystei. *Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas kurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, valstybės narės užtikrina, kad visi svarbūs erdvinio planavimo duomenys būtų prieinami internetu pagal 5 straipsnį.*

2. Kai į planus įtrauktos nuostatos dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, **ir jiems reikalingos infrastruktūros**, ir turi būti atliekamas vertinimas pagal Direktyvą 2001/42/EB ir pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnį, tie vertinimai sujungiami. Kai aktualu, tame jungtiniame vertinime taip pat nagrinėjamas poveikis potencialiai paveiktiems vandens telkiniams ir patikrinama, ar **pagal planą vykdomais konkrečiais projektais** gali būti užkirstas kelias tam, kad būtų pasiekti vandens telkinio gera būklė ar geras potencialas, arba pabloginti būklė ar potencialą, kaip nurodyta Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnyje, arba galėtų trukdyti vandens telkinio gerai būklei arba geram potencialui. Kai aktualu, valstybės narės turi įvertinti esamos ir būsimos veiklos poveikį jūrų aplinkai, įskaitant sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąsają, kaip nurodyta Direktyvos 2014/89/ES 4 straipsnyje, šis poveikis taip pat įtraukiamas į jungtinį vertinimą. **Tai, kad vertinimai apjungiami pagal šią dalį, neturi turėti įtakos jų turiniui ar kokybei. Jungtinis vertinimas atliekamas taip, kad dėl jo nebūtų pratęsimi šiame reglamente nustatyti terminai.**

#### 9 straipsnis

#### UNECE konvencijų taikymas

1. Šio reglamento nuostatos nedaro poveikio įsipareigojimams pagal 1998 m. birželio 25 d. Orhuse pasirašytos Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) **konvenciją** dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais ■ ir pagal 1991 m. vasario 25 d. Espe pasirašytą UNECE konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste.
2. Visi pagal šį skirsnį ir 12, 13, 14 bei 21 straipsnius priimti sprendimai skelbiami viešai **lengvai suprantamu būdu kartu su visais su vienu projektu susijusiais sprendimais, kuriuos galima gauti iš vieno šaltinio.**

## II SKIRSNIS

### POVEIKIO KLIMATUI NEUTRALIZAVIMO STRATEGINIAI PROJEKTAI

#### 10 straipsnis

#### *Atrankos kriterijai*

1. Valstybės narės pripažįsta poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais tuos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, *kuriomis atsižvelgiama į Sąjungos klimato ir energetikos tikslus ir kurie* vykdomi Sąjungoje, kuriais prisidedama prie šio reglamento 1 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimo ir kurie atitinka bent vieną iš šių kriterijų:
  - a) **█** projektu prisidedama prie technologinio ir pramoninio Sąjungos **█** atsparumo:
    - i) *didinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba konkrečių komponentų ir konkrečių mašinų, visų pirma naudojamų toms technologijoms gaminti, gamybos pajėgumus Sąjungoje, kai tos technologijos importas iš vienos trečiosios šalies sudaro daugiau kaip 50 % tos technologijos importo į Sąjungą, arba*
    - ii) *didinant arba atnaujinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba konkrečių komponentų ir konkrečių mašinų, visų pirma naudojamų tų technologijų gamybai, gamybos pajėgumus Sąjungoje, kai tos technologijos eksportas iš Sąjungos sudaro daugiau kaip 25 % tos technologijos gamybos Sąjungoje apimtį;*
  - b) *projektu prisidedama prie konkurencingumo Sąjungoje ir pasaulinėse rinkose ir kokybiškų darbo vietų kūrimo, nes kuriamos inovacijos, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos procesu arba tų technologijų, kurių Sąjungoje iš esmės dar nėra arba kurių neįsipareigota gaminti Sąjungoje, komponentų ar medžiagų gamybos procesu, arba užtikrinama geriausių prieinamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, įskaitant geriausius turimus komponentus ar medžiagas jų tiekimo grandinėje, gamyba, taip pat:*
    - i) *prisidedama prie MVĮ konkurencingumo didinimo;*
    - ii) *glaudžiai bendradarbiaujant su regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis bei socialiniais partneriais, įskaitant profesines sąjungas,*

įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama pritraukti, *išlaikyti*, perkvalifikuoti darbuotojus, reikalingus poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms arba kelti jų kvalifikaciją, be kita ko, pagal pameistrystės, *mokomosios praktikos, tęstinių ar pouniversitetinių studijų* programas, arba

c) *projektas padeda siekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslų, nes laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo, taip pat:*

i) *gaminant poveikio klimatui neutralizavimo technologijas arba konkrečius komponentus ir konkrečias mašinas, visų pirma naudojamus toms technologijoms gaminti, pasižyminčius didesnio aplinkosauginio tvarumo ir veiksmingumo arba žiediško savybėmis, įskaitant visapusišką mažo anglies dioksido kiekio, energijos, vandens ir medžiagų naudojimo efektyvumą;*

ii) *pritaikant gamybos praktiką, susijusią su poveikio klimatui neutralizavimo technologija arba konkrečiais komponentais ir konkrečiomis mašinomis, kurios visų pirma naudojamos gaminant tas technologijas, pasižyminčią didesnio aplinkosauginio tvarumo ir veiksmingumo arba žiediško savybėmis, įskaitant visapusišką mažo anglies dioksido kiekio, energijos, vandens ir medžiagų naudojimo efektyvumą, taip pat žiedinę praktiką ir atliekinės šilumos panaudojimą, arba*

iii) *reikšmingai padidinant gamybos pajėgumus, kurie iš esmės padės siekti Sąjungos 2030 m. klimato tikslų.*

1a. *Ne vėliau kaip ... [3 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija, laikydama 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos gairės, kuriomis užtikrinamos vienodos šiame straipsnyje išvardytų kriterijų įgyvendinimo sąlygos. Į tas gaires turėtų būti įtrauktos bent konkrečios gairės dėl kriterijų, taikytinų vertinant:*

a) *ar komponentas arba mašinos visų pirma naudojami poveikio klimatui neutralizavimo technologijai gaminti;*

b) *ar papildomi gamybos pajėgumai yra susiję su pirmosios tokio pobūdžio ar geriausios turimos technologijos gamybos pajėgumais;*

c) *ar papildomi gamybos pajėgumai gali būti laikomi reikšmingais.*

2. Valstybės narės pripažįsta CO<sub>2</sub> strateginiais projektais *šiuos* poveikio klimatui neutralizavimo *strateginius* projektus:
- a) *CO<sub>2</sub> surinkimo projektus ir CO<sub>2</sub> infrastruktūros projektus, kurių reikia surinktam CO<sub>2</sub> transportuoti į CO<sub>2</sub> saugyklas ir kurie:*
    - i) *tenkina 18 straipsnio 6 dalies a punkte nustatytas sąlygas, taip pat*
    - ii) *kuriais siekiama surinkti CO<sub>2</sub>, kad jis būtų saugomas CO<sub>2</sub> saugykloje, kaip nurodyta 16 straipsnio 1 dalyje;*
  - b) *CO<sub>2</sub> saugojimo projektus:*
    - i) *kurie susiję su CO<sub>2</sub> saugyklomis Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba jos kontinentiniame šelfe, kaip tai suprantama Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS);*
    - ii) *kuriais padedama įgyvendinti 18 straipsnyje nustatytą tikslą, taip pat*
    - iii) *kurį vykdant buvo kreiptasi dėl leidimo saugiai ir nuolat geologinėje saugykloje saugoti CO<sub>2</sub> pagal Direktyvą 2009/31/EB.*
3. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, atitinkančius *šio reglamento 3a straipsnio 1 dalyje* išvardytas technologijas, esančius mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose bei Teisingos pertvarkos fondo teritorijose ir atitinkančius finansavimo pagal sanglaudos politikos taisyklės reikalavimus, valstybės narės pripažįsta poveikio klimatui neutralizavimo *strateginiais* projektais pagal 11 straipsnio 3 dalį projekto rengėjo prašymu, nereikalaujant, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 11 straipsnio 2 dalį.
4. Sąjungoje įgyvendinamas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas, kuriuo prisidedama prie 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo ir kuris gauna ATLPS inovacijų fondo lėšų arba yra bendriems Europos interesams svarbių projektų, Europos vandenilio slėnių arba Vandenilio banko dalis, kai lėšomis remiamos investicijos į gamybos pajėgumus, atitinkančius *šio reglamento 3a straipsnio 1 dalyje* nurodytą technologiją, projekto rengėjo prašymu pripažįstamas poveikio klimatui neutralizavimo *strateginiu* projektu pagal 11 straipsnio 3 dalį, nereikalaujant, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 11 straipsnio 2 dalį.

## 11 straipsnis

### **Prašymo pateikimas ir pripažinimas**

1. Prašymus dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų **gamybos** projektų pripažinimo poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais projekto rengėjas pateikia atitinkamai valstybei narei.
2. 1 dalyje nurodytame prašyme pateikiami visi šie duomenys:
  - a) atitinkami įrodymai, susiję su 10 straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytų kriterijų laikymusi;
  - b) verslo planas, kuriame įvertinamas projekto finansinis gyvybingumas, atsižvelgiant į tikslą kurti kokybiškas darbo vietas.
3. Valstybės narės per mėnesį įvertina 1 dalyje nurodytą prašymą taikydamos sąžiningą ir skaidrią procedūrą. **Šio proceso metu priimtas sprendimas turi būti pagrįstas ir apie jį pranešama projekto rengėjui, Platformai ir Europos Parlamentui.** Jei per tą laikotarpį valstybės narės nepriima sprendimo, projektas laikomas patvirtintu.
- 3a. **Ne vėliau kaip ... [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] kiekviena valstybė narė paskelbia sąrašą, kuriame nurodo, kurioms iš 3a straipsnio 1 dalyje išvardytų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gali būti taikomos nuostatos, susijusios su strateginiais projektais, pripažintais pagal šį straipsnį atitinkamoje valstybėje narėje.**
4. Komisija gali pateikti savo nuomonę apie patvirtintus projektus. Jei valstybė narė prašymą atmeta, pareiškėjas turi teisę pateikti prašymą Komisijai, o ši jį įvertina per 20 darbo dienų.
5. Jeigu Komisija, atlikusi vertinimą pagal 4 dalį, patvirtina, kad valstybė narė atmetė paraišką, ji raštu praneša pareiškėjui apie savo išvadą. Jei Komisijos vertinimas skiriasi nuo valstybės narės vertinimo, **Platforma aptaria atitinkamą projektą ir priima sprendimą dėl jo statuso.**
6. Jei Komisija arba valstybė narė nustato, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas iš esmės pasikeitė arba kad jis nebeatitinka 10 **straipsnyje** nustatytų kriterijų, arba jei jo pripažinimas buvo pagrįstas prašymu, kuriame pateikta neteisinga informacija, ji apie tai informuoja atitinkamą projekto rengėją. Išklausi

projekto rengėją, valstybė narė gali panaikinti sprendimą, kuriuo projektui suteikiamas poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto statusas.

7. Projektai, kurie nebepripažįstami poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu, netenka visų teisių, susijusių su šiuo statusu pagal šį reglamentą.
8. Komisija sukuria ir tvarko viešai prieinamą poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų registrą.

## *12 straipsnis*

### ***Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų prioritetinis statusas***

1. Projektų rengėjai ir visos institucijos, pagal nacionalinę teisę kompetentingos išduoti įvairius leidimus ir leidimus, susijusius su nekilnojamojo turto, įskaitant energetikos infrastruktūrą, planavimu, projektavimu ir statyba, užtikrina, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atveju tie procesai būtų atliekami kuo greičiau pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę.
2. Nedarant poveikio Sąjungos teisėje nustatytoms pareigoms, valstybės narės suteikia poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams aukščiausios galimos nacionalinės svarbos statusą, jei toks statusas numatytas nacionalinėje teisėje, ir jiems atitinkamai taikomas leidimų išdavimo procesas, įskaitant procesus, susijusius su poveikio aplinkai vertinimais ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, teritorijų planavimu.
3. Laikoma, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais prisidedama prie strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumo Sąjungoje, todėl jie atitinka viešąjį interesą. Kalbant apie poveikį aplinkai, nurodytą Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalies I punkte, Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje ir Direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte, poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai Sąjungoje laikomi viešojo intereso projektais ir gali būti laikomi susijusiais su viršesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos visos tose direktyvose nustatytos sąlygos.
4. Visos ginčų sprendimo procedūros, bylinėjimasis, apeliaciniai skundai ir teisminės teisių gynimo priemonės, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais nacionaliniuose teismuose, kolegijose, įskaitant tarpininkavimą ar arbitražą, kai jos numatytos nacionalinėje teisėje, laikomos skubiomis, jei ir tiek, kiek

nacionalinėje teisėje numatytos tokios skubos procedūros, ir su sąlyga, kad tokioje skubos procedūroje būtų gerbiamos įprastai taikomos asmenų arba vietos bendruomenių teisės į gynybą. Kai taikytina, tokioje skubos procedūroje dalyvauja poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų rengėjai.

### *13 straipsnis*

#### ***Leidimų išdavimo poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams proceso trukmė***

1. Leidimų išdavimo procesas poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams neturi viršyti nė vieno iš šių terminų:
  - a) **6** mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW;
  - b) **9** mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra didesnis nei 1 GW;
  - c) 18 mėnesių – visiems būtiniams leidimams eksploatuoti saugyklą pagal Direktyvą 2009/31/EB.
2. Jei poveikio klimatui neutralizavimo strateginių technologijų metiniai gamybos pajėgumai nėra matuojami GW, leidimų išdavimo procesas neviršija **9** mėnesių.
3. Esamų gamybos įrenginių gamybos pajėgumų plėtrai 1 ir 2 dalyse nurodyti terminai taikomi sutrumpinti perpus.
4. Nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina, kad atitinkamoms administracinėms įstaigoms nepateikus atsakymo per šiame straipsnyje nurodytus taikytinus terminus, būtų atlikti konkretūs tarpiniai veiksmai, kurie turi būti laikomi patvirtintais, išskyrus atvejus, kai konkrečiam projektui taikomas poveikio aplinkai vertinimas pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB arba Direktyvą 2000/60/EB, Direktyvą 2008/98/EB, Direktyvą 2009/147/EB, Direktyvą 2010/75/ES, 2011/92/ES arba Direktyvą 2012/18/ES, arba nustatoma, ar toks poveikio aplinkai vertinimas yra būtinas ir atitinkami vertinimai dar neatlikti, arba kai nacionalinėje teisinėje sistemoje netaikomas administracinio tylaus pritarimo principas. Ši nuostata netaikoma galutiniams sprendimams dėl proceso rezultatų, kurie turi būti aktyviai priimti. Visi sprendimai skelbiami viešai.



- 4a. *Tais atvejais, kai nacionalinėje teisinėje tvarkoje netaikomas administracinio tylaus pritarimo principas ir taikomas poveikio aplinkai vertinimas pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB arba Direktyvą 2000/60/EB, Direktyvą 2008/98/EB, Direktyvą 2009/147/EB, Direktyvą 2010/75/ES, 2011/92/ES arba Direktyvą 2012/18/ES, arba nustatoma, ar toks poveikio aplinkai vertinimas yra būtinas, atitinkamoms administracinėms įstaigoms nepateikus atsakymo per šiame straipsnyje nurodytus taikytinus terminus, taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos. Taikant sankcijas gautos pajamos skiriamos projektui, kuriam buvo padarytas poveikis dėl tokio vėlavimo, ir jos turi atitikti dėl vėlavimo prarastą ekonominę vertę.*

### *13a straipsnis*

#### *Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės slėniai*

1. *Kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai, kiekviena valstybė narė gali nustatyti geografines vietas, kurios yra poveikio klimatui neutralizavimo pramonės slėniai (toliau – slėniai).*
2. *Slėniuose siekiama:*
  - a) *sukurti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės veiklos klasterius, kurie padėtų didinti visų susijusių pramonės subjektų efektyvumą;*
  - b) *didinti Sąjungos, kaip gamybos veiklos vietos, patrauklumą;*
  - c) *be kituose šio reglamento skyriuose numatyto racionalizavimo, toliau racionalizuoti administracines procedūras, skirtas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumams įrengti.*
3. *Nustatydamos teritorijas, skirtas slėniam, valstybės narės atsižvelgia į:*
  - a) *poreikį teikti pirmenybę įvairiam nustatytų vietovių naudojimui, siekiant užtikrinti Europos pramonės grupių plėtrą, reindustrializaciją arba kūrimąsi;*
  - b) *atitinkamos transportavimo ir tinklo infrastruktūros, saugyklų ir kitų lankstumo priemonių prieinamumą arba galimybę sukurti tokią infrastruktūrą ir saugyklas;*
  - c) *teisingą pertvarką ir jos tikslus, ypač anglių pramonės regionų pertvarkos atveju;*

- d) *bet kokio planuojamo ar jau esamo projekto grafiką ir planą;*
  - e) *galimybę organizuoti švietimo ir mokymo paslaugų teikimą siekiant užtikrinti įgūdžius, kurių reikia poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybai;*
  - f) *galimybę kurti kokybiškas darbo vietas ir užtikrinti vietos darbuotojų užimtumą galimose gamybos vietose;*
  - g) *poreikį atrinkti vietas, kuriose dėl tam tikros rūšies ar rūšių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų kūrimo ar plėtojimo nebūtų daromas didelis poveikis aplinkai.*
4. *Siekdamos kuo labiau sumažinti tam tikros rūšies ar rūšių strateginio poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projekto kūrimo ar plėtros slėniuose poveikį aplinkai, valstybės narės:*
- a) *teikia pirmenybę dirbtiniams ir užstatytiems paviršiams, pramoniniams plotams, urbanistinėms dykroms ir, kai tinkama, plyno lauko teritorijoms, kurios nėra naudojamos žemės ūkiui;*
  - b) *išskirtinėmis aplinkybėmis nustato slėnius teritorijose, kurioms taikomos atkūrimo priemonės pagal nacionalinius atkūrimo planus, parengtus pagal Reglamentą dėl gamtos atkūrimo, arba tinklui „Natura 2000“ priskirtose teritorijose.*

### *13b straipsnis*

#### *Slėnių nustatymas*

1. *Kartu su valstybės narės sprendimu nustatyti slėnį pateikiamas planas, kuriame nurodoma:*
- a) *konkreči poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos veikla, vykdoma slėnyje;*
  - b) *konkrečios nacionalinės priemonės, kuriomis didinamas slėnio, kaip gamybos vietos, patrauklumas;*
  - c) *poveikio aplinkai vertinimo rezultatai ir priemonės, kurių valstybė narė imsis 2 dalyje nurodytam neigiamam poveikiui aplinkai sušvelninti.*
2. *Priimdamos sprendimus dėl slėnio nustatymo ir prieš priimdamos planą (-us),*

*kuriuo (-iais) nustatomi slėniai, valstybės narės atlieka poveikio aplinkai vertinimą pagal Direktyvą 2001/42/EB ir, kai taikoma, Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 3 dalyje nurodytus konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos veiklos, kuriai skirtas poveikio klimatui neutralizavimo pramonės slėnis, vertinimą. Tie vertinimai turėtų apimti visas technologijas ir susijusių gamybos veiklą, kuriai turi būti skirtas slėnis.*

*Remdamosi vertinimų rezultatais, valstybės narės kiekvienai projekto rūšiai pateikia aiškius projektų įgyvendinimo parametrus ir nustato proporcingas taisykles ir priemones neigiamam poveikiui aplinkai mažinti.*

*Pagal šią dalį atlikus poveikio aplinkai vertinimą laikoma, kad visi poveikio aplinkai vertinimo reikalavimai ir rizikos mažinimo priemonės, taikomi išduodant leidimą naudoti naujus arba didesnius gamybos pajėgumus, atitinkančius plano reikalavimus ir taikytinus teisės aktus, yra įvykdyti ir jiems taikoma paspartinta procedūra ir patvirtinimas.*

- 2a. Valstybės narės pateikia nuomonę, kaip nustatyta šio reglamento 7 straipsnio 1 dalyje, ir išsamų leidimų išdavimo procedūros, kaip nustatyta 6 straipsnio 7 dalyje, tvarkaraštį dėl visos slėnyje numatytos veiklos. Nuomonėje taip pat pateikiamas išsamus visų duomenų, informacijos ar analizės, kuriuos valstybė narė surinko atlikdamas 2 dalyje nurodytą vertinimą, prašymas, taip pat, kai taikytina, nurodoma, kokios papildomos informacijos, duomenų ar analizės vis dar reikalaujama iš pareiškėjo. Pagal 5 straipsnį visi valstybės narės surinkti duomenys, informacija ir analizė pareiškėjams turi būti prieinami internetu.*
- 3. Sprendime, kuriuo nustatomas slėnis pagal 13a straipsnio 1 dalį ir šį straipsnį, nurodoma taikymo pradžios data ir galiojimo pabaigos data. Valstybė narė gali pratęsti tokio sprendimo galiojimą. Valstybės narės šiuos sprendimus skelbia viešai.*
- 4. Laikoma, kad poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais slėniuose prisidedama prie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumo Sąjungoje, todėl jie atitinka viešąjį interesą. Kalbant apie poveikį aplinkai, nurodytą Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalies 1 punkte, Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje ir Direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte, poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai slėniuose laikomi viešojo intereso projektais ir gali būti laikomi susijusiais*

*su viršesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos visos tose direktyvose nustatytos sąlygos.*

5. *Šio straipsnio 1b dalyje nurodytos nacionalinės priemonės apima bent šias ekonominės ir administracinės paramos priemones, skirtas:*
  - a) *užtikrinti greitą slėnio administracinės struktūros sudarymą;*
  - b) *plėtoti reikiamą slėnio infrastruktūrą;*
  - c) *remti privačiąsias investicijas į slėnį;*
  - d) *užtikrinti tinkamą vietos darbo jėgos perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą.*
6. *Viešosioms investicijoms, skirtoms slėniams steigti, tinkamai slėnių infrastruktūrai kurti, urbanistinėms dykroms pakeisti ir įvairiems tinkamiems vietos darbuotojų įgūdžiams vystyti, gali būti taikomas didesnis bendras Europos regioninės plėtros fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir „Europos socialinio fondo +“ finansavimas (iki 10 %), jeigu slėnis yra įsteigtas mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose arba Teisingos pertvarkos fondo teritorijose.*



## *15 straipsnis*

### *Finansavimo koordinavimas*

1. Pagal 28 straipsnį įsteigtoje Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje **vertinami** poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansiniai poreikiai ir kliūtys, **renkami galimos geriausios patirties pavyzdžiai**, visų pirma siekiant plėtoti ES tarpvalstybines tiekimo grandines, ypač remiantis reguliariais mainais su **Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės ekspertų grupe** ir atitinkamais pramonės aljansais **bei jų rekomendacijomis**.
2. Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platforma poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto rengėjo prašymu aptaria ir konsultuoja, kaip būtų galima užbaigti projekto finansavimą, **teikia ir koordinuoja paramą tam projektui užbaigti, visų pirma siekiant patenkinti 19 straipsnio 2 dalyje apibrėžtus kriterijus**, atsižvelgiant į jau suteiktą finansavimą ir bent į šiuos elementus:
  - a) papildomus privačius finansavimo šaltinius;

- b) paramą iš Europos investicijų banko grupės ar kitų tarptautinių finansų įstaigų, įskaitant Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką, išteklių;
- c) esamas valstybių narių priemones ir programas, įskaitant nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ir įstaigų priemones ir programas;
- d) atitinkamas Sąjungos finansavimo programas.

**2a.** *Ne vėliau kaip ... [3 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] ir vėliau kas dvejus metus Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma teikia Komisijai rekomendacijas, kaip užtikrinti pakankamą finansavimą, be kita ko, iš Sąjungos biudžeto, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai.*

#### **15 a straipsnis**

##### ***Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų finansavimas***

- 1.** *Nedarant poveikio Direktyvai 2003/87/EB, valstybės narės kasmet teikia ataskaitas apie nacionalinių pajamų, gautų pardavus apyvartinius taršos leidimus aukcione pagal tos direktyvos 10 straipsnio 3 dalį leidžiamą veiklą, procentinę dalį, kuri naudojama siekiant šio reglamento tikslų, kad būtų pasiektas bent 25 % tikslas.*
- 2.** *Vadovaujantis [STEP reglamento] 2 straipsniu, pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalies a arba b punktą atrinkti poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai pripažįstami atitinkančiais STEP tikslus ir todėl atitinka reikalavimus gauti suverenumo ženklą pagal to reglamento 4 straipsnį bei gauti lėšas pagal to reglamento 9 straipsnį.*

# III skyrius

## CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumas

16 straipsnis

### *Sjungos lygmens CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslas*

1. Iki 2030 m. saugyklose, t. y., *geologinėse saugyklose, leidžiamose pagal Direktyvą 2009/31/EB, įskaitant išekvotus naftos ir dujų telkinius ir druskingus vandeninguosius sluoksnius, esančius Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba kontinentiniame šelfe, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, turi būti pasiektas bent 50 mln. tonų CO<sub>2</sub> metinis įleidimo pajėgumas, ■ kuris nėra derinamas su veiksmingesne angliavandenilių gavyba.*
2. *1 dalyje nurodytos saugyklos projektuojamos taip, kad veiktų ne trumpiau kaip penkerius metus.*
3. *Komisija ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Europos Parlamentui ir Tarybai, jei tinkama, pasiūlo reikalavimus dėl metinio CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo, kuris turi būti užtikrintas iki 2035 m., 2040 m. ir 2050 m., atsižvelgdama į valstybių narių poreikius visoje Sąjungoje.*
4. *Ne vėliau kaip ... [dveji metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] ir vėliau kas dvejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos, padarytos siekiant Sąjungos metinio įleidimo pajėgumo tikslinio rodiklio, ataskaitą, apimančią rinkos padėtį, susijusią su įleidimo pajėgumu. Ataskaitoje pateikiama geografinio saugyklų pasiskirstymo Sąjungoje apžvalga.*
5. *Į 4 dalyje nurodytą ataskaitą įtraukiamas CO<sub>2</sub> saugojimo ir įleidimo pajėgumų adekvatumo vertinimas, visų pirma naudojant informaciją, surinktą pagal 17 straipsnio 2 dalį ir 18 straipsnio 6 dalį, kuriame:*
  - a) *pateikiama išsami dabartinių ir planuojamų Sąjungoje esančių pramonės įrenginių išmetamo CO<sub>2</sub> saugyklų ir CO<sub>2</sub> surinkimo projektų geografinio adekvatumo ir adekvatumo laiko požiūriu analizė;*
  - b) *nustatoma pagrindinė infrastruktūra, reikalinga pramonės įrenginių išmetamam CO<sub>2</sub> transportavimui ir saugojimui visoje Sąjungoje;*

- c) *nustatomos konkrečios CO<sub>2</sub> naudojimo galimybės prisidėti prie nuolatinio CO<sub>2</sub> saugojimo, dėl kurių galėtų sumažėti CO<sub>2</sub> saugojimo poreikiai arba Sąjungos priklausomybė nuo iškastinio kuro.*
6. *Jei iš 4 dalyje nurodytos ataskaitos matyti, kad CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumų paklausa yra gerokai didesnė arba mažesnė, nei nurodyta 1 ir 3 dalyse nustatytuose pajėgumo tiksluose, Komisija priima deleguotąjį aktą, kad pajėgumo tikslai būtų suderinti su paklausa.*
7. *Jei iš šio straipsnio 4 dalyje nurodytos ataskaitos matyti, kad rinka nėra pakankamai išvystyta, kad būtų užtikrintas adekvatus įleidimo pajėgumas, Komisija gali koreguoti įnašus pagal 18 straipsnį, kartu užtikrindama, kad atitinkami subjektai turėtų pakankamai laiko savo verslo planams pritaikyti prie naujai apibrėžtų pareigų.*
8. *Sąjunga gali integruoti kaimynines šalis į savo pastangas pagal šį skyrių, įtraukdama šio skyriaus nuostatas į susitarimus su šiomis šalimis arba sudarydama naujus susitarimus, apimančius šio skyriaus nuostatas. Integruojant šias nuostatas į galiojančius susitarimus arba sudarant naujus susitarimus, susitarimu turi būti užtikrinta, kad trečiojoje valstybėje būtų laikomasi visų Sąjungos aplinkos, saugos ir saugumo standartų ir reikalavimų, taikomų projektams pagal šį skyrių. Susitarime taip pat nustatomas papildomas proporcingas įleidimo tikslas trečiajai valstybei, taip pat pagal 18 straipsnį proporcingas įnašas atitinkamiems subjektams trečiojoje valstybėje.*

#### *17 straipsnis*

#### *Duomenų apie CO<sub>2</sub> saugojimo pajėgumus skaidrumas*

1. Per 3 mėnesių laikotarpį nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės:
- a) viešai paskelbia duomenis apie vietas, kuriose jų teritorijoje gali būti leidžiama įrengti CO<sub>2</sub> saugyklas;
  - b) įpareigoja subjektus, turinčius leidimą, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB<sup>1</sup> 1 straipsnio 3 punkte, jų teritorijoje *taikant nesirėmimo principą* viešai skelbti visus *neapdorotus* geologinius duomenis,

---

<sup>1</sup> 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

susijusius su gamybos vietomis, kurių eksploatavimas nutrauktas arba apie kurių eksploatavimo nutraukimą pranešta kompetentingai institucijai, **ir preliminarius ekonominius atitinkamų CO<sub>2</sub> įleidimo sąnaudų kiekvienoje vietoje vertinimus, įskaitant duomenis apie:**

- i) ***tai, ar vieta tinkama tvariam, saugiam ir nuolatiniam CO<sub>2</sub> įleidimui ir saugojimui;***
  - ii) ***tai, ar transportavimo infrastruktūra ir transporto rūšys, tinkamos saugiai transportuoti CO<sub>2</sub>, kad jis pasiektų saugyklą, yra prieinamos arba gali būti sukurtos;***
- c) taikant a punktą, duomenys apima bent informaciją, kurios prašoma Komisijos pranešime dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių ***ir vėlesniuose tų gairių atnaujinimuose.***
2. Ne vėliau kaip ... m. ... .. d. [šėši mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo ***dienos***] ir vėliau kiekvienais metais kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ***viešai skelbiamą*** ataskaitą, kurioje aprašoma:
- a) ***jos teritorijoje arba bendradarbiaujant su kitomis valstybėmis narėmis vykdomų CO<sub>2</sub> surinkimo projektų apžvalga*** ir atitinkamų įleidimo ir saugojimo ***bei CO<sub>2</sub> transportavimo*** pajėgumų poreikių įvertinimas;
  - b) jos teritorijoje ***vykdomų CO<sub>2</sub> saugojimo ir transportavimo projektų apžvalga,*** įskaitant leidimų išdavimo pagal Direktyvą 2009/31/EB statusą, numatomas galutinio investavimo sprendimo ir eksploatavimo pradžios datas;
  - c) nacionalinės paramos ***priemonės, kurios buvo priimtos, ir*** priemonės, kurios galėtų būti priimtos siekiant paspartinti a ir b punktuose nurodytus projektus.
- ca) ***nacionalinė CO<sub>2</sub> surinkimo strategija ir tikslai iki 2030 m. ir, kai taikytina pagal 16 straipsnio 3 dalį, iki 2035 m., 2040 m. ir 2050 m.;***
- cb) ***tvarka, įskaitant dvišalius susitarimus, sudarytus siekiant palengvinti tarpvalstybinį CO<sub>2</sub> transportavimą, siekiant užtikrinti, kad CO<sub>2</sub> surinkimo subjektai turėtų galimybę naudotis saugiomis ir nediskriminacinėmis CO<sub>2</sub> transportavimo priemonėmis;***
- cc) ***vykdomi CO<sub>2</sub> transportavimo projektai ir būtinų būsimų CO<sub>2</sub> transportavimo***



*projektų pajėgumų įvertinimas, siekiant, kad jie atitiktų atitinkamus surinkimo ir saugojimo pajėgumus;*

- 2a. Jeigu iš 2 dalyje nurodytos ataskaitos matyti, kad jų teritorijoje nevykdomi jokie CO<sub>2</sub> saugojimo projektai, valstybės narės praneša apie planus, kuriais bus siekiama padėti mažinti pramonės sektorių, kuriuose neišvengiami atsiranda CO<sub>2</sub>, priklausomybę nuo iškastinio kuro. Šie planai turėtų apimti tarpvalstybinį CO<sub>2</sub> transportavimą į saugyklas, esančias kitose valstybėse narėse, taip pat CO<sub>2</sub> panaudojimo projektus.*

#### *17a straipsnis*

##### *CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūra*

- 1. Siekdamos palengvinti 16 straipsnyje nustatyto tikslo įgyvendinimą, Sąjunga ir jos valstybės narės, bendradarbiaudamos su paramą gaunančiomis įmonėmis, užtikrina būtinas investicijas į CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą, įskaitant tarpvalstybinę infrastruktūrą.*
- 2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad potencialūs saugyklų naudotojai turėtų teisę naudotis CO<sub>2</sub> transportavimo tinklais ir saugyklomis susidariusio ir surinkto CO<sub>2</sub> geologiniam saugojimui.*
- 3. Siekdamos kuo labiau sumažinti CO<sub>2</sub> transportavimo poveikį aplinkai, Sąjunga, jos valstybės narės ir visi kiti susiję subjektai siekia kuo labiau sumažinti CO<sub>2</sub> transportavimo poreikį.*
- 4. Valstybės narės gali steigti subjektus, kurių tikslas yra sukurti CO<sub>2</sub> transportavimo tinklus, įskaitant infrastruktūros kūrimą arba laivų ar kitų transporto priemonių suteikimą, arba gali teikti paramą jų formavimui. Tokių subjektų steigimas peržiūrimas ne rečiau kaip kas dvejus metus.*
- 5. Ne vėliau kaip ... [šeši mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija ir valstybės narės parengia bendrą 1 dalyje nurodytos infrastruktūros finansavimo strategiją.*

**Leidimą turinčių naftos ir dujų gamintojų įnašas**

1. Kiekvienas *Sąjungoje žalią naftą, naftos produktus ar gamtines dujas parduodantis* subjektas turi atskirai **privalomai** prisidėti prie 16 straipsnyje nustatyto visos Sąjungos lygmens turimo CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslo. Šie atskiri įnašai apskaičiuojami proporcingai pagal kiekvieno subjekto dalį Sąjungoje nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. **parduotos žalios naftos, naftos produktų ir gamtinių dujų kiekyje** ir juos sudaro CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumas saugykloje, kurią leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ir kuri bus pateikta rinkai ne vėliau kaip 2030 m.
  - 1a. **1 dalyje nurodyti subjektai turi turėti galimybę atskirai prisidėti prie Sąjungos masto turimų CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumų tikslo, sudarydami galimybę naudotis įleidimo pajėgumais saugyklose, esančiose 16 straipsnio 8 dalyje nurodytose šalyse.**
  - 1b. **Valstybės narės imasi būtinų priemonių, skirtų sudaryti geresnes sąlygas ir paskatas teršėjams rinkti teršalus, paskatas investuotojams teikti finansavimą reikiamai CO<sub>2</sub> transportavimo į saugyklas infrastruktūrai ir prireikus tiesiogiai finansuoti CO<sub>2</sub> saugojimo projektus.**
  - 1c. **Jeigu CO<sub>2</sub> surenkamas ir transportuojamas vienoje valstybėje narėje, o vėliau transportuojamas ir saugomas kitose valstybėse narėse, valstybės narės suderina 1b dalyje nurodytas priemones. Komisija užtikrina ir palengvina tokių priemonių suderinimą, steigdama CO<sub>2</sub> surinkimo ir saugojimo regionines grupes.**
2. Per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės nustato ir Komisijai nurodo 1 dalyje nurodytus subjektus ir jų žalios naftos ir gamtinių dujų **pardavimo** apimtį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.
3. Gavusi pagal 17 straipsnio 2 dalį pateiktas ataskaitas, Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis, nurodo **šio straipsnio** 1 dalyje nurodytų subjektų įnašo siekiant Sąjungos CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslo iki 2030 m. dalį.
4. Per dvylika mėnesių nuo reglamento įsigaliojimo 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai planą, kuriame išsamiai nurodoma, kaip jie ketina iki 2030 m. atlikti savo įnašą siekiant Sąjungos CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslo. Tuose planuose:

- a) patvirtinamas subjekto įnašas, išreikštas tiksline iki 2030 m. eksploatuoti pateiktų naujų CO<sub>2</sub> saugojimo ir įleidimo pajėgumų apimtimi;
  - b) nurodomos planuojamos apimties siekimo priemonės ir tarpinės reikšmės.
5. 1 dalyje nurodyti subjektai, siekdami užtikrinti tikslinę turimų įleidimo pajėgumo apimtį, gali atlikti bet kurį iš šių veiksmų:
- a) *investuoti į* CO<sub>2</sub> saugojimo projektus *arba juos rengti* atskirai arba bendradarbiaujant;
  - b) sudaryti susitarimus su kitais 1 dalyje nurodytais subjektais, *atsižvelgiant į bendrą tikslą padidinti regioninius saugojimo pajėgumus visoje Sąjungoje;*
  - c) sudaryti susitarimus su trečiųjų šalių saugyklų, *surinkimo ir transportavimo* projektų vykdytojais ar investuotojais, kad būtų atliktas jų įnašas.
6. *Ne vėliau kaip ... [dveji metai nuo reglamento įsigaliojimo] ir po to kasmet 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia valstybės narės kompetentingai institucijai ir Komisijai ataskaitą ir joje išsamiai apibūdina savo pažangą, padarytą atliekant jų įnašą. Pagal Direktyvą 2009/31/EB toje ataskaitoje pateikiama išsami informacija apie pradėtus eksploatuoti naujus saugyklų pajėgumus, jų naudojimo mastą, planuojamų įleidimo pajėgumų ekonominio pagrįstumo apžvalga ir rekomendacijos valstybėms narėms dėl papildomų priemonių, kurių reikia norint pasiekti CO<sub>2</sub> įleidimo tikslus.* Komisija tas ataskaitas skelbia viešai.
- 6a. *Komisija įvertina, ar 1 dalyje nurodyti subjektai laikosi šio skyriaus reikalavimų. Atlikdama šį vertinimą Komisija atsižvelgia į CO<sub>2</sub> transportavimo į įleidimo vietas priemonių plėtotę, taip pat į CO<sub>2</sub> surinkimo veiklos plėtotę siekiant patenkinti CO<sub>2</sub> įleidimo poreikį. Jei trūksta infrastruktūros arba surinkimo veiklos, būtina, kad konkretus įleidimo projektas pradėtų veikti, arba trūksta ir infrastruktūros, ir surinkimo veiklos, ir dėl to konkretus subjektas nevykdo savo prievolių pagal šį straipsnį, Komisija konkrečiais metais gali sumažinti konkretaus subjekto įleidimo prievolę. Bet koks sumažintas kiekis sugrąžinamas per 5 metus nuo sumažinimo.*
7. Komisijai pagal 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl:

- a) sąlygų, kuriomis atsižvelgiama į 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimus saugojimo pajėgumus, siekiant patenkinti jų individualų įnašą pagal 5 dalies b ir c punktus;
  - b) 6 dalyje nurodytų ataskaitų turinio;
  - ba) *atgrasomųjų ir proporcingų sankcijų ir nuobaudų, kurios gali būti taikomos šio reglamento reikalavimų nesilaikantiems 1 dalyje nurodytiems subjektams.*
- 7b. *Siekiant, kad 1 dalyje nurodyti subjektai prisidėtų prie Sąjungos CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslo, jiems suteikiama teisė apskaityti CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumą, atitinkantį projekto dalis, priklausančias kitam saugyklos projekte dalyvaujančiam akcininkui, jeigu tam akcininkui netaikoma 1 dalis.*

### *18a straipsnis*

#### *Surinkto CO<sub>2</sub> rinkos reguliavimo sistema*

1. *Ne vėliau kaip ... [šeši mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo] Komisija paskelbia gaires, kuriose nurodo didžiausius tinkamus CO<sub>2</sub> grynumo ir mikroelementų lygius sraute, kuriuos gali nurodyti subjektas, siekiantis, kad CO<sub>2</sub> saugojimo projektas būtų patvirtintas kaip padedantis siekti Sąjungos įleidimo pajėgumo tikslo.*
2. *Ne vėliau kaip ... [2 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija atlieka vertinimą pagal 2 dalį ir, jei reikia, pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo nustatoma visoje Sąjungoje taikoma CO<sub>2</sub> surinkimo, naudojimo, saugojimo ir transportavimo rinkos reguliavimo sistema, kuria papildomos Direktyvoje 2009/31/EB nustatytos taisyklės ir nustatomos taisyklės dėl:*
  - a) *atviros, teisingos ir nediskriminacinės prieigos prie CO<sub>2</sub> saugojimo ir transportavimo tinklo bei jo saugumo;*
  - b) *atvira, sąžininga ir nediskriminacinė prieiga prie CO<sub>2</sub> surinkimo naudojimo ar saugojimo tikslais;*
  - c) *CO<sub>2</sub> transportavimo tinklo ir kitos infrastruktūros veikimo ir jungčių visoje Sąjungoje;*
  - d) *ekonominių paskatų, finansavimo ir finansinės paramos mechanizmų;*
  - e) *CO<sub>2</sub> saugojimo ir transportavimo specifikacijų standartų;*
  - f) *aplinkos apsaugos standartų;*
  - g) *CO<sub>2</sub> kilmės garantijų;*
  - h) *vykdymo užtikrinimo mechanizmų.*

2a. *Prieš priimdama bet kokį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kaip nurodyta 2 dalyje, Komisija įvertina, ar:*

- a) *veikiant CO<sub>2</sub> rinkai užtikrinama pakankama prieiga prie įleidimo pajėgumų neišvengiamam CO<sub>2</sub> išmetimui;*
- b) *18 straipsnio 1 dalyje nustatytais įpareigojimais veiksmingai skatinama CO<sub>2</sub> saugojimo rinkos plėtra Sąjungoje.*

*Jei atlikus vertinimą pagal šią dalį paaiškėja, kad rinka vystosi nesilaikant šio reglamento tikslų, Komisija gali nuspręsti įtraukti taisykles, pagal kurias neišvengiamai išmetamiems teršalams būtų suteikta pirmenybė įleidimo pajėgumų atžvilgiu, taip pat iš dalies pakeisti šį reglamentą, kad būtų pakeisti 18 straipsnio 1 dalyje nustatyti įpareigojimai.*

*Komisija užtikrina, kad visi sektoriai, kuriuose išmetama neišvengiamų pramoninių procesų teršalų, turėtų pakankamą prieigą prie CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumų. Jei iš jos vertinimų matyti, kad rinka vystosi nesilaikant šio tikslo, Komisija parengia taisykles, pagal kurias neišvengiamiems pramonės procesų metu išmetamiems teršalams teikiama pirmenybė suteikiant CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumus.*

*Kad būtų lengviau atlikti vertinimą pagal šią dalį, Komisija parengia sektorių, kuriuose pramoniniame procese neišvengiamai išmetama teršalų iš didelių pramonės įrenginių ir kuriems, pritaikius geriausias turimas technologijas, nėra tiesioginio išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo galimybių, sąrašą, grindžiamą aiškia metodika, įskaitant mokslinius įrodymus, dabartines atitinkamų technologijų naujoves, ekonominį įgyvendinamumą ir tinkamas paklausos srities išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemones.*

## IV skyrius.

### Galimybės patekti į rinkas

19 straipsnis

*Poveikis tvarumui ir atsparumui viešųjų pirkimų procedūrose*

1. *Nedarant poveikio Pasaulio prekybos organizacijos sutarčiai dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP) ir kitiems tarptautiniams susitarimams, kurie yra privalomi Sąjungai, taip pat taikytiniems sektorių teisės aktams, ypač reglamentams (ES) 2022/1031 ir (ES) 2022/2560, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai šio reglamento 3 straipsnyje išvardytų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, taip pat, ypač vykdant inovacinių sprendimų viešuosius pirkimus ir ikiprekybinius viešuosius pirkimus, novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų arba kitų novatoriškų technologijų pirkimo arba naudojimo sutartis viešųjų pirkimų procedūroje skiria ekonomiškai naudingiausiajam pasiūlymui, apimančiam geriausią kainos ir kokybės santykį, įtraukiant bent pasiūlymo poveikį aplinkosauginiam ir socialiniam tvarumui ir atsparumui, laikantis direktyvų 2014/23/ES, 2014/24/ES arba 2014/25/ES 11. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai užtikrina, kad viešųjų pirkimų procesas būtų atviras, nediskriminacinis ir skaidrus, leidžiantis sąžiningai konkuruoti visiems reikalavimus atitinkantiems tiekėjams.*

*Kai poveikio klimatui neutralizavimo technologija nėra pagrindinis sutarties dalykas, o tik jos dalis ir atitinkamos sutarties dalies numatoma vertė viršija Direktyvoje 2014/23/ES, 2014/24/ES arba 2014/25/ES nustatytas ribas, perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai atlieka vieną iš šių veiksmų:*

- a) atskiria poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalį į tam skirtą (-as) pirkimo dalį (-is);*
- b) parengia atskirą sutartį (-is) poveikio klimatui neutralizavimo technologijos daliai arba*
- c) pagrindiniam rangovui nustato pareigą sudaryti konkurencingas subrangos sutartis dėl atitinkamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų produktų tiekimo atitinkamai pagal Direktyvą 2014/23/ES, 2014/24/ES arba 2014/25/ES ir šį straipsnį.*

2. Pasiūlymo poveikis *aplinkosauginiam ir socialiniam* tvarumui ir atsparumui grindžiamas šiais kartu tenkintiniais kriterijais, kurie turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai:

- a) aplinkos tvarumas, viršijantis taikytinuose teisės aktuose nustatytus minimaliuosius reikalavimus;
- b) jei reikia parengti novatorišką sprendimą, įgyvendinimo plano, įskaitant rizikos valdymo priemones, poveikis ir kokybė;
- c) kai taikytina, pasiūlymo poveikis energetikos sistemos integravimui;
- d) pasiūlymo poveikis *užtikrinant deramą darbo užmokestį ir darbo sąlygas, įskaitant, kai aktualu, pameistrystės siūlymą, taip pat aiškiai apibrėžtus tikslus, susijusius su įgūdžių ugdymu, perkvalifikavimu ir kvalifikacijos kėlimu, siekiant padidinti užimtumo patrauklumą poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektoriuose.*

2a. *Pasiūlymo poveikis atsparumui grindžiamas šiais kartu tenkintiniais kriterijais, kurie turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai:*

- a) *kai taikytina, pasiūlymo poveikis Sąjungos energetiniam saugumui;*
- b) *pasiūlymo poveikis Sąjungos atsparumui, atsižvelgiant į tiekimo saugumą ir atsižvelgiant į gaminių, kilusių iš vieno tiekimo šaltinio, kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, dalį. Tiekimas laikomas nepakankamai saugiu, jei paskutiniaisiais metais, kurių duomenys turimi, vienas šaltinis tenkino daugiau kaip 50 % visos konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba komponentų, daugiausia naudojamų šių technologijų gamybai, paklausos Sąjungoje;*
- c) *kai taikytina, poveikis inovacijoms teikiant visiškai naujus sprendimus arba tobulinant palyginamus pažangiausius sprendimus.*

3. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai *užtikrina, kad indėlis į tvarumą ir atsparumą sudarytų bent 30% pasiūlymo dalies, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, skyrimo kriterijų lyginamojo svorio, subalansuotai atsižvelgiant tiek į poveikį tvarumui, tiek į poveikį atsparumui.*

*Įgyvendindamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytus kriterijus, perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai remiasi naujausiais duomenimis, įrašytais į*

*šio reglamento 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, o tiekimo kilmė nustatoma pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013.*

4. *Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, perkančioji organizacija arba perkantysis subjektas neprivalo taikyti argumentų, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų indėliu į tvarumą ir atsparumą, jei jų taikymas aiškiai įpareigotą tą instituciją ar subjektą įsigyti įrangą, kurios išlaidos neproporcingos **■**. Išlaidų skirtumai apskaičiuojami tik atsižvelgiant į įrangos sąnaudas, išskyrus susijusias paslaugas, ir perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali daryti prielaidą, kad jie yra neproporcingi, kai jie viršija 30 %, palyginti su pasiūlymu, kuris nepripusida prie tvarumo ir atsparumo. Ši nuostata nedaro poveikio galimybei atmesti neįprastai mažos kainos pasiūlymus pagal Direktyvos 2014/24/ES 69 straipsnį ir Direktyvos 2014/25/ES 84 straipsnį, nedarant poveikio kitiems sutarties skyrimo ir atmetimo kriterijams pagal ES teisės aktus ir nedarant poveikio perkančiųjų organizacijų prerogatyvai parengti technines specifikacijas pagal Direktyvos 2014/24/ES 42 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad taikant 3 dalį nebūtų perkama nesuderinama įranga, kuriai reikia nepagrįstai didelių išlaidų, kad būtų užtikrintas suderinamumas su esama įranga.*

*Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma gali teikti rekomendacijas perkančiosioms organizacijoms ir subjektams visoje Sąjungoje dėl tinkamų aukštesnių ribų, pagal kurias, atsižvelgiant į konkrečių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinkos aplinkybes, būtų galima nustatyti neproporcingas išlaidas.*

*Valstybės narės gali koreguoti savo bendrą biudžetą, skirtą viešųjų pirkimų procedūroms, taip pat atitinkamus didžiausius pasiūlymų lygius, kad būtų atsižvelgta į su kaina nesusijusių kriterijų įgyvendinimą.*

- 4a. *Perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų procedūroms pagal šį straipsnį taiko šias išankstinės atrankos sąlygas:*
- a) *ne daugiau kaip 50 % pasiūlymo dalies, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, vertinant pagal finansinę įrangos vertę, nustatytą pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, turi būti iš trečiųjų šalių, kurios nėra pasirašiusios Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų;*



- b) *visa įranga, tiekiamą pagal pasiūlymo poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalį, sertifikuojama kibernetinio saugumo požiūriu, jei tai įrangai taikoma Sąjungos arba nacionalinė kibernetinio saugumo sertifikavimo sistema;*
- c) *ekonominės veiklos vykdytojams, tiekiantiems pasiūlymo poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalį, tarptautinių viešųjų pirkimų priemonė, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2022/1031, ypač jo 6 ir 8 straipsniuose, netaikoma.*

*Jei taikant tas išankstinės atrankos sąlygas viešųjų pirkimų procedūroje tinkamų pasiūlymų nėra, perkančioji organizacija gali iš naujo pradėti procedūrą netaikant šios dalies a ir c punktuose nustatytų išankstinės atrankos sąlygų.*

- 4b. *Valstybės narė nediskriminuoja kitos valstybės narės tiekėjų ar poveikio klimatui neutralizavimo produktų ir nesudaro jiems nepagrįstų skirtingų sąlygų, remdamosi tvarumo ir atsparumo kriterijais.*

#### *20 straipsnis*

##### *Aukcionai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių panaudojimo*

1. Nedarant poveikio *Europos Parlamento ir Tarybos* direktyvos (ES) 2018/2001<sup>1</sup> 4 straipsniui ir *SESV* 107 bei 108 straipsniams, taip pat Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, įskaitant Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų ir kitus Sąjungai privalomus tarptautinius susitarimus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba vienos ar daugiau tokių valdžios institucijų arba vienos ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų sudarytos asociacijos įvertina poveikį tvarumui ir atsparumui, kaip nurodyta šio reglamento 19 straipsnio 2 *ir 2a dalyse*, kurdami pasiūlymų eiliškumo nustatymo kriterijus aukcionuose, kurių tikslas – remti energijos gamybą arba vartojimą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte. *Tai netrukdo tiems subjektams taikyti kitus, su kaina nesusijusius kriterijus.*

---

<sup>1</sup> *2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija) (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).*

2. Poveikiui tvarumui ir atsparumui suteikiama **35–50 %** skyrimo kriterijų lyginamojo svorio, **subalansuotai atsižvelgiant tiek į poveikį tvarumui, tiek į poveikį atsparumui**, nedarant poveikio galimybei suteikti didesnę svorį 19 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nurodytiems kriterijams, kai taikytina pagal Sąjungos teisės aktus, ir bet kokiai su kaina nesusijusių kriterijų ribai, nustatytai pagal valstybės pagalbos taisyklės. **Atrenkant, rengiant ir įgyvendinant konkrečius su kaina nesusijusius kriterijus, kurie yra tvarumo ir atsparumo indėlio dalis, būtina atsižvelgti į su konkrečiomis technologijomis susijusius ypatumus ir veiksmingai juos spręsti.**
3. Valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba iš vienos ar daugiau tokių institucijų arba vienos ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų sudarytos asociacijos neprivalo taikyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tvarumo ir atsparumo aspektų, kai juos taikant tie subjektai būtų įpareigoti įsigyti įrangą, kurios sąnaudos būtų neproporcingos **■**. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali daryti prielaidą, kad 10 proc. viršijantys išlaidų skirtumai yra neproporcingi, **kai viešojo sektoriaus teikiamos paramos projektui išlaidos būtų daugiau kaip 15 proc. didesnės, palyginti su procedūra, kuria neprisidedama prie tvarumo ir atsparumo didinimo. Šia dalimi nedaromas poveikis perkančiųjų organizacijų prerogatyvai parengti technines specifikacijas pagal Direktyvos 2014/24 42 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad taikant šią dalį nebūtų perkama nesuderinama įranga, kuriai reikalingos nepagrįstai didelės išlaidos, kad būtų užtikrintas suderinamumas su esama įranga.**

*Valstybės narės gali koreguoti savo bendrą biudžetą, skirtą aukcionams dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių panaudojimo, taip pat atitinkamus didžiausius pasiūlymų lygius, kad būtų atsižvelgta į su kaina nesusijusių kriterijų įgyvendinimą.*

- 3a. **Aukcionams pagal šį straipsnį institucijos taiko šias išankstinės atrankos sąlygas:**
- a) **ne daugiau kaip 50 % pasiūlymo dalies, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, vertinant pagal finansinę įrangos vertę, nustatytą pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, turi būti iš trečiųjų šalių, kurios nėra pasirašiusios Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų;**
  - b) **visa įranga, tiekiamą pagal pasiūlymo poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalį, sertifikuojama kibernetinio saugumo požiūriu, jei tai**

*įrangai taikoma europinė arba nacionalinė kibernetinio saugumo sertifikavimo sistema;*

- c) ekonominės veiklos vykdytojams, tiekiantiems pasiūlymo poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalį, tarptautinių viešųjų pirkimų priemonė, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2022/1031, ypač jo 6 ir 8 straipsniuose, netaikoma.*

*Jei taikant tas išankstinės atrankos sąlygas aukcione tinkamų pasiūlymų nėra, perkančioji organizacija gali iš naujo pradėti aukcioną netaikant a ir c punktuose nustatytų išankstinės atrankos sąlygų.*

#### *20a straipsnis*

##### *Komisijos gairės*

- 1. Ne vėliau kaip... [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija pateikia aiškias gaires dėl konkretaus 19 straipsnio, siejamo su 20 straipsniu, įgyvendinimo, pateikdama:*

- a) konkrečių ir su konkrečiomis technologijomis susijusių galimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionų su kaina nesusijusių kriterijų katalogą. Šiame kataloge išskiriami su kaina nesusiję kriterijai, tinkami konkurencingam konkurso procesui, ir su kaina nesusiję kriterijai, tinkami kaip išankstinės atrankos reikalavimai atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose;*
- b) metodiką, kaip įvertinti pasiūlymo poveikį 19 straipsnio 2 dalies a ir d punktuose nurodytam tvarumui ir atsparumui;*
- c) metodiką, kaip įvertinti 20 straipsnio 3 dalyje nurodytus išlaidų skirtumus.*

- 2. Komisija įvertina šiame reglamente nustatytų su kaina nesusijusių kriterijų, kuriais siekiama skatinti inovacijas, reikalingas Sąjungos 2030 m. ir 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslams pasiekti, indėlį ir ne vėliau kaip per dvejus metus nuo jo įsigaliojimo dienos pateikia ataskaitą Europos Parlamentui. Prireikus Komisija pakeičia su kaina nesusijusių kriterijų svorį, siekiant skatinti gamybą Sąjungoje, užtikrinant aukštus aplinkosaugos ir tvarumo standartus, plėtojant vertės grandines visoje Sąjungoje ir didinant Sąjungos įmonių konkurencingumą pasauliniu mastu.*

#### *20b straipsnis*

*Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir novatoriškų komercinių sprendimų viešieji pirkimai*

1. *Valstybės narės, įgyvendindamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, siekia naudoti ikiprekybinius novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų viešuosius pirkimus ir novatoriškų komercinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų viešuosius pirkimus. Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir kiti viešieji pirkimai gali būti papildyti Sąjungos lygmens finansavimu pagal esamas Sąjungos programas, skirtas bendriems valstybių narių ikiprekybiniais viešiesiems pirkimams arba novatoriškų sprendimų viešiesiems pirkimams.*
2. *Nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų pažangos ataskaitose išsamiai nurodomas ikiprekybinių viešųjų pirkimų arba novatoriškų sprendimų viešųjų pirkimų tvarkaraštis ir jų tikslai. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma parengia rekomendacijas dėl ikiprekybinių viešųjų pirkimų arba kitų viešųjų pirkimų struktūros.*

#### *21 straipsnis*

#### *Kitų formų valstybės intervencinės priemonės*

1. Nedarant poveikio **SESV** 107 bei 108 straipsniams ir Direktyvos **(ES) 2018/2001**<sup>1</sup> 4 straipsniui ir laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, kai valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar kelios tokios institucijos arba viena ar kelios tokios viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos, nusprendžia sukurti namų ūkiams, **įmonėms** ar vartotojams naudingas schemas, kuriomis skatinama pirkti **šio reglamento 3a straipsnio 1 dalyje** išvardytus poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, jas parengia taip, kad skatintų paramos gavėjus pirkti tokius galutinius produktus, kurių poveikis tvarumui ir atsparumui yra didelis, kaip nurodyta 19 straipsnio 2 dalyje, skirdamos papildomą proporcingą finansinę kompensaciją.
2. Papildoma finansinė kompensacija, kurią valdžios institucijos skiria pagal 1 dalį dėl 19 straipsnio 2 dalies b, c ir d punktuose **bei 19 straipsnio 2a dalyje** nurodytų kriterijų taikymo, neturi viršyti 5 % poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinio

---

<sup>1</sup> 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2018/2001/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją.

produkto kainos vartotojui, *išskyrus schemas, skirtas energijos nepriteklių patiriantiems piliečiams, kurioms taikoma 15 % riba.*

3. Rengdama ir įgyvendindama schemą, kuriai taikoma 1 dalis, institucija remiasi atviru, nediskriminaciniu ir skaidriu procesu, kad įvertintų rinkoje esančių gaminių poveikį atsparumui ir tvarumui. Dėl bet kurio poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinio produkto galima bet kuriuo metu teikti prašymą įtraukti jį į schemą. Institucija nurodo minimalų reikalaujamą balų skaičių, kad gaminiams būtų galima skirti papildomą finansinę kompensaciją pagal paramos schemą.
4. Valstybės narės vienoje laisvai prieinamoje svetainėje skelbia visą informaciją, susijusią su schemomis pagal 21 straipsnio 1 dalį, dėl kiekvieno atitinkamo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų produkto.

## *22 straipsnis*

### *Patekimo į rinkas iniciatyvų koordinavimas*

1. *Ne vėliau kaip ... [12 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] Komisija, laikydama 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, priima įgyvendinimo aktą, kuriame nurodo kriterijus, pagal kuriuos vertinamas esamų produktų, kuriems taikomos 19, 20 ir 21 straipsniuose nurodytų formų viešosios intervencinės priemonės, poveikis atsparumui ir tvarumui, vadovaujantis panašiomis kitų galiojančių teisės aktų nuostatomis, ir nustato 19 straipsnio 4 dalyje numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo kriterijus. Komisija atsižvelgia į specifines MVĮ aplinkybes.*
  - 1a. *Jei kyla prieštaravimų tarp skirtingų sutarties skyrimo ir tvarumo kriterijų, nustatytų pagal kitus Sąjungos teisės aktus, Komisija pateikia gaires, kaip tos nuostatos taikomos kartu. Komisija kas šešis mėnesius peržiūri ir prireikus atnaujina savo gaires.*
2. Komisija pateikia ir reguliariai atnaujina *visų 3 straipsnyje* išvardytų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinių produktų sąrašą, suskirstytą pagal Sąjungos tiekimo iš skirtingų trečiųjų valstybių dalį paskutiniaisiais metais, apie kuriuos turima duomenų. *Šiuo tikslu Komisija ir Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma konsultuojasi su pramonės suinteresuotųjų subjektų asociacijomis ir pramonės subjektais.*

3. Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje aptariamos priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos įgyvendinti 19 ir 21 straipsnius, ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, be kita ko, kiek tai susiję su praktiniu kriterijū, pagal kuriuos viešųjų pirkimų procedūroje nustatomas poveikis tvarumui ir atsparumui, arba schemų, kuriomis skatinama pirkti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinius produktus, naudojimu.

## V skyrius.

### Igūdžių, reikalingų kokybiškoms darbo vietoms kurti, gerinimas

#### 23 straipsnis

##### *Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos*

1. *Remdamasi 23a straipsnyje nurodyta padėties analize*, Komisija skiria paramą, be kita ko, teikdama pradinį finansavimą, kad būtų steigiamos Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos, ***kurios veikia kaip poveikio klimato neutralizavimo technologijų ekspertų tinklas***, kurių tikslai yra:
  - a) rengti mokymo ir švietimo programas, turinį ir mokomąją medžiagą apie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų kūrimą, gamybą, įdiegimą, perdavimą eksploatuoti, eksploatavimą, priežiūrą ir perdirbimą, apie žaliavas, taip pat remti valdžios institucijų, kompetentingų išduoti II skyriuje nurodytus leidimus, ir perkančiųjų organizacijų, nurodytų šio reglamento IV skyriuje, pajėgumus;
  - aa) ***užtikrinti, kad parengtomis mokymų programomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos įgyti ir stiprinti universaliąsias kompetencijas, neapsiribojant konkrečiai technologijai ar konkrečiam sektoriams būdingais įgūdžiais, palengvinti jų pritaikymą skirtingose pramonės šakose, sudarant sąlygas besimokantiejiems būti jūdiems ir prisitaikyti prie nuolat kintančios padėties darbo rinkoje ir už jos ribų;***
  - ab) ***užtikrinti, kad į mokymų programas būtų įtraukta aktuali ir prieinama naujausia informacija ir mokymai sveikatos ir saugos klausimais, taip pat atitinkama informacija apie darbuotojų teises ir darbo sąlygas;***
  - ac) ***siekti sudaryti sąlygas kiekvienoje akademijoje per trejus metus nuo akademijos įsteigimo mokyti ir šviesti 100 tūkstančių besimokančiųjų, skatinant profesinį mokymąsi visą gyvenimą ir kvalifikacijos kėlimą ar perkvalifikavimą, be kita ko, pasitelkiant pameistrystės programas, mentorystės programas, taip pat trumpos ir ilgos trukmės mokymų programas;***
  - b) sudaryti sąlygas ir skatinti valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, ***tokius kaip universitetai, mokslinių tyrimų universitetai, taikomųjų mokslų***

*universitetai ir universitetų aljansai, tokias paslaugas teikiančios įmonės, įskaitant MVI, startuolius ir socialines įmones, socialiniai partneriai ir mokymo instruktoriai, naudotis mokymų programomis, turiniu ir medžiaga;*

- ba) sukurti mechanizmus, kuriais būtų užtikrinta švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų teikiamų mokymų kokybė valstybėse narėse ir, kai taikytina, Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, pavyzdžiui, programoje „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programoje, dalyvaujančiose šalyse, remiantis Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų mokymų programomis, turiniu ir medžiaga;*
- bb) prisidėti prie ilgalaikio tikslo tuo pat metu reindustrializuoti ir dekarbonizuoti Sąjungą, taip pat prisidėti prie jos atviro strateginio savarankiškumo ir patenkinti Sąjungoje sukurtų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir kvalifikuotų darbuotojų poreikį;*
- c) plėtoti ir diegti kredencialus, įskaitant mikrokredencialus, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgytų įgūdžių *pripažinimui*, padidinti perkeliamumą tarp įvairių darbo vietų ir pramonės šakų, *palengvinti* tarpvalstybinį darbuotojų judumą, taip pat skatinti derinimą su atitinkamomis *kokybiškomis* darbo vietomis pasitelkiant tokias priemones kaip Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES) ir EURAXESS.

2. Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos kovoja su lyčių stereotipais ir *skatina visiems vienodas galimybes gauti mokymų turinį*, ypatingą dėmesį *skirdamos* poreikiui skatinti *būti aktyviais* daugiau moterų ir *jaunuolių, ypač* nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių (*NEET*), *vyresnio amžiaus žmonių, profesijų, kurioms gresia išnykimas arba kurių turinį ir užduotis labai keičia naujos technologijos, darbuotojų ir pertvarką vykdančiuose regionuose dirbančių žmonių. Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos skatina įvairovę ir asmenų su negalia, migrantų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų įtrauktį.*

### *23a straipsnis*

*Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų steigimas ir valdymas*

*Atliekant padėties analizę nustatomas darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas pagrindiniuose pramonės sektoriuose ir poveikio klimatui neutralizavimo pramonės šakose, remiantis*



*pramonės pertvarkos ir dekarbonizacijos poreikiais, ir įvertinama galimybė pasinaudoti mokymų galimybėmis, susijusiomis su tokiomis technologijomis nacionaliniu lygmeniu.*

*Atliekant padėties analizę analizuojamos pagrindinės tokio trūkumo priežastys, ypač susijusios su darbo pasiūlos kokybe, taip įvertinant, ar reikia imtis papildomų priemonių, kad tam tikruose pramonės sektoriuose būtų pritraukta daugiau visų kvalifikacijos lygmenų darbuotojų.*

*Jei, remiantis padėties analize, nustatomas kritinis strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos įgūdžių trūkumo lygis, Komisija paskelbia kvietimą teikti pasiūlymus dėl Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų steigimo.*

*Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų nariai yra įvairūs subjektai, tokie kaip pramonės šakos, kuriose poveikio klimatui neutralizavimo technologijų naudojimas yra labai svarbus jų vertės grandinėse, švietimo ir mokymų paslaugų teikėjai, socialiniai partneriai ir įmonės, įskaitant MVI. Akademijų narių sudėtimi siekiama, kai įmanoma, valstybių narių geografinės pusiausvyros, kartu užtikrinant, kad Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtas mokymų turinys būtų prieinamas įvairiomis kalbomis, kad mokymų programomis galėtų naudotis kuo daugiau besimokančių asmenų, ypač asmenų, priklausančių pažeidžiamiausioms grupėms.*

*Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų steigimui ir veiklai 2024 m. sausio 1 d. – 2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu skiriamas bent 102 mln. EUR finansinis paketas einamosiomis kainomis. Siekdamas veiksmingai parengti akademijų mokymų turinį, valstybės narės naudojasi atitinkamais Sąjungos fondais, ypač ESF+, ir teikia Komisijai informaciją apie tai, kiek Sąjungos lėšų skirta tam tikslui pasiekti.*

*Praėjus trejiems metams nuo Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų įsteigimo jos tampa finansiškai tvarios, finansinius įnašus gaudamos iš privačiojo sektoriaus.*

*Pagal 28 straipsnio 1 dalį sukurta Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma stebi Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų darbą ir ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. paskelbia jų mokymų programų įgyvendinimo ataskaitą.*

*Po reglamento įsigaliojimo Komisija nedelsdama pradeda padėties analizės procesą ir paskelbia pirmąjį kvietimą teikti pasiūlymus dėl Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų steigimo. Tam galima būtų pasinaudota atitinkamų subjektų ir valstybių narių esamais veiksmais ir projektais.*

*Ne vėliau kaip ... [2024 m. gruodžio 31 d.] įsteigiamos Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos.*

*Ne vėliau kaip ... [2025 m. gruodžio 31 d.] Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos pradeda teikti ir platinti pirminį mokymų turinį. Mokymų turinio diegimo etape ypatingas dėmesys skiriamas regionams, kuriose vykdoma pramonės pertvarka, kuriuose labai trūksta įgūdžių, arba kuriuose yra aukštas nedarbo, visų pirma jaunimo nedarbo, lygis.*

#### *24 straipsnis*

### ***Reglamentuojamosios profesijos poveikio klimatui neutralizavimo pramonėje ir profesinių kvalifikacijų pripažinimas***

1. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės nustato, ar Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtos mokymų programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima užsiimti reglamentuojamąja veikla pagal profesiją, kuri ypač domina poveikio klimatui neutralizavimo pramonę, ***kad būtų galima tuo pat metu vykdyti reindustrializaciją ir dekarbonizaciją, siekiant suderinti norimas kvalifikacijas, apimant ir techninę, ir akademinę kvalifikaciją.*** Valstybės narės užtikrina, kad vertinimų rezultatai būtų skelbiami viešai ir būtų lengvai prieinami internete. ***Jei laikoma, kad mokymų programos nėra lygiavertės kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, ta valstybė narė paaiškina Komisijai, kuo jos skiriasi ir kaip pasiekti jų lygiavertiškumą.***
2. Jei valstybė narė padaro išvadą, kad yra lygiavertiškumas, kaip aprašyta šio straipsnio dalyje pastraipoje, ji, ***laikydamosi nacionalinės teisės aktų ir praktikos, užtikrina lengvesnę*** kredencialų, kuriuos švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai išduoda remdamiesi akademijų parengtomis mokymosi programomis, pripažinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB<sup>1</sup> III antraštinės dalies I skyrių, kai tokio kredencialo turėtojas prašo suteikti teisę užsiimti reglamentuojamąja profesija, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte,

---

<sup>1</sup> 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (Tekstas svarbus EEE) (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

ir kurie yra ypač svarbūs poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, priimdama kredencialą kaip pakankamą formalios kvalifikacijos įrodymą.

3. Tais atvejais, kai galimybė užsiimti profesine veikla, kuri yra ypač svarbi poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, reglamentuojama, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, valstybės narės siekia parengti bendrą būtinausių žinių, įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų norint užsiimti šia konkrečia profesija, rinkinį, siekdamas nustatyti bendrąją rengimo struktūrą, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 1 dalyje, kad kvalifikacijas būtų galima pripažinti automatiškai. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės platforma taip pat gali teikti pasiūlymus, kaip nurodyta Direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 3 dalyje.

### *25 straipsnis*

#### **Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma ir įgūdžiai**

28 straipsnyje nurodyta Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma remiamas įgūdžių, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis arba naudojamų II ir IV skyriuose nurodytose kompetentingose institucijose ir perkančiosiose organizacijose, įsigijimas ir diegimas *pasinaudojant esamomis nacionalinių švietimo ir profesinio mokymo sistemų struktūromis*, vykdamas šias užduotis:

- 1) padedant Komisijai vertinti, nuolat stebėti ir prognozuoti darbo jėgos, turinčios įgūdžių, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, paklausą ir pasiūlą, taip pat atitinkamų švietimo ir mokymo galimybių prieinamumą ir panaudojimą, prireikus informuojant apie Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų veiklą;
- 2) stebint Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų veiklą ir, *remiantis valstybių narių ir nacionalinių valdžios institucijų pagal 31 straipsnio 2 dalį pateiktais duomenimis, renkant informaciją apie tai, kiek žmonių pasinaudojo akademijų parengtomis mokymų programomis, taip pat teikiant duomenis, suskirstytus pagal pramonės sektorius, lytį, amžių ir išsilavinimo ir kvalifikacijos lygį*, skatinant sinergiją su kitomis nacionalinėmis ir Sąjungos įgūdžių iniciatyvomis ir projektais, taip pat vykdamas priežiūrą, *siekiant pritraukti didelės įvairovės darbuotojus, be kita ko, rengiant tikslines komunikacijos kampanijas*;

- 3) padedant sutelkti suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pramonės atstovus, **įmones, be kita ko, MVĮ, startuolius bei socialines įmones**, socialinius partnerius ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjus, **tokius kaip universitetai, mokslinių tyrimų universitetai, taikomųjų mokslų universitetai ir universitetų aljansai**, siekiant įgyvendinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtas mokymosi programas;
- 4) padedant valstybėse narėse naudoti ir pripažinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų mokymosi kredencialus, kad būtų skatinamas įgūdžių pripažinimas ir įgūdžių bei darbo vietų derinimas, be kita ko, skatinant kredencialų galiojimą ir pripažinimą visoje Sąjungos darbo rinkoje, **taip pat daug dėmesio skiriant ilgoms trukmės mokymų programoms ir apmokamai pameistrystei;**
  - 4a) **stebint, kaip užtikrinamas mokymosi kredencialų įsisavinimas ir pripažinimas, ir padedant rasti sprendimus, kai nustatomi nepripažinimo atvejai;**
- 5) sudarant palankesnes sąlygas plėtoti Europos profesijų profilius, kuriuos sudarytų bendras pagrindinių profesijų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje žinių, įgūdžių ir kompetencijų rinkinys, remiantis, be kita ko, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtomis mokymosi programomis ir, kai tinkama, naudojant Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriaus (ESCO) terminiją, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos skaidrumui ir judumui tarp darbo vietų ir per vidaus rinkos sienas;
- 6) skatinant **karjeros perspektyvas ir kokybiškas** darbo sąlygas, **be kita ko, teisingą ir tinkamą darbo užmokestį**, darbo vietose poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonėje, **techninio išsilavinimo patrauklumą**, jaunimo, moterų, vyresnio amžiaus žmonių **ir nepalankioje padėtyje esančių asmenų integraciją į darbo rinką** poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonėje, taip pat kvalifikuotų darbuotojų iš trečiųjų šalių pritraukimą **taikant tokias priemones kaip Europos mėlynoji kortelė**, ir taip užtikrinant didesnę darbuotojų įvairovę;
  - 6a) **skatinant ir remiant darbuotojų judumą visoje Sąjungoje ir skelbiant apie laisvas darbo vietas naudojantis EURES tinklu;**
- 7) sudarant palankesnes sąlygas glaudesniai veiklos koordinavimui ir keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais tarp valstybių narių **ir privačiajame sektoriuje**, siekiant didinti įgūdžių, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo

technologijomis, prieinamumą, be kita ko, prisidedant prie Sąjungos ir valstybių narių politikos, kuria siekiama pritraukti naujus *įvairaus išsilavinimo* specialistus iš trečiųjų valstybių.

## VI skyrius.

### Inovacijos

26 straipsnis

*Apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka*

*-1. Ne vėliau kaip ... m. ... d. [3 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės paskiria arba įsteigia vieną nacionalinę kompetentingą instituciją, kuri yra atsakinga už apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką. Ta institucija yra vienintelis kontaktinis centras visoms organizacijų grupėms, norinčioms prašyti įsteigti apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką pagal šį straipsnį.*

1. Valstybės narės *pačios arba, kai tinkama, kartu su regionų ir vietos valdžios institucijomis bei kitomis valstybėmis narėmis.* gali savo iniciatyva sukurti apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką, kurioje sudaromos sąlygos kurti, išbandyti ir patvirtinti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas *ir kitas novatoriškas technologijas* kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje ribotą laiką prieš jas pateikiant rinkai arba pradėdant naudoti, taip gerinant reglamentavimo mokymąsi ir galimą plėtrą bei platesnį diegimą. Bet kurios novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas *ir kitas novatoriškas technologijas* kuriančios įmonės, kuri atitinka 4 dalies a punkte nurodytus tinkamumo ir atrankos kriterijus ir kurią kompetentingos institucijos atranko po 4 dalies b punkte nurodytos atrankos procedūros, prašymu valstybės narės, *glaudžiai bendradarbiaudamos su pramonės atstovais ir mokslinių tyrimų institutais bei, kai tinkama, su socialiniais partneriais ir pilietine visuomene, sukuria* apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką pagal 1 dalį.

2. Šiame reglamente apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos sukūrimo ir veikimo sąlygos nustatomos įgyvendinimo aktais pagal *34 straipsnio 3 dalyje* nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Sąlygomis, kiek įmanoma, remiamas nacionalinių kompetentingų institucijų lankstumas kurti ir naudoti savo apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo

technologijų reglamentavimo aplinką, skatinamos inovacijos ir reglamentavimo mokymasis ir visų pirma atsižvelgiama į konkrečias dalyvaujančių MVĮ *ir startuolių* aplinkybes ir pajėgumus. *Šioje* dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai apima bendrus pagrindinius principus dėl šių aspektų:

- a) tinkamumo ir atrankos dalyvauti veikloje apribotoje bandomojoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkoje;
- b) apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos taikymo, dalyvavimo joje, jos stebėsenos, pasitraukimo iš jos ir jos nutraukimo procedūros, įskaitant apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planą ir pasitraukimo iš jos ataskaitą;
- c) dalyviams taikomų sąlygų.

3. Dalyvavimas apribotoje bandomojoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkoje nedaro poveikio apribotą bandomąją *reglamentavimo* aplinką prižiūrinčių institucijų priežiūros ir atsakomųjų veiksmų įgaliojimams. Novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų *ir kitų novatoriškų technologijų* bandymą, kūrimą ir tvirtinimą tiesiogiai prižiūri ir gaires dėl jų teikia kompetentingos institucijos. Kompetentingos institucijos naudoja savo priežiūros įgaliojimais lanksčiai, neviršydamos atitinkamuose teisės aktuose nustatytų ribų, pritaikydamos esamą reglamentavimo praktiką ir naudodamosi savo veiksmų laisve įgyvendindamos teisinės nuostatas ir užtikrindamos jų vykdymą konkrečiame apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos projekte, kad būtų pašalintos kliūtys, sumažinta reglamentavimo našta, sumažintas reglamentavimo neapibrėžtumas ir remiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų inovacijos.

4. Kai tai svarbu siekiant šio straipsnio tikslo, kompetentingos institucijos apsvarsto galimybę leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas arba išimtis, kiek tai leidžiama pagal atitinkamus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planu būtų užtikrinta atitiktis pagrindiniams Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų tikslams ir esminiems reikalavimams. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apie bet kokią didelę riziką sveikatai, saugai ar aplinkai, nustatytą kuriant ir bandant novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas *ir kitas novatoriškas technologijas*, būtų viešai

pranešama ir kad dėl to kūrimo ir bandymo procesas būtų nedelsiant sustabdytas, kol tokia rizika bus sumažinta. Jei kompetentingos institucijos mano, kad siūlomas projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų, plačiosios visuomenės arba aplinkos sveikatai ir saugai, visų pirma dėl to, kad jis susijęs su ypač toksiškų medžiagų bandymais, kūrimu ar patvirtinimu, jos patvirtina apribotos bandomosios **reglamentavimo** aplinkos planą tik įsitikinusios, kad įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės, proporcingos nustatytai išskirtinei rizikai.

5. Su sąlyga, kad dalyvis (-iai) laikosi apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos plano ir savo dalyvavimo sąlygų, parengtų laikantis šio straipsnio ir kaip nurodyta 2 dalyje, ir sąžiningai laikosi valdžios institucijų pateiktų rekomendacijų, institucijos neskiria administracinių baudų ar kitų nuobaudų už taikytinų Sąjungos ar valstybių narių teisės aktų, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, prižiūrima apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje, pažeidimą.
6. Novatoriškų apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos dalyviai lieka pagal taikytinus Sąjungos ir valstybių narių teisės aktus, kuriais reglamentuojama atsakomybė, atsakingi už trečiosioms šalims padarytą žalą, kurios priežastis – bandymai apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje.
7. Apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos naudojimo trukmė gali būti pratęsta ta pačia tvarka, gavus nacionalinės kompetentingos institucijos sutikimą.
8. Apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka kuriama ir įgyvendinama taip, kad prireikus būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimui. Valstybės narės, kurios sukūrė apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką, koordinuoja savo veiklą ir bendradarbiauja per Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą, siekdamos dalytis aktualia informacija. Jos teikia Komisijai metines ataskaitas apie apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos įgyvendinimo rezultatus, be kita ko, pateikia gerosios patirties pavyzdžių, aprašo įgytą patirtį ir pateikia rekomendacijų dėl jų struktūros, ir, kai aktualu, apie šio reglamento ir kitų Sąjungos teisės aktų taikymą apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje, atsižvelgiant į apribotos bandomosios aplinkos paskirtį.



## **26a straipsnis**

### **Konkurencingumo ir dekarbonizacijos inovacijos**

*Šiame skirsnyje nurodytomis priemonėmis siekiama paspartinti energetikos technologijų inovacijas Sąjungoje, kad būtų paspartintas tų technologijų diegimas ir paskatintos Sąjungos dekarbonizacijos pastangos, taip pat padidintas Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės konkurencingumas pasaulyje, siekiant užtikrinti Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą didinant tų technologijų eksportą ir vidaus pasiūlą.*

## **26b straipsnis**

### **Inovacijų principas**

*Nedarydama poveikio savo kompetencijai pagal Sutartis ir laikydama savo 2021 m. lapkričio 3 d. Geresnio reglamentavimo gairių, Komisija, rengdama naujus Sąjungos teisės aktus bei peržiūradama ir persvarstydamą galiojančius Sąjungos teisės aktus, taiko geresnio reglamentavimo priemonėje Nr. 22 ir 2018 m. gegužės 15 d. Komisijos komunikate „Atnaujinta Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė. Europos galimybė formuoti savo ateitį“ aprašytą inovacijų principą, siekdama užtikrinti, kad vidaus rinkos reguliavimo sistema skatintų ir remtų inovacijas.*

## **26c straipsnis**

### **Strateginio energetikos technologijų plano valdyba**

- 1. Siekdama parengti ir įgyvendinti 26d straipsnyje nurodytą Strateginį energetikos technologijų (SET) planą, Komisija įsteigia SET plano valdybą. SET plano valdyba yra atsakinga už strateginę SET plano kryptį, bendruosius sprendimus, įskaitant sprendimą dėl į SET planą įtrauktinų technologijų, ir jo įgyvendinimą.*
- 2. SET plano valdybą sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai. Jai pirmininkauja Komisijos atstovas. Ji apima struktūrinį ir nuolatinį pramonės ir mokslinių tyrimų subjektų dalyvavimą.*
- 3. Kiekviena valstybė narė į SET plano valdybą paskiria aukšto lygio atstovą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir ekspertines žinias, valstybė narė gali turėti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms su SET plano valdybos darbu susijusioms užduotimis atlikti. Kiekvienas SET plano valdybos narys turi pavaduotoją.*
- 4. Komisijos pasiūlymu SET plano valdyba paprasta savo narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.*
- 5. SET plano valdybos posėdžiai rengiami reguliariai, kad būtų užtikrintas*

*veiksmingas šiame reglamente nurodytų jos užduočių vykdymas. Prireikus SET plano valdyba susitinka pagrįstu Komisijos arba paprastos valdybos narių daugumos prašymu.*

- 6. Komisija padeda SET plano valdybai pasitelkdama vykdomąjį sekretariatą, kuris teikia techninę ir logistinę paramą.*
- 7. SET plano valdyba gali steigti nuolatinius arba laikinus pograpius, sprendžiančius konkrečius klausimus ir užduotis.*
- 8. SET plano valdyba kviečia Europos Parlamento atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti jos posėdžiuose, įskaitant 7 dalyje nurodytų nuolatinių ar laikinųjų pograpių posėdžius.*
- 9. Kai tinkama, SET plano valdyba Komisija gali kviesti ekspertus ir kitas trečiąsias šalis dalyvauti valdybos ir pograpių posėdžiuose arba teikti pastabas raštu.*
- 10. SET plano valdyba imasi būtinų priemonių, siekdama užtikrinti saugų konfidencialios ir neskelbtinos komercinės informacijos valdymą ir tvarkymą.*
- 11. SET plano valdyba deda visas pastangas, kad būtų pasiektas bendras sutarimas.*

#### *26d straipsnis*

##### *Strateginis energetikos technologijų planas*

- 1. Ne vėliau kaip ... [3 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] 26c straipsnyje nurodyta SET plano valdyba parengia strateginį energetikos technologijų planą (SET planą). SET plano tikslas – užtikrinti, kad būtų skiriamas dėmesys įvairioms Sąjungos, nacionalinio ir subnacionalinio lygmenų finansavimo schemoms ir šaltiniams ir kad būtų užtikrintas jų koordinavimas, taip pat remti neutralaus poveikio klimatui energetikos technologijų plėtrą ir užtikrinti strateginį suderinimą su mokslinių tyrimų, inovacijų ir švarios energijos technologijų diegimo prioritetais.*
- 2. SET plane nustatomos energetikos technologijos, kurios yra strategiškai svarbios Sąjungai, atsižvelgiant į jų indėlį siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslų ir Sąjungos pramonės konkurencingumo, ir kurioms iki galo išvystyti, kad būtų galima jas diegti plačiu mastu, reikalingi moksliniai tyrimai ir inovacijos.*
- 3. 26c straipsnyje nurodyta SET plano valdyba yra atsakinga už SET plano įgyvendinimą. SET plano įgyvendinimo tikslais Komisija, laikydamasi 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, įgyvendinimo aktu nustato SET plane nurodytų technologijų sąrašą.*

4. *Vadovaujant SET plano valdybai ir aktyviai dalyvaujant atitinkamiems sektoriams, įskaitant mokslinių tyrimų sektorių, rengiamos kiekvienos SET plane nurodytos energetikos technologijos mokslinių tyrimų ir naujovių rengimo darbotvarkės. Tos darbotvarkės yra Sąjungos ir valstybių narių koordinavimo veiksmų, susijusių su darbotvarkėje nurodytos veiklos finansavimu ir su toms technologijoms plėtoti reikalinga technologijų infrastruktūra, pagrindas. Tas darbotvarkes tvirtina SET plano valdyba.*
5. *Komisija kasmet Tarybai ir Europos Parlamentui teikia SET plano pažangos ataskaitas. SET planas peržiūrimas ir prireikus pakeičiamas per 18 mėnesių po kiekvienų rinkimų į Europos Parlamentą.*

*27 straipsnis*

***MVĮ ir startuoliams skirtos priemonės***

1. Valstybės narės imasi šių veiksmų:
  - a) suteikia MVĮ pirmenybę dalyvauti apribotose bandomosiose novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkose, jeigu tos MVĮ tenkina 26 straipsnyje nustatytas tinkamumo sąlygas;
  - b) organizuoja informuotumo apie MVĮ dalyvavimą apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje didinimo veiksmus;
  - c) prireikus sukuria specialų ryšių su MVĮ palaikymo kanalą, kuriuo būtų teikiamos rekomendacijos ir atsakoma į užklausas dėl 26 straipsnio įgyvendinimo.
2. Valstybės narės atsižvelgia į konkrečius MVĮ interesus bei poreikius ir teikia tinkamą administracinę paramą, kad jos galėtų dalyvauti apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, valstybės narės turėtų informuoti MVĮ apie galimą finansinę paramą jų veiklai apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje.

**2a. Šis straipsnis taikomas startuoliams.**

## VII skyrius.

### Valdymas

#### 28 straipsnis

#### ***Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos sukūrimas ir užduotys***

1. Sukuriama Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma (toliau – Platforma).
2. Platforma atlieka šiame reglamente nustatytas užduotis.
3. Platforma gali patarti ir padėti Komisijai ir valstybėms narėms dėl jų veiksmų siekiant **šiuo reglamente** išdėstytų tikslų, atsižvelgiant į valstybių narių nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pateiktus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999<sup>1</sup>.
4. Komisija ir valstybės narės **koordinuoja** veiksmus per Platformą, taip pat su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis, siekdamos padėti skatinti visame pasaulyje diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, **bendradarbiauti kuriant novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas** ir remti Sąjungos pramonės pajėgumų vaidmenį sudarant sąlygas visuotiniam perėjimui prie švarios energijos, laikantis bendrų šio reglamento tikslų pagal šio reglamento 1 straipsnį. Platforma:
  - a) **su Komisija ir valstybėmis narėmis aptaria ir prireikus rekomenduoja būdus**, kaip pagerinti ir skatinti Sąjungos ir trečiųjų valstybių bendradarbiavimą, praktinę patirtį ir dalijimąsi technologijomis poveikio klimatui neutralizavimo vertės grandinėje;
  - aa) **aptaria su Komisija ir prireikus jai rekomenduoja būdus, kaip užtikrinti šio reglamento formuluotes ir suderinimą su kitomis Sąjungos iniciatyvomis ar laikinomis schemomis, patenkančiomis į Žaliojo kurso pramonės plano taikymo sritį;**

---

<sup>1</sup> 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

- ab) stebi poveikio klimatui neutralizavimo technologijų vertės grandinių pažangą, seka technologinius ir pramoninius pokyčius ir nustato ateityje atsirasiančias strategines vertės grandines;*
- ac) stebi, ar valstybės narės laiku praneša apie valstybės pagalbą ir ar Komisija tai veiklai suteikia leidimą;*
- ad) stebi prašymus gauti dotacijas iš Sąjungos fondų ir programų su šiuo reglamentu susijusiais tikslais ir prireikus teikia rekomendacijas, kaip suderinti, pagreitinti ir supaprastinti procedūrą;*
- ae) įvertina investicijų ir finansavimo poreikius, teikia įgūdžių ugdymo gaires ir aptaria geriausią patirtį, susijusią su II skyriaus I skirsnio bei 12 ir 13 straipsnių įgyvendinimu ir leidimų išdavimo terminų paspartinimu;*
- b) aptaria su Komisija ir prireikus jai rekomenduoja, kaip šalinti netarifines prekybos kliūtis, pavyzdžiui, taikant atitikties vertinimo tarpusavio pripažinimą arba įsipareigojant išvengti eksporto apribojimų;*
- c) rekomenduoja Komisijai, kurioms trečiosioms valstybėms turėtų būti teikiama pirmenybė sudarant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, atsižvelgiant į:
  - i) galimą poveikį tiekimo saugumui, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus tose valstybėse;*
  - ii) tai, ar yra sudaryti trečiosios valstybės ir Sąjungos bendradarbiavimo susitarimai;**
- ii) CO<sub>2</sub> įleidimo ir saugojimo pajėgumus tų valstybių teritorijose;*
- ca) įvertina prekybos apsaugos priemonės, skirtas kovoti su bet kokiomis galimomis trečiųjų valstybių priemonėmis, kurios gali kelti grėsmę I straipsnyje nustatytiems tikslams.*

5. Valstybės narės padeda Komisijai įgyvendinti bendradarbiavimo priemones, nustatytas poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystėje. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystėmis bus siekiama palengvinti dalyvių tarpusavio prekybą, be kita ko, teikiant pirmenybę būtinoms investicijoms Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, didinant remiančiųjų vertės grandinių atsparumą bei tvarumą ir užtikrinant vienodas veiklos sąlygas.

- 5a. *Platformoje reguliariai ir bent kartą per metus vertinamas Europos pramonės šakų, kurioms taikomas šis reglamentas, konkurencingumas pasaulyje ir rekomenduojami veiksmai konkurencingumui didinti.*
- 5b. *Ne vėliau kaip ... [3 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] ir vėliau kas tris mėnesius Komisija Platformai, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės patariamajai grupei ir Europos mokslinei patariamajai tarybai peržiūros ir reglamentavimo naštos klausimais pateikia konkurencingumo patikros įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje nurodoma, kokie pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų buvo pateikti per ataskaitoje nurodytus tris mėnesius, kaip rengiant tuos pasiūlymus buvo taikoma konkurencingumo patikra ir kokie pakeitimai buvo padaryti pasiūlymuose siekiant užtikrinti, kad jais be reikalo nebūtų pakenkta Sąjungos konkurencingumui. Ne rečiau kaip du kartus per metus, remdamasi Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės patiriamosios grupės pateikta informacija, Platforma aptaria konkurencingumo patikros įgyvendinimą.*
- 5c. *Platforma reguliariai bendradarbiauja su Aukšto lygio standartizacijos forumu, kad aptartų standartizacijos panaudojimą remiant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų plėtrą Europoje.*

## 29 straipsnis

### *Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos struktūra ir veikimas*

1. Platformą sudaro valstybių narių, Komisijos *ir Europos Parlamento* atstovai. Jai pirmininkauja Komisijos atstovas.
2. Kiekviena valstybė narė *ir Europos Parlamentas* paskiria į Platformą aukšto lygio atstovą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir ekspertines žinias, valstybė narė *ir Europos Parlamentas* gali turėti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms su Platformos darbu susijusioms užduotimis. Kiekvienas Platformos narys turi pakaitinį narį.
3. Komisijos pasiūlymu Platforma paprasta savo narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.
4. Platformos posėdžiai rengiami reguliariai, kad būtų užtikrintas veiksmingas šiame reglamente nurodytų užduočių vykdymas. Prireikus Platforma susitinka pagrįstu Komisijos arba paprastos jos narių daugumos prašymu.

5. Komisija padeda Platformai pasitelkdama vykdomąjį sekretoriatą, teikiančią techninę ir logistinę paramą.
6. Platforma gali steigti nuolatinius arba laikinus pogrupius, sprendžiančius konkrečius klausimus ir užduotis.

*Platforma įsteigia bent šiuos nuolatinius pogrupius:*

- a) *pogrūpį, kurio užduotis – aptarti poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansinius poreikius ir kliūtis, galimą geriausią praktiką, visų pirma siekiant plėtoti Sąjungos tarpvalstybines tiekimo grandines ir koordinuoti poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansavimą;*
  - b) *pogrūpį, kurio užduotis – aptarti nuostatų įgyvendinimą pagal 6, 7 ir 8 straipsnius;*
  - c) *pogrūpį, kurio užduotis – aptarti ir koordinuoti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, nurodytas 28 straipsnyje, užtikrinant bendradarbiavimą su kitais atitinkamais koordinavimo forumais;*
  - d) *pogrūpį, kurio užduotis – užtikrinti tinkamą poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų įgyvendinimą pagal V skyrių;*
  - e) *pogrūpį, skirtą 26 straipsnyje nurodytai apribotai bandomajai poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkai, siekiant kuo labiau padidinti šalutinio poveikio visoje Sąjungoje potencialą palengvinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą bei apribojant rinkos ir konkurencijos iškraipymo riziką.*
- 6a. *Platforma bent kartą per metus susitinka su 26c straipsnyje nurodyta SET plano valdyba, kad aptartų strateginį šio reglamento įgyvendinimo suderinimą su SET planu.*

- I**
- 7a. *Platformoje sudaroma Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės patariamoji grupė. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės patariamąją grupę sudaro pramonės sektorių, kuriems taikomas šis reglamentas, atstovai. Bent trečdalis patariamąsios grupės narių turi būti iš MVĮ arba joms atstovauti. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės patariamoji grupė savo iniciatyva arba Platformos prašymu teikia rekomendacijas Platformai. Poveikio klimatui*

*neutralizavimo pramonės patariamoji grupė palengvina Platformos ir konsultacinių ar patariamųjų organų, įsteigtų pagal Sąjungos pramonės politiką, sąveiką.*

8. Kai tinkama, Platforma *kviečia* ekspertus, *atstovaujančius pramonei, pilietinei visuomenei, akademinai bendruomenei, profesinėms sąjungoms ir kitoms trečiosioms šalims*, dalyvauti Platformos ir pogrupių posėdžiuose arba teikti pastabas raštu.
9. Platforma imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų saugų konfidencialios ir neskelbtinos komercinės informacijos valdymą ir tvarkymą.
10. Platforma deda visas pastangas, kad būtų pasiektas bendras sutarimas.
11. Platforma koordinuoja veiksmus ir bendradarbiauja su esamais pramonės aljansais *bei kviečia juos dalyvauti savo posėdžiuose, įskaitant šio straipsnio 6 dalyje nurodytų nuolatinių ar laikinų pogrupių posėdžius, kad jie pateiktų informaciją apie padėtį ir rekomendacijas dėl 1 straipsnyje nustatytų tikslų.*

#### *29a straipsnis*

*Europos patariamoji taryba peržiūros ir reglamentavimo naštos klausimais*

1. *Įsteigiama Europos mokslinė patariamoji taryba peržiūros ir reglamentavimo naštos klausimais (toliau – Mokslinė patariamoji taryba).*
2. *Mokslinę patariamąją tarybą sudaro 15 vyresniųjų mokslo ekspertų, kurių žinios apima platų įvairių susijusių disciplinų spektrą. Mokslinės patarimosios tarybos nariai turi atitikti 3 dalyje nustatytus kriterijus.*
3. *Tos pačios valstybės narės pilietybę gali turėti ne daugiau kaip du Mokslinės patarimosios tarybos nariai. Mokslinės patarimosios tarybos narių nepriklausomumas neturi kelti jokių abejonių.*
4. *Atlikus atvirą, sąžiningą ir skaidrią atrankos procedūrą, Mokslinės patarimosios tarybos nariai skiriami ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Kriterijai, kuriais grindžiama narių atranka:*
  - a) *mokslinė kompetencija;*
  - b) *patirtis atliekant mokslinius vertinimus ir teikiant mokslines rekomendacijas savo kompetencijos srityse;*



- c) *kompetencija viešojo administravimo srityje arba kitose su Mokslinės patariamosios tarybos užduotimis susijusiose srityse;*
  - d) *profesinė patirtis tarpdisciplininėje tarptautinėje aplinkoje.*
5. *Mokslinės patariamosios tarybos nariai skiriami individualiai ir savo nuomones teikia visiškai nepriklausomai nuo valstybių narių ir Sąjungos institucijų. Mokslinė patariamoji taryba vieną iš savo narių ketveriems metams išrenka pirmininku ir priima savo darbo tvarkos taisykles.*
6. *Mokslinė patariamoji taryba remia Komisijos, Europos Parlamento ir valstybių narių darbą ir kartu nepriklausomai vykdo savo užduotis teikdama patariamąsias ataskaitas dėl:*
- a) *galiojančių Sąjungos teisės aktų reglamentavimo poveikio ir naštos;*
  - b) *galiojančių deleguotųjų aktų ir įgyvendinimo aktų reglamentavimo poveikio ir naštos, taip pat*
  - c) *galiojančių valstybių narių teisės aktų, kuriais Sąjungos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę.*
7. *Mokslinė patariamoji taryba, pasikonsultavusi su Komisija, savarankiškai parengia savo metinę darbo programą. Mokslinės patariamosios tarybos pirmininkas informuoja Komisiją, Europos Parlamentą ir valstybes nares apie tą metinę darbo programą ir jos įgyvendinimą. Mokslinė patariamoji taryba Europos Parlamento, atskiro Komisijos nario ar atskirų valstybių narių prašymu arba remdamasi pagrįstu suinteresuotojo subjekto prašymu, taip pat sprendimų priėmimo procese gali teikti konsultacijas dėl Sąjungos teisės aktų projektų reglamentavimo poveikio ir naštos.*
8. *5 dalyje nurodytomis patariamosiomis ataskaitomis dalijamasi su Europos Parlamentu, Komisija ir valstybėmis narėmis ir jos yra viešai skelbiamos.*
9. *Mokslinės patariamosios tarybos sekretoriato paslaugas teikia Komisija.*

### *30 straipsnis*

#### *Derinimas su nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais*

Valstybės narės *išsamiai aprašo priemones, kurių jos imsis šio reglamento tikslams įgyvendinti*, rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir jų atnaujinimus, teikiamus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 9 ir 14 straipsnius, visų pirma

kiek tai susiję su energetikos sąjungos „mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo“ aspektu, ir kas dvejus metus teikdamos pažangos ataskaitas pagal to reglamento 17 straipsnį.

***Visų pirma valstybės narės nustato priemones, skirtas moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms skatinti, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai.***

## VIII skyrius.

### Stebėseną

#### *31 straipsnis*

#### *Stebėseną*

1. Komisija nuolat stebi:
  - a) Sąjungos pažangą siekiant 1 straipsnyje nurodytų Sąjungos tikslų ir susijusį šio reglamento poveikį;
  - b) pažangą, padarytą siekiant 16 straipsnyje nurodyto Sąjungos lygmens tikslo, susijusio su CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumu.

***ba) valstybių narių administracinių gebėjimų pakankamumą jų pareigoms pagal šį reglamentą vykdyti.***
2. Valstybės narės ir jų šiuo tikslu paskirtos nacionalinės institucijos renka ir teikia duomenis ir kitus įrodymus, kurių reikalaujama pagal 1 dalies a ir b punktus. Visų pirma jos renka ir kasmet teikia Komisijai duomenis apie:
  - a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų plėtrą ir rinkos tendencijas, įskaitant vidutines gamybos investicines sąnaudas ir gamybos sąnaudas, taip pat atitinkamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinkos kainas; b) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą ir susijusią veiklą, įskaitant duomenis apie užimtumą, įgūdžius ir pažangą siekiant 13 konstatuojamojoje dalyje nurodytų 2030 m. tikslų;
  - c) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų importo į Sąjungą ir eksporto už Sąjungos ribų vertę ir apimtį;

***ca) MVI, dalyvaujančių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektuose, skaičių;***

  - d) vidutinę leidimų išdavimo procedūrų trukmę pagal šį reglamentą;
  - e) per pastaruosius 12 mėnesių nacionaliniu lygmeniu išduotų leidimų rūšis ir skaičių;

- f) per pastaruosius 12 mėnesių užbaigtų, sustabdytų ar panaikintų leidimų išdavimo procesų skaičių ir kliūčių, su kuriomis susidurta nutraukimo arba panaikinimo atveju, rūšis;
  - g) per pastaruosius 12 mėnesių sukurtų apribotų bandomųjų aplinkų skaičių;
  - h) nuolat požeminėse saugyklose saugomą CO<sub>2</sub> kiekį, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB.
3. Duomenys apima bent informaciją, kurios prašoma Komisijos pranešime dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių.
  4. Pirmąją ataskaitą kiekviena valstybė narė siunčia Komisijai metų, einančių po šio reglamento įsigaliojimo datos, gegužės mėnesio pabaigoje. Šios ataskaitos siunčiamos iki kiekvienų metų gegužės mėnesio pabaigos.
  5. Valstybės narės taip pat pateikia pagal šio straipsnio 2 dalį surinktus duomenis nacionalinėms statistikos tarnyboms ir Eurostatui statistinės informacijos rengimo ir skelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009<sup>1</sup> tikslais. Valstybės narės paskiria nacionalinę instituciją, atsakingą už duomenų perdavimą nacionalinėms statistikos tarnyboms ir Eurostatui.
  6. Remdamasi pagal šio straipsnio 2 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi **šio straipsnio** 1 dalies a punkte nurodytą Sąjungos pažangą ir kasmet skelbia susijusias rekomendacijas kaip švarios energijos technologijų konkurencingumo metinių ataskaitų dalį pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 2 dalies m punktą.
  7. Remdamasi pagal Direktyvos 2009/31/EB 10 straipsnį pateiktais prašymų išduoti leidimą projektais ir pagal šio reglamento 17 straipsnio 2 dalį, 18 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 6 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi pažangą, padarytą siekiant šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto visos Sąjungos CO<sub>2</sub> įleidimo pajėgumo tikslo, ir kasmet teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai. **Šiuo tikslu Komisija sukuria viešai prieinamą visų turimų duomenų, susijusių su CO<sub>2</sub>**

---

<sup>1</sup> 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

*saugojimu Sąjungoje, duomenų bazę, kad padėtų sudaryti CO<sub>2</sub> saugyklų žemėlapi ir stebėti, kaip siekiama 16 straipsnyje nustatyto bendro tikslo.*

- 7a.** *Remdamasi 16 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnio 4 dalyje nurodytomis ataskaitomis, taip pat ataskaitomis, kurias iki 2025 m. sausio 31 d. pateikia 18 straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai, Komisija įvertina šio reglamento veiksmingumą ir pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai to vertinimo ataskaitą, o prireikus – ir pasiūlymą dėl peržiūros.*

# IX skyrius.

## Baigiamosios nuostatos

### I

#### 33 straipsnis

#### *Įgaliojimų delegavimas*

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. *1 straipsnio 3 dalyje, 3 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnio 7 dalyje* nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [taikymo pradžios datos]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti *1 straipsnio 3 dalyje, 3 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnio 7 dalyje* nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal *1 straipsnio 3 dalį, 3 straipsnio 2 dalį ir 18 straipsnio 7 dalį* priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir

Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

### *34 straipsnis*

#### ***Komiteto procedūra***

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 4 straipsniu.

### *35 straipsnis*

#### ***Vertinimas***

1. Ne vėliau kaip ... m ... .. d. [3 metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos], o vėliau kas 3 metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia pagrindinių nustatytų faktų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Atliekant vertinimą įvertinama, ar pasiekti 1 straipsnyje nustatyti šio reglamento tikslai ir Europos žaliojo kurso tikslai, taip pat reglamento poveikis verslo naudotojams, ypač MVĮ, ir galutiniams naudotojams.
3. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į 31 straipsnyje nurodyto stebėsenos proceso rezultatus.
4. Valstybių narių kompetentingos institucijos pateikia Komisijai visą turimą atitinkamą informaciją, kurios Komisijai gali prireikti 1 dalyje nurodytos ataskaitos parengimo tikslais.

### 36 straipsnis

#### **Konfidencialios informacijos tvarkymas**

1. Informacija, gauta įgyvendinant šį reglamentą, naudojama tik šio reglamento tikslais ir saugoma atitinkamais Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais.
2. Valstybės narės ir Komisija užtikrina komercinių ir verslo paslapčių ir kitos neskelbtinos, konfidencialios ir įslaptintos informacijos, gautos ir parengtos taikant šį reglamentą, įskaitant rekomendacijas ir priemones, kurių reikia imtis, apsaugą pagal Sąjungos ir atitinkamą nacionalinę teisę.
3. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad įslaptintos informacijos, kuri buvo pateikta arba kuria apsieista pagal šį reglamentą, slaptumo žymos laipsnis nebūtų sumažintas arba ta informacija nebūtų išslaptinta be informaciją teikiančios šalies išankstinio raštiško sutikimo.
4. Jei valstybė narė mano, kad apibendrintos informacijos pateikimas pagal 18 straipsnį vis tiek gali pakenkti jos nacionalinio saugumo interesams, ji gali prieštarauti tam, kad Komisija ją pateiktų, pateikdama pagrįstą pranešimą.
5. Komisija ir nacionalinės institucijos, jų pareigūnai, darbuotojai ir kiti šių institucijų prižiūrimi asmenys užtikrina informacijos, gautos vykdant jų užduotis ir veiklą, konfidencialumą. Ši pareiga taip pat taikoma visiems valstybių narių atstovams, stebėtojams, ekspertams ir kitiems dalyviams, dalyvaujantiems Platformos posėdžiuose pagal 29 straipsnį.

### 37 straipsnis

#### **Reglamento (ES) 2018/1724 dalinis pakeitimas**

Reglamentas (ES) 2018/1724 iš dalies keičiamas taip:

- 1) I priedo pirmoje skiltyje įrašoma nauja eilutė „R. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“;
- 2) I priedo antroje skiltyje eilutė „R. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:
  - „1. informacija apie leidimų išdavimo procesą
  2. finansavimo ir investavimo paslaugos
  3. finansavimo galimybės Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu



4. verslo rėmimo paslaugos, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus, darbo teisę“;
- 3) II priedo pirmoje skiltyje įrašoma nauja eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“;
- 4) II priedo antroje skiltyje eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiais punktais:
- „Visiems atitinkamiems administraciniam leidimams planuoti, statyti, plėsti ir vykdyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant statybos, cheminių medžiagų ir prijungimo prie tinklo leidimus, poveikio aplinkai vertinimus ir leidimus, kai jų reikia, įskaitant visus administracinius prašymus ir procedūras, taikomas procedūras“;
- 5) II priedo trečioje skiltyje eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:
- „Visi rezultatai, susiję su procedūromis, pradedant prašymo galiojimo pripažinimu ir baigiant atsakingos nacionalinės kompetentingos institucijos pranešimu apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų“;
- 6) III priede įrašomas toks naujas punktas:
- „8) Nacionalinės kompetentingos institucijos, veikiančios vieno langelio principu pagal [PKNPA] reglamento 4 straipsnį“.

### *38 straipsnis*

### ***Įsigaliojimas ir taikymas***

Šis reglamentas įsigalioja ... [kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* datos].

Jis taikomas nuo ... [įsigaliojimo dienos]. Iki [2 metai po šio reglamento taikymo pradžios dienos] 19 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai taikomi tik sutartims, kurias sudaro centrinės perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 16 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 dalies 12 punkte, taip pat sutartims, kurių vertė yra 25 mln. EUR arba didesnė.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu*

*Pirmininkas / Pirmininkė*

*Tarybos vardu*

*Pirmininkas / Pirmininkė*